

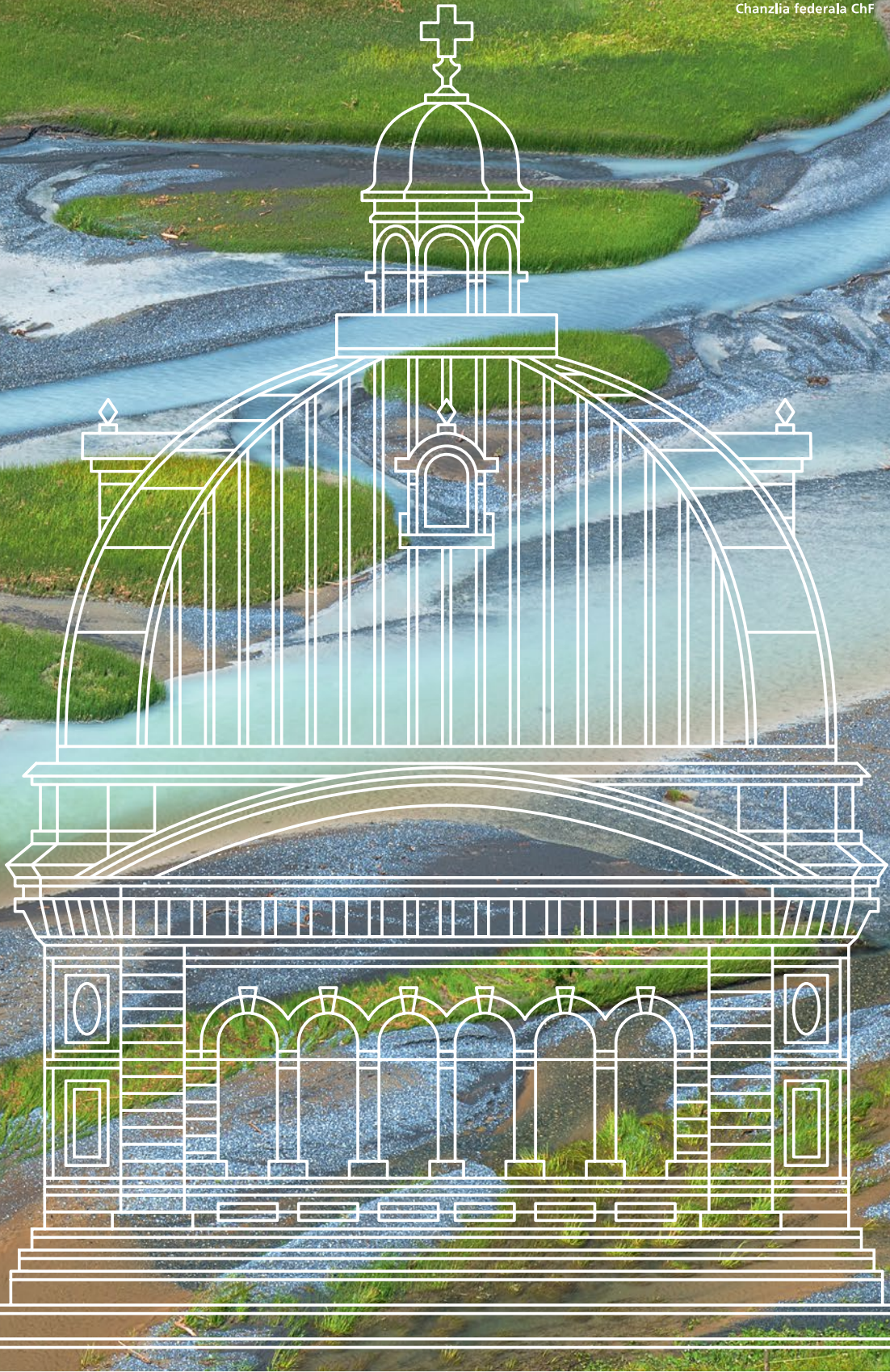
LA CONFEDERAZIUN EN FURMA CONCISA

2015

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Chanzlia federala ChF

Illustraziun da cuverta

Dapi onns avain nus fotografà la Chasa federala per il frontispizi da la brochura. Quest onn vulain nus dar in sguard pli particular sin la Svizra. Per exempel sin il bellischem lai da Tschingel en la Part Sura Bernaisa. El fa part da las 283 zonas umidas che vegnan protegidas en Svizra. Quai è vegnì decidi en la Chasa federala. La politica n'è betg abstracta. Ella regla las dumondas las pli differentas che pertutgan directamain a nus.

Chara lectura, char lectur

En october elegiain nus il nov parlament. Lura han lieu las elecziuns dal Cussegl naziunal, en la maioritad dals chantuns er las elecziuns da Cussegl dals chantuns. En blers pajais è l'elecziun dal parlament l'unica pussaivladad da sa participar a las decisiuns politicas per las burgaisas ed ils burgais. Tar nus è la situaziun differenta. La maistra mundiala dals referendum è la Svizra. Passa 30 pertschient dals tut ils referendum sin tut il mund èn vegnids inoltrads dapi il 18avel tschientaner en Svizra.

En nagin auter pajais dal mund na debattesch'ins temas politics uschè intensivamain sco tar nus. Trais fin quatter giadas l'onn vtain nus davart dumondas che han ina influenza directa sin nossa vita, per exempel davart la politica da sanadad, davart la furmaziun, davart las relaziuns cun l'exteriur ubain davart l'avegnir energetic da la Svizra. I na dat nagins tabus. Las Svizras ed ils Svizzers han decidì a l'urna, sch'els vulan abolir l'armada u sch'els dovran novs aviuns da cumbat.

La politica svizra n'è betg modesta, ella pretenda blera perseveranza, es intensiva e provocanta. Ella è in cumpromiss permanent. En las decisiuns politicas ston vegnir resguardadas tut las regiuns, tut las culturas, las maioritads e las minoritads. Quai custa bler temp e fadia. Precis quai fa però or la politica. La plipart da ses resultats èn excellents.

Las fatschentas politicas èn savens cumplitgadas e ston vegnir explitgadas. La brochura «La confederaziun en furma concisa» metta quella basa. Nus explitgain la structura dal stadi, il parlament, la regenza e l'administraziun. Mintg'on actualisain nus la brochura cun fotografias e texts e preschentain ina democrazia zunt fascinanta.

Bun divertiment cun la lectura!

Chanceliera federala Corina Casanova

Register dal cuntegn

Intervista / Fatgs davart la Svizra 4

Intervista cun la presidenta da la Confederaziun Simonetta Sommaruga 4

La populaziun 8

Las finanzas 9

Ilis muments decisivs en l'istorgia svizra 10

La democrazia svizra 12

La structura federalistica da la Svizra 14

La democrazia directa sin plaun federal 16

Las quatter partidas cun ils pli blers electurs ... 18

... e las ulteriuras set partidas en il parlament 20

www.admin.ch infurmescha davart la politica guvernamentala e porscha infurmaziuns supplementaras davart il Cussegl federal e l'administraziun federala.

www.ch.ch è la via la pli curta per s'infurmar davart las infurmaziuns ed ils servetschs da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

Il parlament

22

La regenza

38

Ils tribunals

74

**Il Cussegl nazional
ed il Cussegl dals chantuns**

24

Maiorz e proporz

25

Il Cussegl s'organisescha

26

**La chombra gronda e la
chombra pitschna**

28

La mecanica dal parlament

30

Il parlament da milissa

31

**Tgi che vegn e va
en Chasa federala**

32

Ils Servetschs dal parlament

33

La via ad ina nova lescha

34

L'istorgia da la Chasa federala

36

Il Cussegl federal

40

**L'organisaziun da
l'administraziun federala**

42

La Chanzlia federala ChF

44

**Departament federal
d'affars externs DFAE**

46

Departament federal da l'intern DFI

50

**Departament federal
da giustia e polizia DFGP**

54

**Departament federal da defensiu,
protecziun da la populaziun
e sport DDPS**

58

Departament federal da finanzas DFF

62

**Departament federal d'economia,
furmaziun e retschertga DEFR**

66

**Departament federal per ambient,
traffich, energia e comunicaziun DATEC**

70

**Il Tribunal federal ed ils
tribunals d'emprima instanza
da la Confederaziun**

76

La presidenta da la Confederaziun Simonetta Sommaruga en discurs cun otg giuvnas burgaisas e burgais:

Nina Ackermann, 1995, scolara da la scola chantunala da Lenzburg (AG)
 Joshua Auf der Maur, 1996, gimnasiast da Wallbach (AG)
 Arianna Lanfranchi, 1997, scolara da la scola chantunala da Haldenstein (GR)
 Simon Lengacher, 1993, student da Cuir (GR)

Sandra Siegenthaler, 1993, commerzianta e studenta da Herzogenbuchsee (BE)
 Andri Silberschmidt, 1994, emploia da banca e student dad Ottikon (ZH)
 Fiona Stiefel, 1989, scolasta primara da Dietikon (ZH)
 Barbara Vock, 1990, commerzianta, studenta da Bözen (AG)

Fiona Stiefel: Dunna presidenta da la Confederaziun, pertge essas Vus atgnamain ida en la politica?

Sco gimnasiasta legeva jau fitg gugent la gasetta. Cunzunt la part politica m'interessava, las paginas da sport pli pauc. Oz m'interessa percenter er il sport, oravant tut sche Federer e Wawrinka gudognan (*tuts rin*). La lavur voluntara da giuvna en ina chasa per dunnas ch'èn vegnidas maltractadas m'ha sensibilisà per l'activitad politica. Là hai jau lavorà var tschintg onns sco guardia da notg ed hai pudì observar dunnas ed uffants en situaziuns fitg difficilas. I m'è vegnì conscient che questas situaziuns èn er in problem da la societad. Jau hai senti il basegn per giustia e la voluntad da midar insatge – per mai il motor dad ir en la politica.

Barbara Vock: Sco cussegliera communal m'interessa co ch'il Cussegl federal dumogna il barat d'infurmaziuns. Datti er ina u l'autra giada la situaziun che Vus schais gea u na ad ina fatschenta senza enconuscher fitg bain ils detagls?

Na, grazia a noss sistem raffinà ans pudain nus preparar sin tut las fatschentas che datan bler da discutir. La glista da tractandas da la sesida dal Cussegl federal survegnin nus bunamain in'emna ordavant. Nus ans infurmmain perquai er davart las objecziuns cunter las singulas fatschentas. Uschia ans faschain nus in'opiniun. Ma en il Cussegl federal essan nus tuts averts ed ans laschain er persvader da buns arguments. Nus dumagnain er adina da cunventscher il gremi per nossas atgnas propostas. Las discussiuns èn bain severas, ma i va adina per la chausa. La debatta per chattar soluziuns è fitg impurtanta – e quai er sur ils cunfins da l'atgna partida.

Arianna Lanfranchi: Sper Voss uffizi sco presidenta da la Confederaziun avais Vus sco ministra da la giustia er l'incumbensa difficila da realisar l'iniziativa «Cunter l'immigraziun da massa». Co avais Vus l'intenziun da far quai, malgrà che Vus n'essas betg d'accord cun quai ch'ella pretenda?

Il Cussegl federal ed il parlament avevan recumandà da refusar questa iniziativa. A la fin decida dentant la populaziun. L'incumbensa dal Cussegl federal è ussa dad elavurar ensem cun il parlament ina lescha che satisfas per l'ina a la voluntad dal pievel e per l'autra da negoziar cun l'UE. Nus na pudain betg emblidar che las relaziuns cun noss pajais vischins e cun l'UE èn enorm impurtantas.

«Cultura politica
signifitga er ch'ina maioritad
respectia las minoritads.»

Andri Silberschmidt: La populaziun ha acceptà l'iniziativa «Cunter l'immigraziun da massa» malgrà las admoniziuns dal Cussegl federal e da l'economia. La confidenza en la politica ed en l'economia para d'esser ida a perder. Tge è tenor Vus ils motivs per questa tendenza?

Vus tematisais insatge impurtant. Areguard l'economia han ils excess dals ultims onns – p.ex. ils salaris exorbitants e las bunificaziuns – chaschunà in'alienaziun. En la politica èsi insatge auter. Schebain che jau aud mintgatant che «quels giu Berna» sajan lunsch davent dals quitads da la gliעד, na sun jau betg da l'avis che quai constettia per nossa democrazia. La populaziun vesa a Berna las cusseglieras ed il cussegliers federals chaminond tras citad. Avant ina votaziun va il Cussegl federal en l'entir pajais en la «Crusch alva» ed en la «Curuna», ins discutescha en las ustarias, en las salas communalas fond mintgatant er in selfie (*tuts rin*). Quai che jau manegèl è: Nus vivain en in sistem,

nua ch'ils burgais pon far palais lur opiniun en moda directa e pon cundecider quatter giadas l'onn a l'urna ed eleger lur represchentantas e represchentants mintga quatter onns da nov. La premissa da quai è il contact tranter la populaziun e la politica. Gia pli baud hai dà la situaziun che la populaziun era en ina votaziun d'ina outra opiniun ch'il Cussegl federal. Nus stuain far atenziun da betg vulair vesair in foss, nua ch'el n'exista gnanc.

Barbara Vock: Suentar las sesidas dal cussegl communal giain nus mintgamai a far in sitg. Quai è impurtant per la dinamica dal team. Fa quai er il Cussegl federal?

Nus giain ensemen a gentar. Là dain nus in a l'auter dal ti. En las sesidas schain nus Vus in a l'auter. Nus faschain quai per suttastitgar che nus discutain e faschain mintgatant er dispita en nossas rollas, e betg a nivel personal.

Sandra Siegenthaler: Dapi trais onns hai jau il dretg da votar. Mintgatant na sai jau simplamain betg tge ch'è gist u fauss, perquai che jau n'enconusch betg en detagl las fatschentas. Er sche jau legel il carnet da votar, èsi difficil da sa far in'opiniun.

Noss sistem è fitg pretensius. Nus ans stuain occupar cun las tematicas da votaziun. I ma fa plaschair dad udir che Vus legiais il carnet da votar. In ulteriur agid pon esser las partidas politicas. Er sch'ins n'è betg commembra, datti simpatias. Ina rolla centrala per sa far in'opiniun giogan plinavant las medias. La diversitad da las medias è gist pervia da quai impurtanta. Sch'ellas na defendan betg be ina posiziun, mabain portan differents arguments, èsi pli simpel per las votantas ed ils votants da sa far in'opiniun.

«Nus vivain en in sistem,
nua ch'ils burgais pon far palais
lur opiniun en moda directa.»

Simon Lengacher: Jau hai plitost il problem che jau hai memia bleras infurmaziuns e sun surdumandà. Tge fa il Cussegl federal per che las explicaziuns da votaziun na sajan betg memia complexas?

Quai è ina buna dumonda ed er la resposta è complexa (*tuts rin*). La complexitad resulta parzialmain da la vita. Prendain p. ex. l'Iniziativa per il repatriament che cuntogna disposiziuns che violeschan clera-main la Convenziun europeica dals dretgs umans. Quai è ina cunvegna che la Svizra ha suttascrit ensemen cun auters stadis. En la Constituziun stat l'obligaziun da respectar ils dretgs umans. A medem temp avain nus però in nov artitgel che stat en conflict cun l'artitgel costituziunal. Nus na pudain betg schliar quai, igl è complex. La dumonda è co che nus giain enturn cun quai. En quest cas ma para che la cultura politica saja in aspect impurtant.

Simon Lengacher: Tge vul quai dir?

Cultura politica signifitga er ch'ina maiortad respectia las minoritads. En Svizra avain nus la tradiziun da prender resguard vicendaivlamain e betg da dir: Jau hai gudagnà, tut il rest na m'interessa betg. Tut las parts ston esser prontas da far cumpromiss. Ils commembers dal parlament ston s'avischinar in a l'auter, er sche quai è grev. Quai vala er per il Cussegl federal. Sche jau di a mes collegas d'uffizi a l'exteriur che nus hajan tschintg partidas politicas en nossa regenza, scurlattan els il chau e dumondan co che quai saja be pussaivel (*tuts rin*). Jau respund lura: Quai è nossa cultura politica. Uschia pudain nus schliar er problems complexs.

Nina Ackermann: Dunna presidenta da la Confederaziun, tge faschais Vus cun tants dossiers che arrivon mintga di sin Vossa maisa? Jau na sun betg buna da m'imaginar ch'ins possa anc avair la survista e differenziar l'impurtant dal main impurtant.

Mes departament s'occupa da var 12 000 fatschentas l'onn, perquai stoss jau metter prioritads. I dat incumbensas a basa da las votaziuns dal pievel ed a basa dal parlament. En quels cas èn ils process e termins definids cleramain. Davart autras incumbensas poss jau decider mezza. Cur che jau sun vegnida elegida avant quatter onns sco cussegliera federala, hai jau survegnì pliras brev dad uffants plazzads. Els m'han supplitgà da renconuscher finalmain il tort ch'els han suffert avant blers onns. En in act commemorativ sun jau ma perstgisada tar els en num da la regenza. Nus avain er organisà ina maisa radunda ed in fond d'agid immediat. E tuttina avain nus anc blier da far per regurdar da quest trist chapitel da l'istorgia svizra.

«Nus duvrain sper las enconuschentschas giuridicas er la sensibilidad d'ans vesair en la situaziun dals auters.»

Joshua Auf der Maur: Vos avais fatg la scolaziun da pianista. Co van a pèr Vossa avaina artistica cun las reglas strictas che ston vegnir respectadas sco cussegliera federala?

Er la lavur artistica sa tegna vi da reglas strictas (*tuts rin*). Ma jau sai, cur che jau sun vegnida elegida, avevi num: Ina pianista sco ministra da la justia – po quai ir bain?

Tge è l'essenza da mia lavur? La fin finala vai per formular cuminaivlamain reglas che valan per nus tuts, che procuran per justia e che protegian las personas las pli deblas da nossa societad. L'uman stat pia en il center. Cura mettain nus insatgi en praschun? Sut tge cundiziuns survegn ina persuna protecciun tar nus en Svizra? Quant fitg duai intervegnir il stadi en nossa sfera privata? En tut questas dumondas duvrain nus sper las enconuschentschas giuridicas er la sensibilidad d'ans vesair en la situaziun dals auters. Il plachair da lavurar cun umans fa qua in bun servetsch. Jau al hai!

Il discurs è vegni registrà da:
Patrik Müller e Christof Moser («Schweiz am Sonntag»).

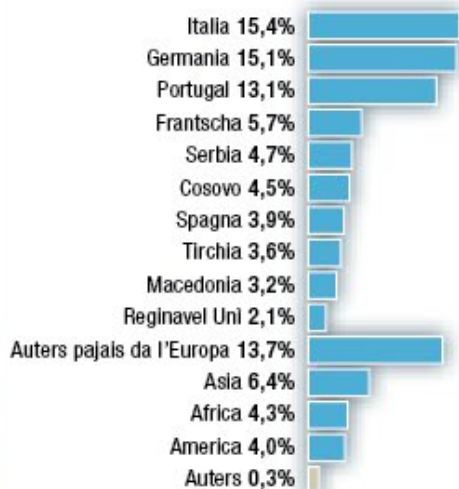
Il discurs vegn er publicà en in'ediziun da la gasetta
«Schweiz am Sonntag».

Da sanestra a dretga: Fiona Stiefel, Simon Lengacher, Nina Ackermann, Barbara Vock, Sandra Siegenthaler, la presidenta da la Confederaziun Simonetta Sommaruga, Joshua Auf der Maur, Arianna Lanfranchi, Andri Silberschmidt

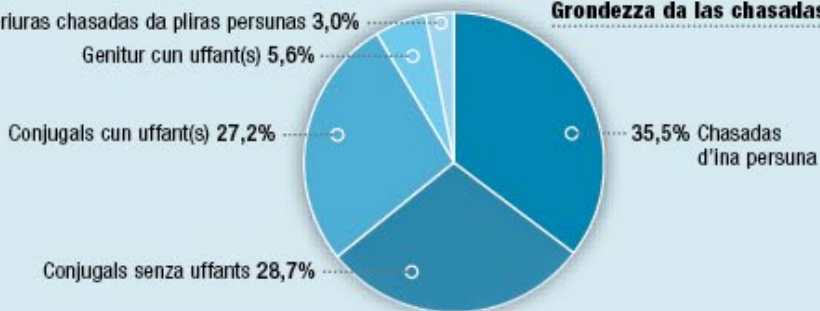

La populaziun

Persunas da l'exteriur (tenor pajais da derivanza)

Grondezza da las chasadas

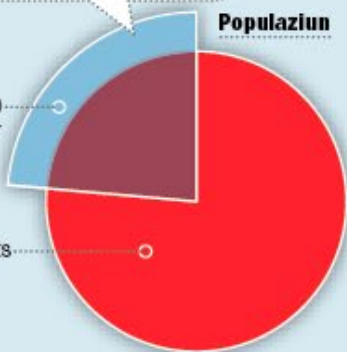
Expensas per il tegnairchasa

Populaziun

da quels 1937 400 persunas da l'exteriur

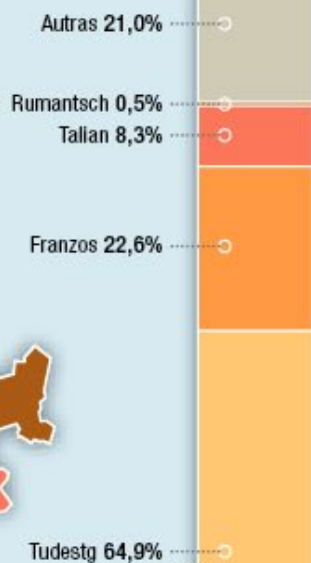
8 239 600 abitants

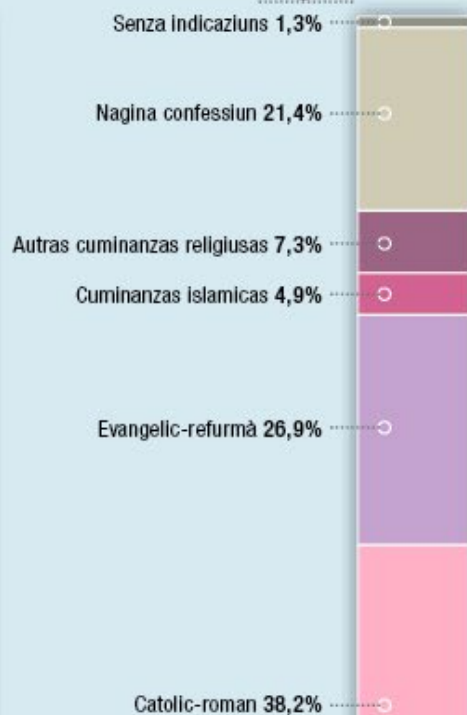
Lingua principala da la maioriad da la populaziun

Linguas*

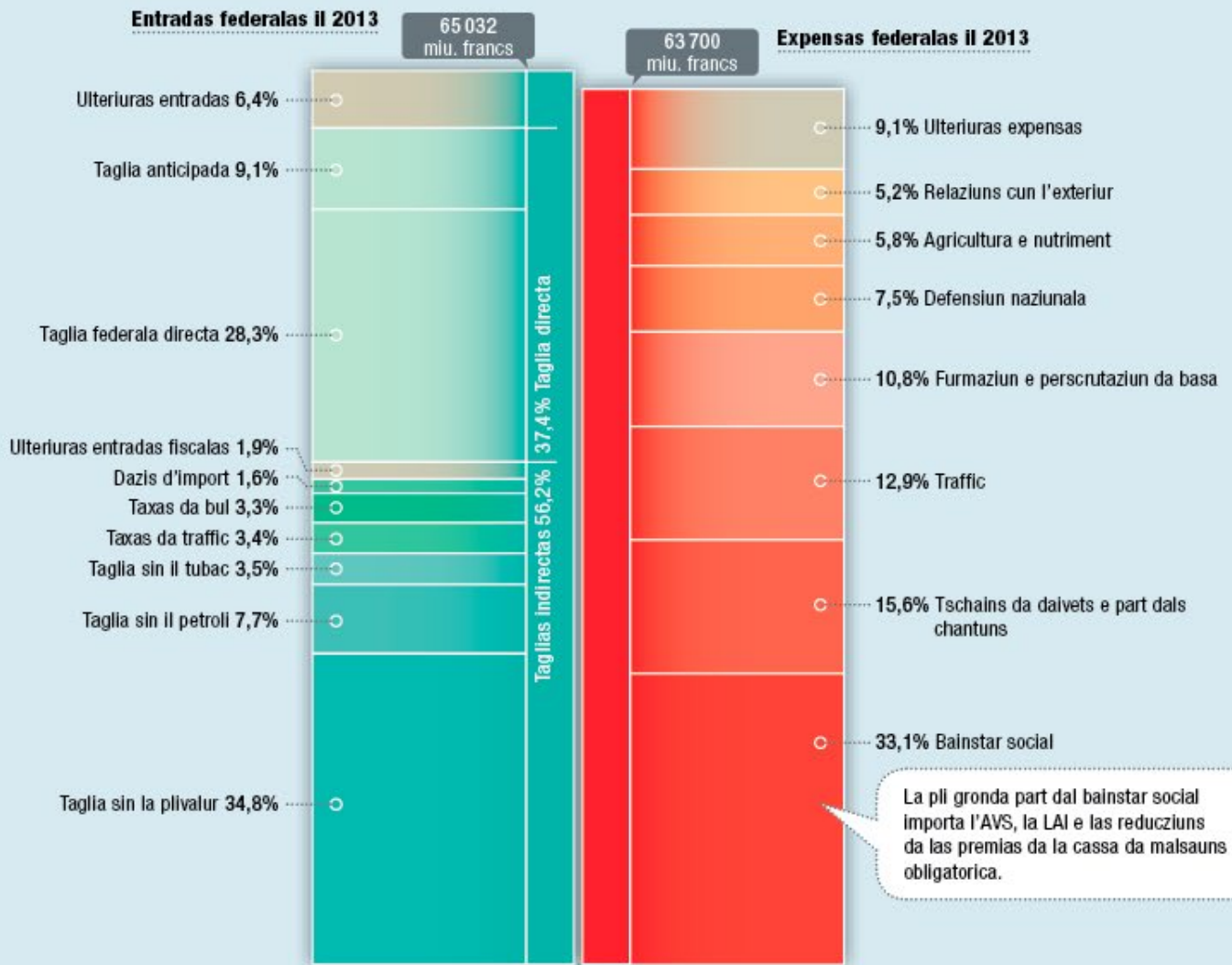

Religiuns

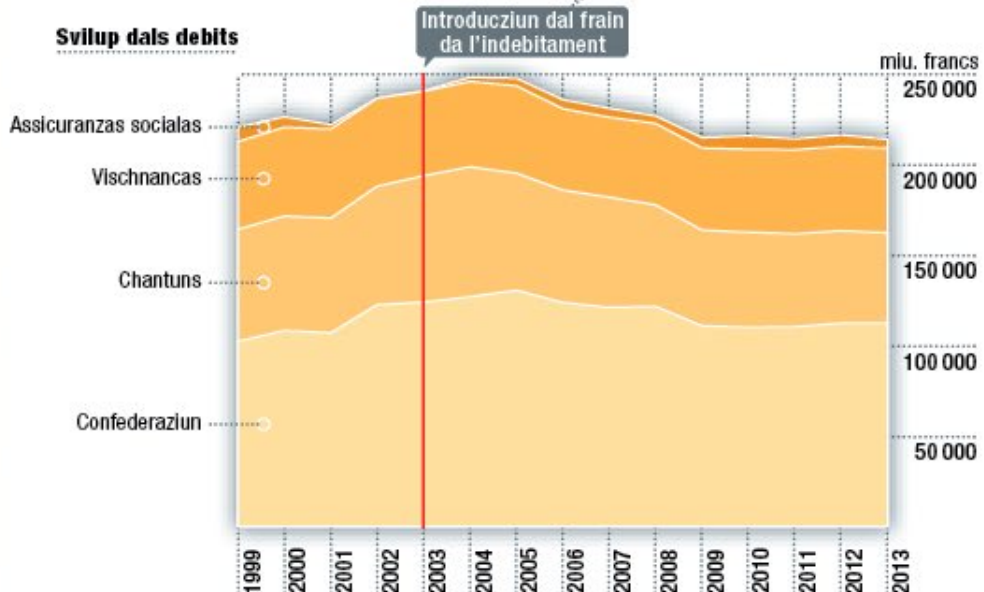
* pliras respostas pussaivlas

Las finanzas

Il frain da l'indebitament impegna la Confederaziun a tegnair l'equiliber tranter las entradas e las expensas er sur il ciclus conjuntural or.

Svilup dals debits

Da la federaziun da stadis al stadi federal

Ils cunfins da la Svizra èn principalmain vegnids fixads durant il Congress da Vienna dal 1815. Il sistem politic sa basa sin la Constituziun federala dal 1848. Il coc da la Veglia Confederaziun furmavan ils 13 chantuns, als quals regordan anc oz las stailas a l'ur dal tschincun. La federaziun da stadis è sa sviluppada en il decurs dals onns 1798 fin 1848, ch'èn stads segnads da guerras e crisas, ed è daventada in stadi federal. Dapi lura èn creschidas las cumpetenzas da la Confederaziun, ils dretgs dal pievel e la diversità politica a moda considerabla.

1291 Il Patg federal: l'entschatta

L'entschatta d'avust dal 1291 fan Uri, Sviz e Sutsilvania in patg che vegn confermà l'onn 1315 per garantir la pasch. En il decurs dals tschientaners crescha la Confederaziun. A medem temp acquistan ils chantuns regions suttamessas. Fin il 1513 consista la Confederaziun or dals uschenunads XIII chantuns.

1525 La reformaziun: separaziun confessiunala

La reformaziun, che ha lieu il 1523 a Turitg, ils onns sequents en ulteriurs lieus e finalmain il 1536 a Genevra, chaschuna la separaziun da la Svizra en chantuns catolics ed en chantuns reformads che sa cumbattan fin il 1712 quatter giadas en ina guerra.

1648 La Pasch da Vestfalia: La Svizra daventa suverana tenor il dretg internaziunal

Suenter la Guerra da trent'onns (1618–48) vegn proclamada en la Pasch da Vestfalia la «suveranità cumplaina» per la Confederaziun.

1798–1803 La Republica helvetica: stadi central cun chantuns independents

In'armada franzosa conquista la Svizra il 1798. Il directori franzos dictescha ina constituziun unitara per la Republica helve-

tica che sa basa teoreticamain sin l'egualità giuridica, la suveranità dal pievel e la separaziun da las pussanzas, ma en realità sin la forza da las armas. Sco stadi satellit da la Frantscha è la Republica helvetica sfurzada da renunziar a la suveranità. La Svizra daventa in champ da battaglia.

1803 L'Acta da mediaziun: ils chantuns daventan puspè stadis

Napoleon restabilescha la Confederaziun dals XIII chantuns tras l'Acta da mediaziun agiuschend anc sis ulteriurs chantuns. La Confederaziun sa cumpona ussa da 19 chantuns che han mintgin in'atgna constituziun, suttamessa ad ina constituziun federala comunabla.

1815 Il Contract costituziunal federal: ils chantuns survegnan anc dapli cumpetenzas

Suenter la sconfitta da Napoleon cunter la coaliziun europeica restituescha la Confederaziun las relaziuns cun il Vallais, Neuchâtel e Genevra. Ella consista ussa da 22 chantuns. Il Contract costituziunal federal dal 1815 surdat las cumpetenzas dal stadi als chantuns. La Confederaziun resta dentant responsabla per la politica da segirezza.

1815 Il Congress da Vienna: ils cunfins naziunals vegnan fixads

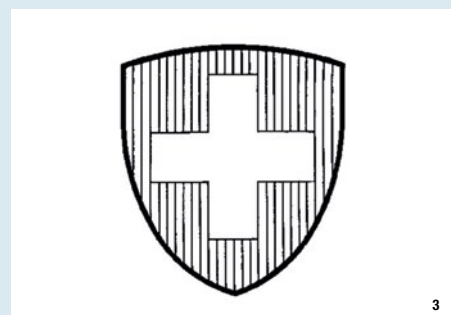
L'onn 1815 vegn reconuschida la neutralità da la Svizra e sia integrità territoriala sin plaun internaziunal. Ils cunfins naziunals e chantunals dad oz vegnan per gronda part fixads (cun excepziun dal chantun Giura furmà il 1979 e dal Laufental).

1847–48 La Guerra dal Sonderbund: guerra civila en il context da la reforma

Dapi il 1822 daventan ils chantuns pli liberals e radicals. Lur opiniuns davart la dumonda, co che la Confederaziun duai vegnir reformada, divergeschan cun quella dals chantuns da Lucerna, Uri, Sviz, Sutsilvania, Zug, Friburg e Vallais che refusan ina tala. La furmaziun d'in Sonderbund tranter quests set chantuns catolic-conservativs provochescha l'onn 1847 ina guerra.

1848 La Constituziun federala: stadi federal cun dretgs democratics

Il pievel accepta la Constituziun federala ed approvescha cun quai il stadi federal modern. El conceda als burgais (mo umens) differents dretgs e libertads, p.ex. il dretg d'eleger e da vuschar u la libertad da pressa e da religiun. Sin plaun federal vegn introduci, tenor exempel american,

il sistem da duas chombras cun in Cussegl naziunal ed in Cussegl dals chantuns che elegian il Cussegl federal. Intgins secturs vegnan centralisads. La Svizra sa transfurma plaunsieu en in spazi giuridic ed economic unitar.

1874 La revisiun totala da la Constituziun federala: Ils dretgs dal pievel vegnan extendids

La revisiun da la Constituziun federala dal 1874 renda pli numerusas las incumbensas da la Confederaziun ed augmenta ils dretgs democratics. Ella dat al pievel svizzer dus ulteriurs instruments per influenzer la politica sin plaun federal: Il 1874 vegn introduci il referendum ed il 1891 l'iniziativa dal pievel. L'onn 1891 vegn elegi en il Cussegl federal Josef Zemp, per l'emprima giada in represchentant dals catholic-conservativs (oz PCD); l'emprim pass vers la democrazia da concordanza è fatg.

Fin dal 19avel tschientaner: la furmaziun da las partidas politicas

Las gruppaziuns politicas s'organiseschan en partidas: fundaziun da la Partida socialdemocratica (PS) il 1988, fundaziun da la Partida liberaldemocratica (PLD) l'onn 1894, fundaziun da la Partida conservativa populara (oz Partida cristiandemocratica PCD) il 1912 e fundaziun da la Partida dals purs, mastergnants e burgais (oz Partida populara svizra PPS) l'onn 1917–18.

1914–18 L'Emprima Guerra mundiala, Revoluziun russa: terren favuraivel per las ideas socialisticas

Durant l'Emprima Guerra mundiala è sa pegiurada la situaziun da la gronda part da la populaziun. La paupradad e la dischoccupaziun sco er las ideas socialisticas da la Revoluziun russa provocheschan il 1918

ina chauma naziunala. L'onn 1919 vegn elegi per l'emprima giada il Cussegl naziunal en la procedura da proporz. Quest fatg avra ulteriuras portas per la democrazia da concordanza (vesair paginas 40–41).

1939–45 La Segunda Guerra mundiala: Il Cussegl federal survegn dapi pussanza

En la Segunda Guerra mundiala na vegn la Svizra betg attatgada e tutga tar las paucas democracias sin il continent che funcziuneschan anc. Il parlament deleghescha competenzas, che tutgan normalmain tar las incumbensas dal parlament, al Cussegl federal. L'onn 1943 vegn elegi l'emprim socialdemocrat en la Regenza federala.

1959 Il Cussegl federal consista da quatter partidas

Suenter las elecziuns dal Cussegl federal il 1959 sa cumpona la Regenza federala da represchentants da las quatter partidas principalas: 2 da la PLD, 2 da la PCD, 2 da la PS, 1 da la PPS. Questa constellaziun dura fin il 2003 («Furmla magica»).

1971 Introducziun dal dretg da votar da las dunnas

Sin plaun naziunal survegnan las dunnas il 1971 il dretg da votar e d'eleger. En intginas vischnancas e chantuns avevan umens e dunnas gia avant ils medems dretgs politics.

1999 La revisiun totala da la Constituziun federala

La nova Constituziun federala suttastrigta la collavuraziun collegiala tranter la Confederaziun ed ils chantuns, fixescha la precedenza dal dretg federal avant il dretg chantunal oppost ed integrescha pli ferm las vischnancas.

2000 La decisiun dal pievel a favur d'ina cunvegna cun l'UE

Cun in resultat da 67% gea decida la populaziun svizra a favur da las cunvegns bilaterals tranter la Svizra e l'Uniuon Europeica (UE). Las cunvegns entran en vigur il 2002 fin il 2004. Ellas mettan la basa per l'access vicendaivel al martgà e per la collavuraziun en ils secturs retschertga, segirtad, asil, ambient e cultura.

2002 Gea a l'entrada en l'ONU

L'onn 2002 voteschan il pievel ed ils chantuns a favur da l'adesiun a l'Organisaziun da las Naziuns Unidas (ONU). Dapi lura s'engascha la Svizra sco commembra cumplaina ed a moda activa en l'organisaziun mundiala.

4

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

5

Dal sigil dal stadi al logo

L'onn 1815 è la crusch svizra sco sigil dal stadi daventada il simbol per la colliaziun dals chantuns (1). A partir dal 1840 cumpareva la crusch alva sin fund cotschen sin las bandieras da las truppas federalas – cun bustabs dad aur per mintga chantun (2). L'onn 1889 è vegnida definida la crusch svizra sco vopna naziunala (3). Oz vegn ella gugent utilisada sco simbol da buna qualitat, per exempel da Svizra Turissem (4). Dapi il 2007 fa la crusch svizra part dal logo da l'administraziun federala (5).

GIA DA PITSCHEN ENSI EMPRENDAIN NUS LAS REGLAS DAL GIEU DEMOCRATIC

La democrazia svizra

En la scola secundaria da Brugg en il chantun d'Argovia decidan ils scolars democraticamain. Il parlament da scolars cun represchentantas e represchentants da tut las classas è gist vidlonder da votar. I va per la dumonda, sch'el duaja far la proposta u betg a la direenziun da scola dad utilisar en avegnir ils telefonins en chasa da scola. Mintga duas emnas sa scuntran ils giuvens delegads e debatteschan davart temas da scola, nua ch'els han il dretg da cundecider. La participaziun a la discussiun è ina pitga principala da la

democrazia svizra. Saja quai en l'unìun da quartier, tar la radunanza communal u a chaschun da votaziuns communalas, chantunalas u federalas: Decider decida adina la maiortad davart las reglas da la convivenza en la societad. Las decisiuns democraticas ston vegnir acceptadas, er sch'ellas na correspundan betg a l'opiniun individuala. Questas valurs emperndan ils uffants gia baud en il giu democratic. Gist perquai che la democrazia n'è betg in «giu d'uffants».

2324 plus 26 è tuttina sco 1

La Svizra è in stadi federalistic, en il qual la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas partan la pussanza politica. Ils chantuns e las vischnancas disponan da competenzas considerablas ed han lur atgnas funtaunas d'entradas. Cur ch'i vegnan tratgas decisiuns che pertutgan l'entir pajais, èn ils chantuns trasora involvids. Il federalissem renda pussibel da reunir la diversità en in sistem unitar. Per la Svizra cun sias quatter regiuns linguisticas e sias grondas differenzas geograficas è quai in'impurtanta premissa per la convivenza.

2324 vischnancas

La pli pitschna unitad politica en Svizra è la vischnanca. Actualmain datti 2324 da quellas. Lur dumber sa reducescha dentant continuadamain, perquai che surtut las pli pitschnas fusiuneschan per pudair ademplir meglier las incumbensas.

Var in tschintgavel da las vischnancas ha in agen parlament – surtut las citads; quatter tschintgavels enconuschan percenter anc la decisiun democratica directa a las radunanzas communalas. A quellas pon participar tut las abitantas ed ils abitants cun dretg da votar. Quai vul dir ch'il pievel na sa lascha betg represchentar da deputads, mabain prenda sez las decisiuns ed elegia l'executiva. Sper las incumbensas affidadas ad ellas da la Confederaziun e da lur chantun, sco manar il register d'abitants u garantir la protezzion civila, han las vischnancas er atgnas competenzas sin differents secturs: la scola, il champ social, il provediment d'energia, la construcziun da vias, la planisaziun locala, las taglias, e.u.v. Questas incumbensas adempleschan ellas per gronda part a moda autonoma.

Davart il grad d'autonomia da las vischnancas decidan ils singuls chantuns – perquai po el variar ferm d'in chantun a l'auter.

26 chantuns

La proxima unitad politica pli gronda èn ils chantuns. Els èn ils stadis oriunds ch'èn sa reunids il 1848 a la Confederaziun ed han delegà a quella ina part da lur suveranità. In'exceptiun represchenta il chantun Giura, l'unic ch'è vegnì fundà pir en il 20avel tschientaner: Il 1979 è el sa separà dal chantun da Berna.

Tenor la Constituziun federala han tut ils chantuns ils medems dretgs, ed en la cumparegliaziun internaziunala disponan els d'ina gronda suveranità en plirs secturs. La sanadad publica, la furmaziun e la cultura èn intgins da quels champs politics, en ils quals els han ina gronda libertad d'agir.

Mintga chantun ha in'atgna constituziun, in agen parlament, in'atgna regenza ed atgnas dretgiras.

Il dumber da deputads en ils parlaments variescha tranter 50 e 180. Tuts vegnan elegids dal pievel – en la gronda part dals chantuns tenor il sistem da proporz.

Er las regenzas chantunalas vegnan elegidas dapertut dal pievel, il pli savens tenor il sistem da maiorz. La democrazia directa en furma dal cumin exista mo anc en l'Appenzell Dadens ed en Glaruna. En tut ils auters chantuns votescha il pievel per corrispondenza u a l'urna.

La separaziun da las pussanzas

Per evitar l'abus da pussanza attribuescha la Svizra la legislativa (elavuraziun da las leschas), l'executiva (execuziun da las leschas) e la giudicativa (administraziun giudiziala) a trais autoritads differentas ed independentas ina da l'otra. Quai vul dir che nagin na dastga appartegnair a medem temp a pli ch'ina da las trais autoritads federalas – al parlament, a la regenza ed a la dretgira suprema.

1 Confederaziun

«Confederaziun» è la denominaziun svizra per il stadi federal. L'abbreviazion CH per la Svizra deriva dal term latin uffizial «Confoederatio Helvetica». Confoederatio vul dir «alleanza» e Helvetica sa referescha als Helvets celtics che abitavan avant circa 2000 onns en il territori da la Svizra odierna.

La Svizra è sa sviluppada sur passa set tschientaners, a partir da l'alleanza dals trais chantuns originars Uri, Sviz e Sylvania, al stadi federal dad oz che collia ils differents interess dals singuls chantuns cun ils interess generals dal pajais.

La Confederaziun è cumpetenta en tut ils secturs affidads ad ella tras la Constituziun federala: la politica exteriura e la politica da segirezza, la duana, il sistem monetar, la legislaziun applitgbla sin champ naziunal e la defensiu.

Las incumbensas che n'èn betg attribuidas expressivamain a la Confederaziun stattan en la cumpetenza dals chantuns.

Tgi elegia tgi?

En Svizra è il pievel il suveran

Il pievel svizzer è tenor la Constituziun federala il suveran dal pajais, damai l'istanza politica suprema. Il suveran cumpiglia tut las dunnas ed ils umens creschids cun dretg da burgais svizzer – quai èn bundant 5,2 milliuns burgais e burgais – e correspunda a bunamain dus terzs da la populaziun. Ils Svizzers sut 18 onns ed ils esters n'han nagins dretgs politics sin plaun federal.

Il pievel elegia ...

... il parlament: la legislativa

Il parlament svizzer, la pussanza legislativa dal stadi, ha duas chombras: Il Cussegl naziunal represchenta l'entira populaziun dal pajais ed il Cussegl dals chantuns ils 26 chantuns; ensemen furman els l'Assamblea federala.

> paginas 22–37

Il parlament elegia ...

... la regenza: l'executiva

La regenza svizra sa cumpona dals set comembers dal Cussegl federal sco er da la cancelliera federala u dal cancellier federal che vegnan elegids da l'Assamblea federala per quatter onns.

> paginas 38–73

... la dretgira suprema: la giudicativa

La giurisdicziun suprema en Svizra stat en la cumpetenza dal Tribunal federal a Losanna ed a Lucerna sco er dals trais tribunals d'emprima istanza: il Tribunal penal federal a Bellinzona, il Tribunal administrativ federal ed il Tribunal federal da patentas a Son Gagl. > paginas 74–79

... il procuratur public federal

La Procura publica federala è cumpetenta per l'inquisiziun e l'accusaziun da delicts ch'èn drizzads cunter la Confederaziun u che pertugan fermamain ils interess da quella. Delicts suttamess a la giurisdicziun federala èn p. ex. il spionadi, delicts en connex cun material explosiv u material radioactiv e delicts uffizials commess d'employiads federals.

In pievel cun blers dretgs

En strusch in auter stadi po il pievel participar uschè fermamain a las decisiuns politicas sco en Svizra. La lunga tradiziun democratica, la dimensiun modesta ed il dumber d'abitants relativamain pitschen, ma er l'auta quota d'alfabetisaziun ed ina purschida da medias multifara èn decisivas per il funcziunament da questa furma da stadi particulara. Sin plaun federal han las Svizras ed ils Svizzers ils suandants dretgs politics:

Il dretg d'eleger

Cumular, panaschar e stritgar

Mintga quatter onns elegia il pievel ils 200 commembers dal Cussegl naziunal. Tut las Svizras ed ils Svizzers sur 18 onns han il dretg da votar activ e passiv. Quai vul dir ch'els pon eleger ed er sezs vegnir elegids. Ils emploiads da l'administraziun federala ston, sch'els vegnan elegids, sa decider per lur plazza u per il mandat. En ils chantuns cun pli ch'ina sedia en il Cussegl naziunal han ils votants pliras pussaivladads per eleger la deputada u il deputà giavischè.

Els pon scriver sin ina glista vida ils nums da lur candidatas e candidats preferids. Els pon inoltrar ina glista prestampada cun ils nums da las candidatas e dals candidats d'ina singula partida – u modifitgar questa glista. Per modifitgar la glista datti trais metodos lubidas, las qualas èn er cumbinablas: Els pon stritgar ils nums; els als pon panaschar resp. maschadar, quai vul dir integrar nums d'autras glistas. Ultra da quai pon els cumular candidatas e candidats, quai vul dir scriver lur nums duas giadas sin ina glista. Las partidas pon er sezzas metter duas giadas il num dals candidats sin la glista (ma betg pli savens), damai «precumular» per augmentar lur schanza da vegnir elegids.

Er sche las elecziuns dal Cussegl dals chantuns n'èn betg regladas sin plaun federal, èn tuttina tut ils chantuns sa decidids per l'elecziun tras il pievel. Tut ils 246 commembers da l'Assamblea federala vegnan damai elegids directamain da las burgaisas e dals burgais.

Il dretg da votar

In med per sa far udir

Tut las Svizras ed ils Svizzers che han accumulì 18 onns e n'èn betg sut tutela pervi da malsogna u flaiveltezza mentala, han il dretg da votar.

Per regla han las votantas ed ils votants quatter giadas ad onn la pussaivladad da s'exprimer davart dumondas da la politica federala. En media pon els approvar u refuser mintgamai trais fin quatter fatschentas; en cas excepziunals dentant er passa il dubel. La populaziun po votar davart iniziativas dal pievel e referendum: il referendum è obligatoric per tut las midadas da la Constituziun sco er per l'adesiun da la Svizra a tschertas organisaziuns internaziunalas. En quests cas è ina votaziun dal pievel damai obligatorica. Per ch'in tal project vegnia approvà dovri la maioritad dubla: la maioritad dal pievel (maioritad da las vuschs valaivlas en l'entir pajais) e la maioritad dals chantuns (maioritad dals chantuns, en ils quals ils votants han acceptà il project).

Leschas, modifitgadas u novas, e sumegliants conclus dal parlament sco er tschertas cunvegns internaziunalas vegnan mo sut-tamessas a la votaziun dal pievel, sche quai vegn pretendì cun il referendum facultativ. Per approvar in tal project tanscha la maioritad dal pievel.

Midadas da la Constituziun

referendum obligatoric

Midadas da leschas

referendum facultativ

Il dretg da petizium vala per tut las personas, pia betg mo per las burgaisas ed ils burgais cun dretg da votar: Mintgin ha il dretg da sa drizzar en scrit a las autoritads cun dumondas, propostas e reclamaziuns. Las autoritads èn obligadas da prender enconuschientscha da las petiziuns; er sch'i n'è betg obligatoric da responder ad ellas. En la pratica vegnan dentant tut las petiziuns tractadas e respundidas. Mintga activitad dal stadi po esser l'object d'ina petizium.

Il dretg d'iniziativa

In med per sa far valair

Las burgaisas ed ils burgais pon pretender ina decisiun dal pievel davart ina midada u ina cumplettaziun da la Constituziun federala proponida dad els. Cuntrari a la pratica en ils chantuns, n'èsi sin plaun federal betg pussaivel da pretender ina nova lescha u ina midada d'ina lescha gia existenta.

Per che l'iniziativa dal pievel saja valaivla, èsi necessari da rimnar entaifer 18 mais las suttascripziuns da 100 000 personas cun dretg da votar.

L'iniziativa dal pievel po vegnir formulada sco proposta generala u – quai ch'è bler pli savens il cas – sco text cumplettamain redigì, uschia ch'il parlament e la regenza n'al pon betg pli modifitgar. Mintgant reageschan las autoritads cun ina cuntraproposta directa pli moderada sin in'iniziativa inoltrada, sperond che quella vegnia plitost acceptada dal pievel e dals chantuns. Dapi il 1987 permetta il dubel gea en las votaziuns davart iniziativas dal pievel d'approvar tant l'iniziativa sco er la cuntraproposta; cun ina dumonda da tagl vegn alura erui tgenin dals dus texts che entra en vigur, en cas che tuts dus cuntanschan la maioritad dal pievel e dals chantuns.

Las iniziativas dal pievel valan sco il motor da la democrazia directa, perquai ch'ellas na vegnan betg lantschadas dal parlament, mabain da las burgaisas e dals burgais.

Iniziativa

Temp da rimnada maximal:

18 mais

Suttascripziuns necessarias:

100 000

Il dretg da referendum

In med per dir «na»

Il pievel ha il dretg da s'exprimer davart decisiuns prenyidas dal parlament.

Las leschas federalas, ils conclus federals e tsherts contracts internaziunals èn suttamess al referendum facultativ. Quai vul dir ch'els vegnan decidids a l'urna, sche 50 000 burgaisas e burgais pretendan quai. Las suttascripziuns ston esser avant maun entaifer

100 dis sunter la publicaziun dal decret. Il dretg da referendum è ina sort da veto che retardescha il process politic cun bloccar las midadas decisas dal parlament u da la regenza u cun tardivar lur effect. Perquai vegn il dretg da referendum savens

considerà sco frain en il maun dal pievel.

Ma el contribuescha er a la concordanza: El sforza numnadamain il parlament d'integrar uschè blers circuls da personas interessadas sco pussaivel en la discussiun davart novas leschas u midadas da lescha e da chattar uschia in cumpromiss ch'è acceptabel per ina maioritad, cunter il qual nagin na lantscha pli tard in referendum facultativ.

Referendum

Temp da rimnada maximal:

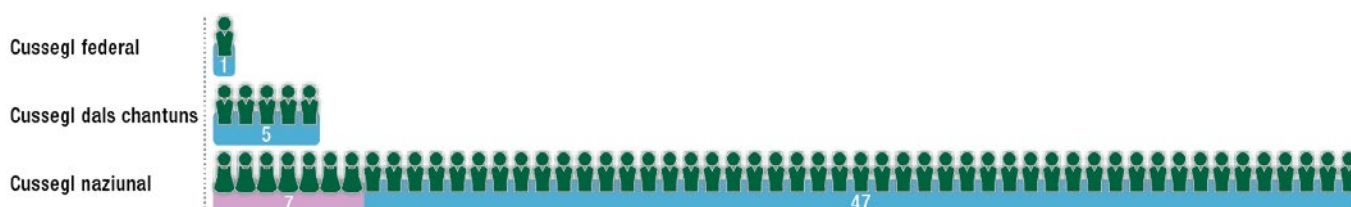
100 dis

Suttascripziuns necessarias:

50 000

Las quatter partidas cun ils pli blers electurs ...

Las partidas èn gruppaziuns politicas da personas cun differentas visiuns dal mund, dal stadi, da la societad e da l'economia, e.u.v. Ellas èn intermediaturas tranter il pievel e las instituziuns statalas e perquai indispensablas per ina democrazia. La cuntrada politica svizra è uschè multifara sco il pajais sez. Sin las suandantas paginas sa preschentan las indesch partidas represchentadas en il parlament.

PPS Partida populara svizra

President da la partida:
Toni Brunner, cusseglier nazional

90 000 commembers
fundada il 1917

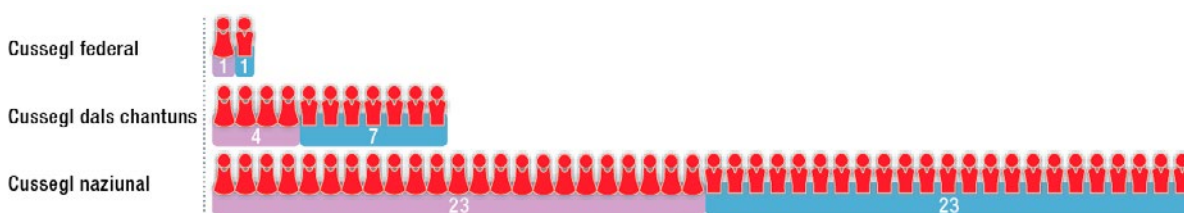
www.svp.ch

«La Partida populara svizra è naschida il 1971 or da la Partida da purs, mastergnants e burgais. Cun ina quota d'electurs da 26,6% è ella la pli ferma partida svizra e represchenta 648 675 votantas e votants. La PPS s'engascha consequentamain per ina Svizra autonoma e neutrala e cunter l'adesiun zuppada a l'UE. Las crisas da finanzas e d'indebitament en Europa mussan l'impurtanza d'in stadi effizient cun finanzas saunas, taglias bassas ed ina gronda segirezza giuridica per garantir in lieu da finanzas cumpetitiv cun plazzas da lavur segiras. La populaziun ed ils chantuns han acceptà il favrer 2014 la modificaziun da la Constituziun che pretenda che l'immigraziun sa controllia da sasez. Questa pretensiun duai vegnir realisada consequentamain. Lavurantas e lavurants indigens n'astgan betg pli vegnir stgatschads e noss sistem social

n'astga betg pli vegnir surchargià. In'auta quota da criminalitad tar las personas estras e l'abus en il sector d'asil èn oz ina realitad. Per promover la segirezza pretenda la PPS perquai il repatriament consequent d'immigrants criminals ed il rinforzament dal dretg penal.

Cun questa politica clera basada sin valurs burgaisas vul la PPS garantir en noss pajais il bainstar, las plazzas da lavur ed in avegnir segir en libertad.

Ueli Maurer represchenta la PPS en il Cussegl federal. La partida n'è dentant betg represchentada adequatamain en la regenza e spera che quai vegnia a sa midar suenter l'elecziun da renovaziun totala dal 2015.»

PSS Partida socialdemocratica da la Svizra

President da la partida:
Christian Levrat, cusseglier dals chantuns

30 000 commembers
fundada il 1888

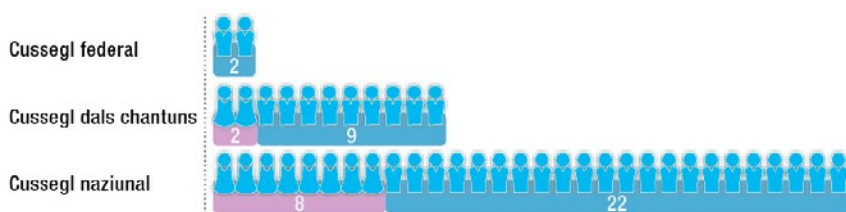
www.spschweiz.ch

«Per tuts e betg mo per paucs» è noss slogan. La PSS s'engascha per ina societad che permetta a mintgin da sa sviluppar libramain. Ina societad che promova la convivenza enstagl da l'opposiziun vicendaivla. Ella s'engascha plinavant per ina societad che resguarda er quellas personas che na stattan finanziar-main betg uschè bain. Curt e bain: per ina Svizra progressiva, solidarica ed averta.

La Svizra ha ina rait sociala solida e bunas structures publicas. La PSS ha contribuì bler a quest fatg. Senza la PSS na dessi per exempel nagina AVS, nagina assicuranza da maternitad, nagin dretg da votar per las dunnas. La PSS è quella partida che s'engascha gia dapi il cumenzament per dapli democrazia e dretg da cundecisiun

– betg mo en la politica, mabain en tut ils secturs da la societad. Senza il dretg da cundecisiun, er en l'economia, na po ina democrazia betg funcziunar. La PSS vegn a s'engaschar er en avegnir che la vita quotidiana da las personas en noss pajais sa meglierschia: cun porscher abitaziuns pajablas, rentas segiras, bunas cundiziuns da lavur, ina protecziun da l'ambient effizienta, egalitad tranter las personas, toleranza ed optimissem.

En il center da nossa politica na stattan betg ils interess particulars d'ina elita. Nus essan be lura fermes, sche nus surpigliain cuminaivlamain la responsabladad, en la famiglia, a lavur ed en la politica. La PSS fa perquai ina politica per tuts e betg mo per paucs.»

PLD **PLD.Ils Liberals**

President da la partida:
Philipp Müller, cusseglier naziunal

120 000 commembers
fundada il 1894; fusiun 2009

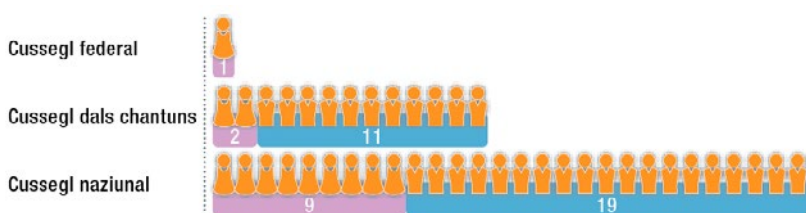
www.fdp.ch

«La PLD.Ils Liberals cumbatta per la libertad, per la coesiu e per l'innovaziun. Ella propagescha ina vita autonoma cun surpigliar responsabladad. Ella favurisescha in Svizra che unescha da libra voluntad las culturas, las linguas e las regiuns. Las innovaziuns duain sa sviluppar sin basa da la cretta in il progress e na dastgan betg vegnir franadas cun scumonds. Didier Burkhalter e Johann Schneider-Ammann èn las forzas liberalas in il Cussegl federal. Nus vulain:

- **Plazzas da lavur segiras:** La PLD pretenda che tut las persunas in Svizra hajan in perspectiva. Oravant tut signifitga quai ina piazza da lavur. Plazzas da lavur na generescha betg la politica, mabain in grond dumber d'interpresas pitschnas, mesaunas e grondas. Nus ans engaschain per la Svizra sco lieu da lavur e da finanzas. Nus dumandain meglras scolas, taxas pli bassas, in dretg da lavur liberal e la defaisa da las cunvegns bilaterals.

Il sustegn per la libra circulaziun da persunas duai vegnir rinforzà cun ina politica da migraziun severa ma gista, cun optimar l'infrastructura e cun promover las dunnas e persunas pli veglias in il mund da lavur.

- **Assicuranzas socialas saunas:** Las assicuranzas per invaliditad e cunter la dischoccupaziun han gia accumulà debits da milliardas. L'AVS è periclitada da subir il medem destin. Quai stuain nus impedir! Perquai dovri refurmas in tut las ovras socialas da la Confederaziun ed in las cassas da pensiun, per che nossas rentas sajan garantidas er in l'avegnir.
- **Damain burocracia.** La burocracia absurda cun sias undas da paragrafs e scumonds limitescha nossa libertad e chaschuna custs annuals da milliardas per las interpresas pitschnas e mesaunas. L'atgna iniziativa ed il spiert interpretider vegnan impedids. Nus Liberals vulain reglas simplas e proceduras spertas.»

PCD **Partida cristiandemocratica**

President da la partida:
Christophe Darbellay, cusseglier naziunal

100 000 commembers
fundada il 1912

www.cvp.ch

«La PCD focusescha sia politica sin las famiglias e la clasa mesauna. Sco partida economica cun valurs liberal-socialas s'engascha ella per chattar in equiliber tranter l'individii e la societad, tranter l'atgna responsabladad e la solidaritad. Ella concescha la convivenza tenor in maletg cristian da l'uman e da la societad. La PCD defenda la segirezza interna ed externa da noss pajais. En il Cussegl federal è ella represchentada cun Doris Leuthard, la scheffa dal Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun. Ils quatter accents principals da la PCD:

- **Las famiglias:** Ellas èn la basa da nossa communitad e dovran perquai bunas cundiziuns generalas, tranter auter pussaivladads da cumbinar la professiun e la famiglia, taglias bassas ed ina buna basa finanziaria.

• **L'economia:** Nus creain e segirain plazzas da lavur e garantin il bainstar entras l'innovaziun. Per promover il martgà svizzer e las interpresas pitschnas e mesaunas, ans engaschain nus per taglias attractivas, infrastructures da qualitad ed in aut nivel da furnaziun.

• **La segirezza sociala:** La PCD considerescha sco gronda sfida dals proxims onns da segirar e financiar duravlamain las ovras socialas da la Svizra. Nus cumbattain per quella cun refurmas adattadas, senza augments u reducciuns nunrealisticas.

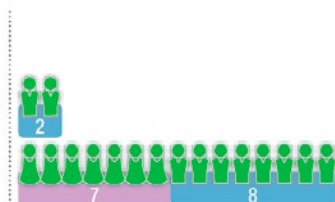
• **La politica da l'ambient:** La conservaziun da la creaziun e damai er ina politica duravla dal clima e da l'ambient èn dapi ditg pitgas centralas da la politica da la PCD. Nus ans engaschain per cumbinar l'ecologia e l'economia.»

... e las ulteriuras set partidas en il parlament

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

Ils Verds Partida ecologica svizra

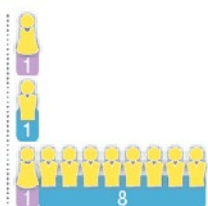
Copresidentas da la partida: Cusseglieras naziunals 7500 commembers www.gruene.ch
Adèle Thorens Goumaz e Regula Rytz fundada il 1983

«La Partida ecologica (Ils Verds) è sin il tschintgavel plaz da las grondas partidas en Chasa federala. En 25 dals 26 chantuns èn Ils Verds preschents. En nov chantuns ed en numerusas citads e vischnancas èn Ils Verds represchents en las autoritads. Els s'engaschan per in diever conscient da las resursas naturalas, per ina meglra qualitat da vita e per ina Svizra toleranta ed averta vers il mund. Ils Verds promovon soluziuns a lunga vista e favuriseschan la qualitat e la diversità. Per la legislatura dal 2011 fin il 2015 èn lur finamiras: l'aboliziun sperta e climaticamain raschunavla da l'energia atomara ed in'economia verda. En connex cun tuttas duas tematicas han Ils Verds inoltrà l'atun 2012 iniziativa dal pievel. La fracziun verda vegn er a s'engaschar per in traffic public pajabel, per pajas gistas e cunter novs aviuns militars.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

PBD Partida burgais-democratica

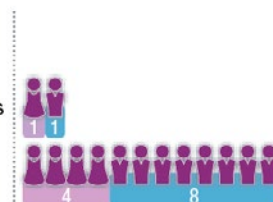
President da la partida: 6500 commembers www.bdp.info
Martin Landolt, cusseglier naziunal fundada il 2008

«La PBD è stada ina da las victuras da las elecziuns federalas l'october 2011 ed ha cuntanschì subit 5,4 pertschient da las vuschs. Ella è ina partida burgaisa moderna che tegna quint dals svilups socials e da las sfidas ecologicas senza bandunar perquai tut las valurs conservativas ch'èn sia basa. La PBD sustegna las cunvegns bilaterals cun l'Europa. Ella vul promover ina politica economica responsabla, ina politica d'energia che sa fa valair, ina planisaziun dal territori a lunga vista ed ina politica da segirezza credibla. Il pli impurtant èn per ella las soluziuns concretas e betg las pretensiuns. La PBD è la pli giuvna partida en il Cussegl federal, nua ch'ella vegn represchentsada dad Eveline Widmer-Schlumpf.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

pvl Partida verd-liberala

President da la partida: 3800 commembers www.grunliberale.ch
Martin Bäumle, cusseglier naziunal fundada il 2007

«Ils Verd-liberals s'engaschan per in svilup duraivel, en il qual vegnan resguardadas egualmain las finamiras socialas, economicas ed ecologicas. A la basa stattan in'economia da martgà innovativa e duraivla, ina democrazia che viva, l'agir prudent cun l'ambient ed ina societad solidarica. Nus vulain viver en ina societad pluralistica, nua che prevalan la libertad individuala e l'atgna responsabladad. Per che las generaziuns futuras possian sa sviluppar libramain, na las pudain nus betg laschar enavos debits vegls ni ecologics ni finanziaus.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

PEV Partida evangelica svizra

Presidenta da la partida: 4600 commembers www.evppev.ch
Marianne Streiff-Feller, cussegliera naziunala fundada il 1919

«La PEV è ina forza fidada che s'engascha dapi il 1919 per ina Svizra preziusa e solidarica, nua ch'ins po viver bain. Sin la basa da valurs cristianas sco la responsabladad, la giustia e la durabilitad s'engascha la PEV sco partida dal center per ina politica objectiva ed effectiva che serva al bainstar da tut ils umans. Ella è bain represchentsada en ils parlaments chantunals cun passa 40 mandats. La PEV vul sustegnair las famiglias, mantegnair la creaziun, reducir debits e segirar las assicuranzas socialas. Ella pretenda in'economia che tracta bain ils umans e las resursas, la solidaritad cun umans dischavantagiads e la protecziun da la vita umana.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

Lega Lega dei Ticinesi

Coordinatur: **Attilio Bignasca** 1500 commembers www.lega-dei-ticinesi.ch
fundada il 1991

«Lavur e segirezza: Las regiuns da cunfin, oravant tut il Tessin, pajan bler per la libra circulaziun da persunas. Il pievel ha da far frunt ad ina criminalitad importada che daventa pli e pli mulestusa. Nus vulain che la Svizra survegnia puspè la controlla sur da l'immigraziun. Il traffic da cunfinaris sto pudair vegnir limità.

Indipendenza: La globalisaziun economica e politica indeblescha la Svizra, sch'ella n'è betg buna da sa far valair e mantegnair l'indipendenza e la libertad en in'Europa fragmentada. Mobilitad: La sanaziun planisada dal tunnel dal Gottard en ils proxims onns ha la consequenza indispensabla ch'i vegnia costruì in segund tunnel senza augmentar la capaciad.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

PCS Sursilvania Partida cristiansociala Sursilvania

President da la partida: **Walter Wyrsh** 250 commembers www.csp-ow.ch
fundada il 1956

«La PCS Sursilvania è ina partida politicamain autonoma ch'exista dapi l'onn 1965 sin basa da sis secziuns communalas. Dapi il 1982 fa ella politica en il Cussegl grond da la Sursilvania sco fracziun independenta. Ella n'è betg commembra da la Partia cristiansociala Svizra. Sia politica s'orientescha tenor las valurs da l'etica sociala cristiana, oravant tut a la solidaritad, la justia ed a la durabilitad.»

Cussegl federal

Cussegl dals chantuns

Cussegl naziunal

MCR Moviment burgais romand

President da la partida: **Roger Golay**, cusseglier naziunal 1500 commembers www.mouvement-citoyens-romand.ch
fundada il 2005

«Nus na stain ni a dretga ni a sanestra, nus ans engaschain per ina politica sociala, per in'economia ferma e per ina perfetga segirezza publica. Nus essan per ina cassa da malsauns unitara e pretendain ina revisiun da las convegnas bilaterals. Nus essan cunter la concurrenza europeica e cunter las undas da cunfinaris da l'Europa vischinanta. Nus vulain proteger las lavurantas ed ils lavurants en Svizra. Nus vulain ina Svizra autonoma e suverana. Perquai avain nus fundà il Moviment burgais romand e la Federaziun tetgala dals moviments burgais dals pajais da las Alps.»

LA LEGISLATIVA: IL CUSSEGL NAZIUNAL ED IL CUSSEGL DALS CHANTUNS

Il parlament

Il Cussegl dals chantuns è enconuscent per sia cultura particulara. Ils temas vegnan bain discutads ferventamain, il respect vicendaivel da las represchentantas e dals represchentants dals chantuns na va però mai a perder. Debattar na debattesch'ins betg cunter la persuna, mabain cunter la differenta posiziun politica. In exempel è il ritual da cumià l'ultim di da la sessiun: Las 46 commembras e commembers dal Cussegl dals chantuns sa

radunan en il center da la sala. Els furman pli u main dus rints – in exterior ed in interior – e chaminan enturn en direcziun opposta. Insacura sa scuntra uschia mintgina e mintgin. Ins baterla trais plets in cun l'auter, sa dat il maun ubain bunettas e sa giascha in allegraivel temp fin la proxima sessiun. Questa isanza ha num «Carrousel».

Dus cussegls – in parlament

Ina represchentanza dal pievel e dals chantuns

Il parlament svizzer – la legislativa – sa cumpona da duas chombras che han il medem status, ma ch'èn tuttina differentas: En il Cussegl naziunal, la Chombra gronda, sesan las represchentantas ed ils represchentants dal pievel, en il Cussegl dals chantuns, la Chombra pitschna, las represchentantas ed ils represchentants dals chantuns. Ensemen furman las duas chombras l'Assamblea federala plenara. Las 246 commembras e commembers dal parlament represchentan las differentas cuminanzeas linguisticas, partidas, ideologias e regiuns ed ils divers interess.

Las **200 cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals** represchentan ils var 8 milliuns abitants da la Svizra – mintga commember dal cussegl naziunal represchenta pia circa 40 000 persunas. La pli gronda è la delegaziun turitgaisa cun 34 commembers. Cunquai che mintga chantun ha tenor la Constituziun federala il dretg d'almain in sez en il Cussegl naziunal, trametta er il chantun Appenzell Dadens, cun ses mo stgars 16 000 abitants, in agen deputà a Berna.

Ils **46 commembers dal Cussegl dals chantuns** represchentan lur chantun. Igl èn mintgamai dus per chantun. Ma er qua datti

in'exceptiun: Ils chantuns Sursilvania, Sutsilvania, Basilea-Citad, Basilea-Champagna, Appenzell Dador ed Appenzell Dadens han – sco anteriurs mezs chantuns – mintgamai mo ina vusch per chantun. Ils commembers dal Cussegl dals chantuns vegnan elegids ozendi en in'elecziun directa. Pli baud na vegnivan els betg elegids dal pievel, mabain d'ina autoritad chantunala, uschia per exempel en il chantun da Berna fin l'onn 1979 dal Cussegl grond.

Il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns sa radunan per regla separadamain, tshertas fatschentas tractan els però ensemen sco Assamblea federala plenara. Latiers tutgan tranter auter l'elecziun dals commembers dal Cussegl federal e dals Tribunals federals. L'Assamblea federala exequescha uschia – cun resalva dals dretgs dal pievel e dals chantuns – la pussanza suprema en la Confederaziun. Quai è ina particularitad da la Svizra: Cuntrari ad auters pajais elegia en Svizra il parlament la regenza e la dretgira suprema. Las decisziuns dal parlament na po controllar nagina dretgira. Ultra da quai na po il parlament betg vegnir schlià avant ch'ina legislatura è ida a fin.

«Jau empermet d'observar la Constituziun e las leschas e d'ademplier conscienzusamain las obligaziuns da mes uffizi.»

«Jau engir davant Dieu il Tutpussant da respectar la Constituziun e las leschas e d'ademplier conscienzusamain las obligaziuns da mes uffizi.»

Cur ch'els entran en uffizi fan las parlamentarias ed ils parlamentarists elegids in sarament u in'empermischun solenna.

Dus systems electorals

Novas elecziuns mintga 4 onns

Mintga 4 onns datti elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal che vegnan realisadas en l'entira Svizra tenor reglas unitaras e tenor il sistem da proporz. Mintga chantun furma in circul electoral e survegn almain in sez. L'elecziun dals commembers dal Cussegl dals chantuns sa drizza però tenor il dretg chantunal. Pervia da quai na pon ins betg discurren en quest cas d'ina elecziun per la renovaziun totala sco tala. Il Cussegl dals chantuns vegn elegì – cun excepziun dals chantuns Giura e Neuchâtel – tenor il sistem da maiorz. L'elecziun vegn fatga en tut ils chantuns il medem mument sco las elecziuns dal Cussegl naziunal, mo en il chantun Appenzell Dadens vegn il represchentant chantunal elegì in auter di. En il Cussegl dals chantuns na datti pia nagina renovaziun totala ed uschia er nagina perioda da legislatura.

En la cumposiziun dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns tenor partidas datti differenzas considerablas. Quai ha tranter auter da far cun il sistem electoral: En il Cussegl naziunal è la PPS cun 57 commembers actualmain lunschor la partida la pli ferma, suandada da la PSS cun 46, da la PLD cun 30 e da la PCD cun 29 represchentants. En il Cussegl dals chantuns percenter ha la PCD 13 commembers, la PLD e la PSS mintgamai 11 e la PPS 6 sez. Ils ulteriurs sez vegnan occupads dals Verds, da la PVL e da la PBD.

Las elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal han mintgamai lieu l'atun, uschia ch'il parlament sa raduna en sia nova cumposiziun il december per la sessiun d'enviern. Tut en tut datti mintg'onn 4 sessiuns ordinaris da 3 emnas – per regla il mars, il zercladur, il settember ed il december. Supplementarmain vegn adina puspè convocada ina sessiun extraordinaria da plirs dis tranter la sessiun da primavera e la sessiun da stad per reducir la chargia da lavur. Sessiuns extraordinarias po mintga cussegl decider per sasez. In quart dals commembers d'in cussegl u il Cussegl federal po er pretender ina sessiun extraordinaria en cas urgents.

Ils 18 d'october 2015 han lieu las elecziuns dal Cussegl naziunal, en la gronda part dals chantuns er las elecziuns dal Cussegl dals chantuns.

www.ch.ch/elecziuns2015 porscha infurmaziuns praticas concernent las reglas electorals, metta a disposiziun explicaziuns davart il parlament sco er resultats il di d'elecziun.

Assamblea federala plenara

L'Assamblea federala plenara sa raduna en la sala dal Cussegl naziunal. Entant ch'ils commembers dal Cussegl naziunal sesan a lur plazzas usitadas, prendan ils commembers dal Cussegl dals chantuns plaz sin ils sez a la paraid davos da la sala ch'èn ordinads tenor ils chantuns. La direcziun ha il president dal Cussegl naziunal. Perquai vegn el denominà sco pli aut Svizzer.

Elecziun da maiorz ed elecziun da proporz

En il **sistem da maiorz** è elegida quella persona che ha survegni en ses chantun las pli bieras vuschs. Questa procedura favurisescha partidas grondas e personalitads enconuschantas.

En il **sistem da proporz** vegnan ils sez attribuids a las partidas tenor il dumber da vuschs ed alura vegnan ils sez distribuids sin ils candidats da las partidas tenor la piazza ch'els han cuntanschi en l'elecziun. Quest sistem pussibiltescha er a partidas pli pitschnas da conquistar in sez en il parlament.

Tar las elecziuns per la renovaziun totala a la fin da la legislatura vegnan per regla occupads da nov circa 30 pertschient dals sez. Durant ina legislatura currenta sa retiran e vegnan remplazzads var 10 pertschient dals parlamentaris.

Sessiuns 2015

Sessiun da primavera: 2–20 da mars

Sessiun extraordinaria: 4–7 da matg

Sessiun da stad: 1–19 da zercladur

Sessiun d'atun: 7–25 da settember

Sessiun d'enviern: ils 30 da november fin ils 18 da december

(ils 9 da december: elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl federal ed elecziun da la cancelliera federala sco er dal president da la Confederaziun e dal vicepresident dal Cussegl federal)

Elegì – ed ussa?

Organs dal parlament

Mintga grupp pli gronda dovra reglas, uschia er ils dus cussegls. A mintga commember dal cussegl vegn attribui ina piazza fixa. Commembers da la medema partida sesan per regla in sper l'auter. En l'emprima sesida da la nova legislatura elegia mintga cussegl l'emprim ses **presidi** ed ils commembers dal biro dal cussegl. Il president maina las sesidas dal cussegl. El vegn sustegnì dal secretariat dal cussegl e sche necessari remplazzà dal vicepresidente.

Il **Biro**, in organ impurtant davos las culissas, deliberescha ils programs da sessiun e fixescha uschia l'urari da las debattas. El definescha er ils commembers da las cumissiuns e da las delegaziuns ed attribuescha ad els ils champs da lavur sco er las fatschentas che ston vegnir predeberadas tranter las sessiuns. Ils biros dals cussegls vegnan furmads dals presidis, dals dumbravuschs ed en il Cussegl naziunal anc supplementarmain dals parsuras da las fracziuns.

Ils commembers d'ina partida u da partidas cun ils medems interess politics s'uneschon a **fracziuns**. Per furmar ina fracziun dovri almain 5 commembers d'in cussegl. Las fracziuns survegnan tut tenor lur grondezza contribuziuns finanzialas per lur lavur politica. Tar la gronda part da las fatschentas che vegnan tractadas en il Cussegl naziunal han mo ils commembers d'ina fracziun il dretg da prender il pled. La premissa per pudair far part d'ina cumissiun è plinavant quella ch'ins appartegna ad ina fracziun. Mo tgi che fa part d'ina fracziun po pia far ina politica efficazia. Partidas cun main che 5 parlamentararis sa stentan perquai da pudair sa colliar cun ina fracziun. Viceversa emprovan er las fracziuns da gudagnar blers parlamentararis. Pli gronda ch'ina fracziun è numnadamain, e dapli sez ch'ella dastga occupar en cumissiuns e pli gronda che sia influenza è en il cussegl.

Per ils parlamentararis èsi ina incumbensa difficila da sa far in'opiniun fundada en l'abundanza da fatschentas che tractan savens er dumondas plitgusch tecnicas. Avant ch'ina fatschenta vegn tractada en il cussegl, vegn ella perquai discutada en las fracziuns. Ins emprova da fixar ina posiziun unitara che po vegnir represchentada dals commembers da la fracziun en il cussegl sco er envers las medias e la publicitad. Ils parlamentararis voteschan però grazia a la Constituziun federala senza directives: Mintga parlamentari è liber da deviar da l'opiniun da la fracziun u da la posiziun d'in chantun u d'ina federaziun, cura ch'il cussegl votescha.

Las **cumissiuns** porschan il spazi per discussiuns pli detagliadas e pli profundas, per sclerir dumondas materialas, per tadlar spezialists da l'administraziun, experts ed ils circuls pertutgads e per discutir cun ils cussegliers federalas. Qua sa mussi er sche, tschertas ideas chattan ina maiortad suror ils cunfins da las partidas.

Cumpetenzas

Las **incumbensas dal parlament** e sias reglas da procedura èn fixadas en la Lescha dal parlament. Ultra da quai ha mintga cussegl definì per sai in agen reglament da gestiun. L'incumbensa principala dal parlament è quella da deliberar leschas. Il spectrum tanscha da la Lescha federala davart ils dretgs politics da las Svizras e dals Svizzers a l'exteriur fin a la Lescha federala davart il servetsch civil, da dumondas da la protecziun da la natira fin a la construcziun d'autostradas, da la Lescha davart il material da guerra fin a la promoziun da la pasch.

Il parlament è però er responsabel per:

- deliberar ils meds finanzials (preventiv) ed approvar il quint statal da la Confederaziun;
- survegliar il Cussegl federal, l'administraziun ed ils Tribunals federalas;
- eleger ils commembers dal Cussegl federal e dals Tribunals federalas sco er il chancelier federal;
- contracts internaziunals, sche betg il Cussegl federal n'è responsabel per concluder tals e
- tgirar las relaziuns cun parlaments da l'exteriur.

Dal Bulletin uffizial fin a la dumonda intermediara –
emprendai la lingua dal parlament sin:
**www.parlament.ch > Rumantsch > Scuvrir
las instituziuns > Glossari dal parlament**

Onns d'emprendissadi

Presidiar il cussegl è ina incumbensa pretensiuosa, la perioda d'uffizi è però limitada ad 1 onn. Perquai ch'i vegnan mintgamai elegids in emprim ed in segund vicepresident, resulta da quai quasi in «temp d'emprendissadi» da 2 onns, durant il qual in titular futur vegn introduci sco commember dal biro dal cussegl en las lavurs dal presidi. Malgrà tut las midadas è uschia garantida ina gronda cuntinuitad. En il Cussegl dals chantuns duran quests onns d'emprendissadi schizunt 4 u 5 onns, perquai ch'er ils dumbrauschs e lur substituents succedan.

Dunnas en il parlament

En Svizra han las dunnas il dretg da votar e d'elegir pir dapi l'onn 1971. La quota da dunnas en il parlament è creschida da 5 pertschient l'onn 1971 ad actualmain 31 pertschient. Per cumparegliar: Sin tut il mund èn en media stgars 22 pertschient dals sezs en ils parlaments occupads da dunnas, en ils pajais scandinavs èn quai circa 40 pertschient. La quota relativa la pli auta ha il stadi ostafrikan Ruanda cun passa 60 pertschient dunnas en il parlament.

Daventa il parlament adina pli giuven?

Avant circa 20 onns furmavan ils parlamentarists da 40 fin 60 onns la maioritad en il parlament. Ils onns 1920 era schizunt mo circa in tschintgavel dals parlamentarists pli giuven che 40 onns. Ozendi è la repartiziun tenor classas da vegliadetgna pulitain equilibrada. Il parlamentarist il pli giuven ha actualmain 27, il pli vegl 83 onns.

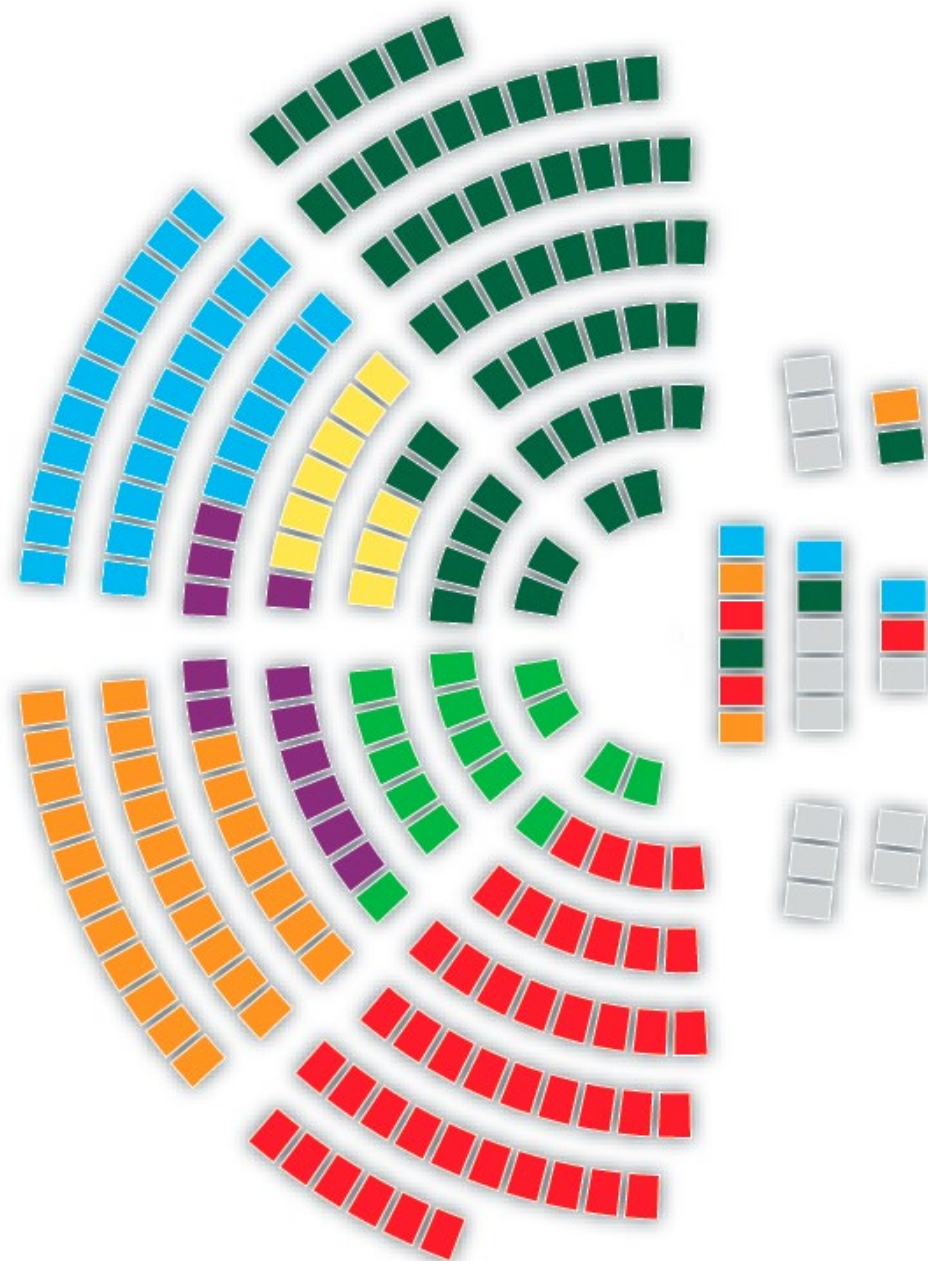
Duas chombras cun ils medems dretgs

Medemas cumpetenzas – differentas culturas

Il sistem da duas chombras procura per in equiliber tranter ils chantuns gronds ed ils chantuns pitschens e dat dapli pais a las differentas regiuns linguisticas. In sistem da duas chombras n'è betg insatge che sa chapescha da sasez. En blers pajais datti mo ina chombra parlamentara. Nua ch'i dat duas chombras ha la chombra «gronda», che represchenta savens il pievel, per regla da dir dapli che la chombra «pitschna», che represchenta per il solit las regiuns. En Svizra è quai auter: Tuts dus cussegls han las **medemas cumpetenzas**, els tractan las medemas fatschentas en medema moda e maniera. Quai vala er per dumondas dal preven-

tiv. Alternantamain tracta l'in u l'auter cussegl sco emprim ina fatschenta. Tuts dus cussegls ston prender decisiuns concordantas per che quellas survegnian vigur legala. Er ils singuls commembers dal Cussegl dals chantuns e dal Cussegl naziunal han ils medems dretgs: Mintgin po inoltrar sbozs da leschas u incumbensas al Cussegl federal. Questa **egualitad cumpletta** da las duas chombras datti er en il congress american, nua ch'il senat e la chombra dals represchentants han cumpetenzas identicas. En l'Europa però è la Svizra l'unic pajais, nua che quai è uschia. Er ils chantuns han mo ina chombra parlamentara.

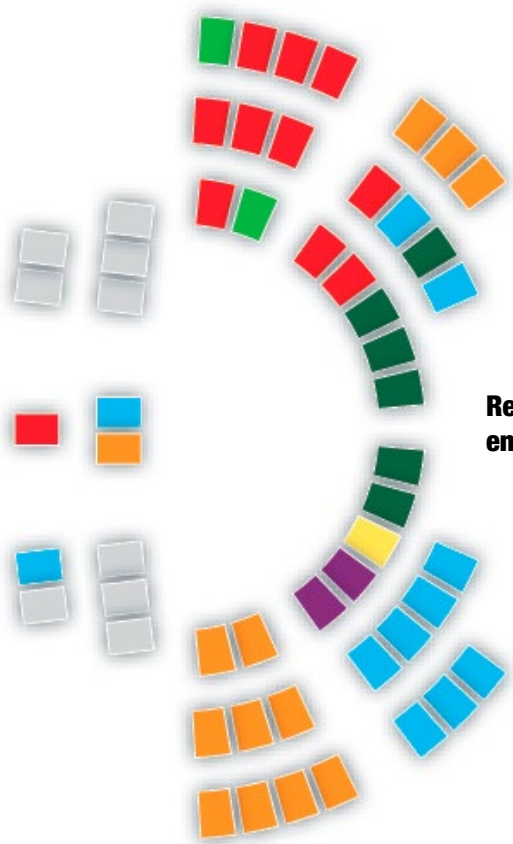
Repartiziun dals sezs en il Cussegl naziunal

Sbozs da leschas vegnan tractads da mintga cussegl fin a trais giadas per arrivar a la fin a las medemas decisiuns. Quai po mintgant er esser stentus, gartegia però savens, perquai che mintga cussegl porscha maun per cumpromiss e per avischinaziuns. Quai, schebain che las duas chombras na funcziunan betg tuttina: Pervia da la **cumposiziun politica differenta**, na cuntanschan ellas savens betg ils medems resultats en lur votaziuns. Il Cussegl dals chantuns stat ultra da quai pli datiers als chantuns ch'ìl Cussegl naziunal. Er la grondezza ha ina influenza: Ils 46 commembers dal Cussegl dals chantuns pon s'exprimer spontanamain tar min-

tga fatschenta, entant ch'i vala in urden da discurs complex per ils 200 commembers dal Cussegl naziunal che permetta mo paucs votums spontans. Perquai èsi pli simpel d'influenzar ina votaziun cun buns arguments en il Cussegl dals chantuns che en il Cussegl naziunal.

Fin ch'ina lescha vegn deliberada da las duas chombras cun precis il medem text, passa savens bler temp. Sche quai è però il cas e sch'ella ha survivì in eventual referendum, resta ella ditg en vigor. Questa previsibladad e **stabilitad da las decisiuns politicas** contribuescha bler al success ed al bainstar da la Svizra.

**Repartiziun dals sez
en il Cussegl dals chantuns**

Ils commembers dal Cussegl naziunal resp. dal Cussegl dals chantuns dad A fin Z chattais Vus sin

www.parlament.ch > Rumantsch >

Organs e commembers > Cussegl naziunal

www.parlament.ch > Rumantsch >

Organs e commembers > Cussegl dals chantuns

Fracziuns

	RL = PLD		V = PPS
	S = PSS		G = Verds
	BD = PBD		GL = PVL
	CE = PCD/PEV		

Co tematisar e far valair sia opiniun

Instrumentes parlamentars

Mintga commember dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns po proponer cun in'uschenunada intervenziun che novas disposiziuns constituziunalas e leschas vegnian introducidas e ch'ellas vegnian midadas. El po er pretender dal Cussegl federal e da l'administraziun rapports u infurmaziuns.

Tras ina **iniziativa parlamentara** po in parlamentari proponer ch'il parlament sez relaschia ina lescha – cun formular l'idea u gist cun preschentar in sboz da la lescha. Tras ina **moziun** po il parlamentari bittar la balla al Cussegl federal e pretender che quel daventia activ sin il champ legislativ. Tras in **postulat** vegn il Cussegl federal mo incumbensà d'examinar, sch'igl è necessari da preschentar in text da lescha u da conclus u sch'ina mesira sto vegnir prendida, entant ch'ina **interpellaziun** pretenda ch'il Cussegl federal infurmeschia davart eveniments ed affars impurtants da la politica interna ed exteriura.

Per che las intervenziuns vegnian insumma tractadas dovri maioritads en las cumissiuns predeliberantas, en ina u schizunt en tuttas duas chombras. Perquai che intervenziuns tematiseschan per gronda part temas ch'èn politicamain dispitaivels, n'èsi però betg evident e cler che quellas maioritads vegnan chattadas.

Ils instrumentes parlamentars vegnan duvrads fitg savens. L'onn 1995 ha mintga parlamentari inoltrà en media 3,9 intervenziuns. Il punct culminant (per entant?) è stad 9,4 intervenziuns l'onn 2009. Las inoltraziuns èn lura sa reducidas puspè levamain ad otg intervenziuns per parlamentari per onn il 2011. Tut en tut han l'onn 2014 stuì vegnir tractadas 1456 intervenziuns.

Mintga intervenziun vul dir ch'il Cussegl federal e l'administraziun ston sclerir e prender posiziun, avant ch'ella vegnia tractada l'emprim en la cumissiun responsabla e lura en il cussegl per prender ina decisiun. Fin ch'ina intervenziun vegn acceptada u refusada, èn gia vegnidadas investidas bleras uras da lavur.

Il rodam dal parlament: las cumissiuns

Bainqual sa smirveglia forsa da las salas mez vidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns e sa dumonda, sch'i vegn insumma lavurà. Cur ch'ina fatschenta vegn tractada en il cussegl, è ina gronda part da la lavur parlamentara però gia vegnida fatga e bleras decisiuns preliminaras èn gia vegnidadas prendidas. Questa lavur vegn fatga en las cumissiuns, nua che tut las fatschentas vegnan predeliberadas.

I dat 9 cumissiuns legislativas che sa fatschentan en emprima lingia cun la predeliberaziun da leschas. Ad ellas èn attribuids tscherts circuls tematics sco il traffic, dumondas giuridicas, la politica exteriura u la politica sociala, e.u.v. Supplementarmain datti la Cumissiun da finanzas e la Cumissiun da gestiun che s'occupan e che surveglian las finanzas federalas e la gestiun dal Cussegl federal e da l'administraziun.

En cas spezials po la Cumissiun d'inquisiziun parlamentara (CIP) che ha las cumpetenzas spezialas examinar tscherts andaments e secturs.

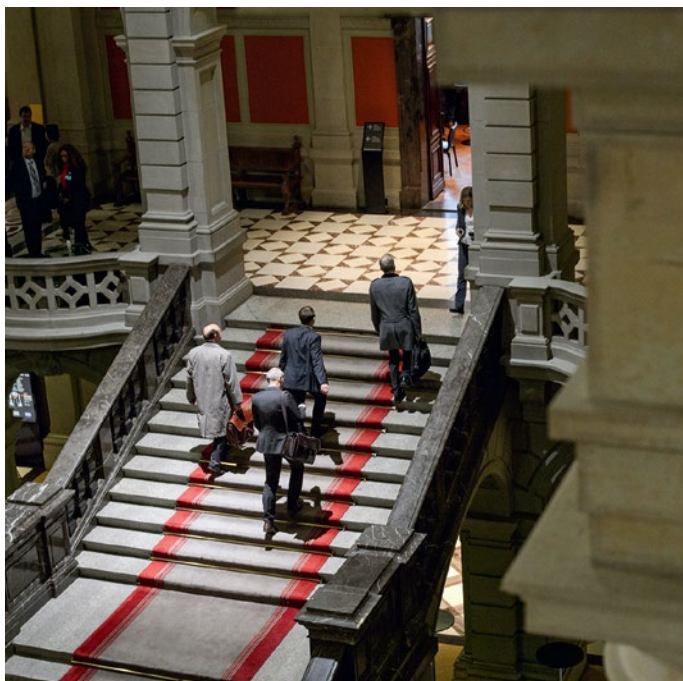
Cuntrari a las sesidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns n'èn las sedutas da las cumissiuns betg publicas – las debattas confidenzialas duain pussibilitar als commembers da discutir a moda averta. Suentur lur sesidas infurmeschan las cumissiuns las medias.

Las cumissiuns dal Cussegl naziunal cumpiglian 25 commembers, quellas dal Cussegl dals chantuns 13 commembers. Lur cumposiziun dependa da la forza numerica da las fracziuns. Las cumissiuns sa radunan mintgamai tranter las sessiuns ina fin duas giadas per in u dus dis. Ils commembers da las cumissiuns pon far propostas concernent ils texts da lescha che vegnan tractads, e quai tar ils texts sco tals u tar singuls puncts. Sch'ina proposta vegn refusada, po ella vegnir inoltrada anc ina giada pli tard en il cussegl.

Da la piazza da lavur en la Chasa federala

In parlament a temp parzial

Il parlament svizzer è in uschenumnà parlament da milissa. Ses commembers impundan bain bler temp per lur mandat parlamentar, la gronda part dad els ha però daspera anc in'actività professunala. Pervia da questa gronda chargia da lavur datti vuschs che mettan en dumonda il sistem da milissa e che pretendan in parlament professunal – er pervia dal dumber creschent e la complexità tematica da las fatschentas. Cunter quai vegni fatg valair che parlamentar a temp parzial sajan pli datiers dal pievel e possian integrar enconuschientschas specificas en las discussiuns causa lur experientschas professunalas.

Dignità e chargia: **Quants dis passenta in** **parlamentari a Berna?**

Il commembers da l'Assamblea federala sa radunan a Berna quatter giadas l'onn ad ina sessiun ordinaria da trais emnas ed eventualmain ad ina sessiun extraordinaria da plirs dis. Per ils parlamentar a è il dumber da dis da sesida ad onn pia restà praticamain il medem sco tar la fundaziun dal stadi federal l'onn 1848, schebain che la chargia ed er la complexità da las singulas fatschentas è creschidas marcantamain. Tiers ils dis da preschientscha durant las sessiuns ston anc vegnir quintads ils dis da sesida en las cumissiuns. En il fratemp datti cumissiuns permanentas, entant ch'ins ha pli baud mintgamai convocà ina cumissiun per in project da lescha. Il commembers dal Cussegl naziunal fan part d'ina fin duas cumissiuns, quels dal Cussegl dals chantuns da trais fin quatter cumissiuns. Quai pretenda ch'ils commembers dal Cussegl naziunal èn preschents a Berna supplementarain tranter 30 fin 50 dis ed ils commembers dal Cussegl dals chantuns tranter 40 e 70 dis.

Il salari dals **parlamentaris**

Il reglament prevesa las suandantas indemniziuns per ils parlamentar a:

- entradas annualas per preparar la lavur parlamentara: 26 000 francs
- diaria en il cussegl ed en las cumissiuns: 440 francs
- indemniziun annuala per expensas persunalas e materialas: 33 000 francs

Vitiers vegnan indemniziuns per ils pasts, per ils viadis e per las pernottaziuns, per la cassa da pensiun sco er indemniziuns supplementaras per ils presidents dals cussegls e per ils presidents e vicepresidents da cumissiuns. Ina part da las indemniziuns è libra da tagliar.

Tut tenor il dumber da dis da sesida e da funcziuns importan l'onurari e las spensas totalmain circa 130 000 fin 150 000 francs per onn e persuna.

Ina chasa averta

La «stanza da sedutas da la naziun»

Il center da la Svizra politica è dapi l'onn 1848 a Berna. Dapi il 1902 sa radunan ils cussegls en la Chasa federala ch'è oriundamain vegnida construida sco sedia betg mo dal parlament, mabain da l'entira administraziun federala. Er en l'era da chatrooms, da skype e da las medias socialas dovri in lieu, nua ch'ils parlamentaris pon sa radunar per sesidas e per discussiuns, ma er per discurs informals.

La Chasa federala è en emprima lingua la «stanza da sedutas da la naziun»: Sper las sessiuns ordinarias dals dus cussegls en las duas salas las pli grondas han lieu en numerusas localitads pli grondas e pli pitschnas var 2000 sedutas per onn. Plinavant ha la Chasa federala er ina funcziun impurtanta da represchentaziun ed ina funcziun sociala: Tenor sia architectura vul ella esser ina tribuna per ils acts politics. Las tractativas dals cussegls èn publicas ed attiran in grond public. Politichers sa scuntran cun gruppas da visitaders

da lur chantun ed en las localitads cun bels ornamentals vegnan beneventadas las delegaziuns da l'exteriur. La Sala dals pass pers ed il restaurant permettun da discussiunar en gruppas pli pitschnas ed i dat er plazzas da lavur per ils parlamentaris.

Nua ch'i vegn fatg politica, è en las medias. Dapi in tschert temp exista in grond center da medias cun in equipament modern en la Bundesgasse, ma quasi mintga di èn teams da cameras en gir er en la Chasa federala sezza per intervistar politichers.

En la Chasa federala inscuntr'ins er lobiists che represchentan ils interess da federaziuns, d'interpresas e d'autras organizaziuns. Mintga parlamentari ha il dretg da nominar duas persunas ch'èn ses giasts e che pon ir en ed or da l'edifizi dal parlament.

Sala dals pass pers en l'edifizi dal parlament

A disposiziun cun pled e fatg

Il cor dal parlament

Dal support per il computer sur la preparaziun fin a l'elavuraziun posteriura d'ina sesida da la cumissiun da plirs dis – ils Servetschs dal parlament sustegnan ils parlamentaris dad A fin Z d'ademplier lur incumbensas. En il senn da la separaziun da las pussanzas èn els suttamess al parlament ed èn independents dal Cussegl federal e da l'administraziun federala.

Il cumenzament dal temp d'uffizi d'in parlamentari recentamain elegì po vegnir cumpareglia cun il cumenzament d'ina nova plazza da lavur. Ins ha bleras dumondas, vegn surchargià cun infurmaziuns, stuess immediat esser productiv, ma sto l'emprim ina giada emprender d'enconuscher ils mecanissem dal parlament. Tar ina midada da legislatura han ils Servetschs dal parlament cun lur 311 collavuratur en 213 plazzas cumplainas perquai spezialmain bler da far.

Durant las sessiuns dals dus cussegls èn las differentas unitads dals Servetschs dal parlament activas dapertut: da las loschas fin als pults dals presidents dals cussegls, da las plazzas da lavur dals parlamentaris fin al restaurant, da la stanza da sedutas la pli pitschna fin a la pli gronda – davant e davos las culissas.

Gia durant las sedutas vegnan las debattas transformadas en scrit e publicadas en il Bulletin uffizial. Ils singuls votums ed ils resultats da las votaziuns pon uschia vegnir consultads sin www.parlament.ch gia circa 1 ura pli tard.

Servetschs multifars

En las periodas tranter las sessiuns èsi in zic pli quiet. Ma er en quel temp han lieu durant blers dis sesidas. Las sesidas da las cumissiuns vegnan mintgamai preparadas dals secretariats da las cumissiuns e sustegnidas da la squadra da salters en dumondas praticas. Per ch'ìls commembers d'ina cumissiun possian s'aprofundar en la complexitad dals temas e dals secturs spezial, als vegnan mess a disposiziun ils documents correspondents, uschia per exempel ils rapports dals uffizis federals, artitgels da las medias u dad instituziuns spezializadas ed ils protocols d'anteriuras sesidas. Parlamentaris pon però er sa laschar documentar e cussegljar individualmain dals Servetschs dal parlament per avair enconuschientschas pli profundas en tshertas dumondas u per preparar contacts cun persunas da la Svizra e da l'exteriur.

Las incumbensas dals Servetschs dal parlament cumpiglian ultra da quai la redacziun da comunicaziuns, l'organisaziun da conferenzas da medias, la preparaziun da viadis da delegaziuns svizras a l'exteriur e viceversa er da las visitas che delegaziuns estras fan al parlament svizzer. Er en quest regard sustegnan ils Servetschs dal parlament ils parlamentaris cun pled e fatg.

Infurmaziuns online ed en tut las linguas uffizialas

Ina gronda part dals documents chattan ils parlamentaris sin l'intranet. Mintga parlamentari survegn sin giavisch in laptop u almain ils codes per s'annunziar sin il sistem dal parlament. In team d'informatichers e da spezialists d'internet è responsabel per il manaschi e per il mantegniment da tut l'infrastructura d'informatica tar ils Servetschs dal parlament e tar ils secretariats da las fracziuns. Er la pagina d'internet dal parlament sto adina esser actuala, per che la publicitad interessada haja access ad infurmaziuns davart las fatschentas, indicaziuns davart ils parlamentaris u er infurmaziuns davart occurrenzas. Durant las sessiuns vegnan las debattas ultra da quai transmessas directamain en l'internet.

Ils parlamentaris discurran en las cumissiuns ed en il cussegl lur lingua. Durant las sessiuns garantescha il servetsch d'interpretaziun en il Cussegl naziunal la translaziun simultana dals votums en las trais linguas uffizialas tudestg, franzos e talian. La gronda part dals documents vegn er messa a disposiziun en ina versiun transladata.

La populaziun na po betg mo perseguitar la lavur da ses represchentants en las medias u en l'internet, mabain er directamain giu da la tribuna dal parlament federal. Parlamentaris beneventan singuls visitaders u gruppas en la Chasa federala, e visitaders pon s'infurmar en il rom d'ina visita guidada davart la Chasa federala.

En la Chasa federala inscuntr'ins bleras gruppas da persunas fitg differentas: ils parlamentaris, ils represchentants d'interess e da las medias, ils represchentants da l'administraziun e las visitas. Ina chasa uschè averta pretenda tshertas mesiras da segirezza architectonicas e la preschientscha da personal da segirezza. Ultra da quai sto la chasa vegnir mantegnida. Quai ch'è visibel vers anora, na fiss betg pussaivel, senza tut quellas lavurs davos las culissas, sco svidar ils chanasters da palpìri, stgaudar las localitads d'enviern e servir mintgatant in café.

Secretari general:
Philippe Schwab

Edifizi dal parlament, 3003 Berna
058 322 99 10
information@parl.admin.ch

www.parlament.ch

La revisiun totala da la Lescha davart il CO₂

La creaziun d'ina lescha è ina chausa cumplexa e savens er stentusa. Il process dovra almain in onn, po dentant er durar passa diesch onns en cas extrem. En il suandant exempel hai durà tschintg onns fin che la lescha existenta ha pudì vegnir substituìda d'ina nova lescha: Cun la revisiun totala da la Lescha davart il CO₂ dal 1999 han ins cumenzà l'onn 2008. La lescha revedida è entrada en vigur l'entschatta dal 2013. Ella pretenda che l'emissiun da CO₂ sa reduceschia fin il 2020 per almain 20% en cumparaziun cun il 1990.

1	Tge Incumbensa dal Cussegl federal Iniziativa dal pievel	Tgi Cussegl federal, DATEC Comité d'iniziativa	Cura Favrer 2008 Favrer 2008
----------	---	---	---

Tgi che vul elavurar u modifitgar ina lescha sto far l'emprim pass. Quai pon esser singulas votantas u votants, gruppas d'interess, parlamentararis u partiziuns da l'administraziun, chantuns u il Cussegl federal.

En quest cas ha dà il Cussegl federal l'incumbensa d'elavurar ina proposta per la revisiun da la Lescha davart il CO₂ al Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun DATEC il favrer 2008. Entaifer il DATEC è responsabel per questa fatschenta l'Uffizi federal d'ambient UFAM.

Parallelamain ha in comité inoltrà a la Chanzlia federala l'iniziativa «Per in clima saun» cun 115 689 sutscrizziuns valai-vlas.

2	Tge Consultaziun	Tgi Cussegl federal, DATEC	Cura December 2008
----------	----------------------------	--------------------------------------	------------------------------

Il Cussegl federal incumbenscha il DATEC da realisar ina procedura da consultaziun concernent il sboz per la revisiun da la Lescha davart il CO₂. Quest sboz propona duas variantas. L'emprima sa concentrescha sin mesiras per reducir las emissiuns a l'intern dal pajais. La segunda sa focusescha sin la cumpensaziun da las emissiuns internas cun cumprar certificats da l'exteriur.

En la procedura da consultaziun pon ils chantuns, las partidas, las associaziuns da l'economia ed organisaziuns interessadas s'exprimer e far propostas concernent il sboz.

Il medem mument refusa il Cussegl federal l'iniziativa dal pievel «Per in clima saun», siond che quella pudess resultar sco memia rigida en la politica interna ed en la politica exteriura. Perquai decida il Cussegl federal da suttammer a l'Assamblea federala la Lescha davart il CO₂ revedida sco ina cuntraproposta a l'iniziativa dal pievel.

3	Tge Sboz	Tgi DATEC	Cura Matg fin avust 2009
----------	--------------------	---------------------	------------------------------------

En in rapport resumescha l'UFAM las var 200 posiziuns inoltradas en la procedura da consultaziun. Favurisada vegn per gronda part l'emprima varianta da reducir las emissiuns oravant tut cun mesiras internas.

L'UFAM elavurescha in sboz per la Missiva davart la politica climatica da la Svizra suenter l'onn 2012. En questa missiva vegn per l'ina preschentada l'iniziativa dal pievel «Per in clima saun» cun la recumandaziun da refusar ella. Per l'autra vegn explitgà il sboz per la midada da la Lescha davart il CO₂ ch'è vegnì concepi sco cuntraproposta indirecta.

4	Tge Missiva	Tgi Cussegl federal	Cura Avust 2009
----------	-----------------------	-------------------------------	---------------------------

Il Cussegl federal approvescha la Missiva davart la politica climatica da la Svizra suenter l'onn 2012 ensem cun il sboz per la revisiun totala da la Lescha davart il CO₂ e cun il conclus federal che recumonda da refusar l'iniziativa dal pievel. Ils presidents dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns decidan che la fatschenta duai vegnir tractada l'emprim en il Cussegl naziunal.

5	Tge Predeliberaziun	Tgi Cumissiun da l'emprim cussegl (qua: dal Cussegl naziunal)	Cura October 2009
----------	-------------------------------	---	-----------------------------

La Cumissiun per ambient, planisaziun dal territori ed energia dal Cussegl naziunal (CAPTE-CN) predeliberescha las midadas da la Lescha davart il CO₂ ed er l'iniziativa dal pievel. Ella taidla er l'avis dal comité d'iniziativa e d'autras instanzas interessadas.

Il Cussegl naziunal deliberescha la midada da la lescha en las sessiuns da primavaira e da stad da l'onn 2010 e decida da discutir davart l'iniziativa dal pievel pir suenter. Auter ch'il Cussegl federal vul il Cussegl naziunal reducir las emissiuns sulettamain cun mesiras a l'intern dal pajais e statuescha sco finamira ina reducziun da 20%. El integrescha medemamain in il sboz per la lescha in'opziun che permettes al Cussegl federal d'auzar la finamira per la reducziun da las emissiuns fin a 40%.

6	Tge Discussiun	Tgi Emprim cussegl (qua: dal Cussegl naziunal)	Cura Zercladur 2010
----------	--------------------------	--	-------------------------------

Il 1. da zercladur 2010 accepta il Cussegl naziunal il sboz per la revisiun totala da la Lescha davart il CO₂ sco cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel «Per in clima saun» e decida da prolungar la perioda per tractar l'iniziativa dal pievel per in ulteriur onn.

7	Tge Predeliberaziun	Tgi Cumissiun dal segund cussegl (qua: dal Cussegl dals chantuns)	Cura Settember 2010 fin mars 2011
----------	-------------------------------	---	---

La Cumissiun per ambient, planisaziun dal territori ed energia dal Cussegl dals chantuns (CAPTE-CC) suonda per gronda part il sboz dal Cussegl federal. Cuntrari a la decisiun dal Cussegl naziunal sustegna ella che 20% da las emissiuns vegnian reducidas cun cumprar parzialmain certificats da l'exteriur.

8	Tge Discussiun	Tgi Segund cussegl (qua: dal Cussegl dals chantuns)	Cura Mars 2011
----------	--------------------------	---	--------------------------

Il Cussegl dals chantuns accepta da deliberar la revisiun totala da la lescha e discutescha mintgat artitgel dal sboz da la lescha. Per gronda part suonda el las propostas da sia cumissiun predeliberanta ed approvescha il sboz per la midada da la lescha ils 8 da mars 2011. Cunquai che questa versiun na correspunda betg en tut ils puncts a quella dal Cussegl naziunal vegn instradada la procedura per eliminar las differenzas tranter ils dus cussegls.

9	Tge Rectificaziun da las differenzas	Tgi Cussegl naziunal Cussegl dals chantuns	Cura Settember fin december 2011
----------	--	--	--

Per eliminar las differenzas vegn il project preschentà anc inagiada al Cussegl naziunal che discutescha ussa en detagl mo anc ils puncts dispitaivels. Suent tracta il Cussegl dals chantuns sco segund cussegl las differenzas restantas, avant ch'il project turna per l'ultima giada en il Cussegl naziunal. Suent la terza deliberaziun en detagl accepta quel la fin finala las midadas proponidas dal Cussegl dals chantuns.

10	Tge Votaziun finala	Tgi Cussegl naziunal Cussegl dals chantuns	Cura 23 da december 2011
-----------	-------------------------------	--	------------------------------------

En la votaziun finala dals 23 da december 2011 acceptan tuts dus cussegls il sboz per la revisiun totala da la Lescha davart il CO₂.

11	Tge Publicaziun Entschatta da la perioda da referendum	Tgi Chanzlia federala	Cura 23 da december 2011
-----------	--	---------------------------------	------------------------------------

Cun la publicaziun da quest sboz en il Fegl federal uffizial cumenza la perioda da referendum. Sche almain 50 000 persunas cun dretg da votar pretendan entaifer 100 dis in referendum, sto vegnir fatga ina votaziun dal pievel davart la lescha revedida.

12	Tge Recumandaziun da votaziun	Tgi Cussegl naziunal Cussegl dals chantuns	Cura Mars 2012
-----------	---	--	--------------------------

Pervi dal retard chaschunà tras la procedura per eliminar las differenzas decidan il Cussegl naziunal ed il Cussegl dals chantuns da spustar anc per in onn il termin, fin al qual sto vegnir deliberada l'iniziativa dal pievel «Per in clima saun».

Il sboz dal conclus federal davart l'iniziativa dal pievel acceptan finalmain tuts dus cussegls. En quest conclus attestescha l'Assamblea federala che l'iniziativa è valaivla ed ella recumonda a las votantas ed als votants sco er als chantuns da refusar l'iniziativa.

13	Tge Retratga da l'iniziativa dal pievel	Tgi Comité d'iniziativa	Cura Mars 2012
-----------	---	-----------------------------------	--------------------------

Il comité retira sia iniziativa «Per in clima saun» cun resalva, per activar puspè ella, sch'i vess da dar in referendum cunter la revisiun totala planisada. I na vegn betg fatg in referendum, l'iniziativa dal pievel vegn retratga: Ina votaziun dal pievel n'ha betg lieu.

14	Tge Lescha entra en vigur	Tgi Cussegl federal	Cura Schaner 2013
-----------	-------------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Il termin da referendum per la Lescha davart il CO₂ revedida è passà senza ch'igl avess dà in referendum. La retratga cundiziunada da l'iniziativa «Per in clima saun» daventa damai valaivla. Il Cussegl federal metta en vigur la Lescha revedida per il 1. da schaner 2013.

Il traffic è responsabel per in terz da las emissiuns da gas cun effect da serra. Cumbain ch'ils vehichels emettan en media adina damain CO₂, s'han augmentadas las emissiuns dapi l'onn 1990. Il motiv è ch'il dumber da vehichels e la quantidad da kilometers è creschids.

Construcziun en etappas

L'edifizi dal parlament – il center da la Chasa federala

La Chasa federala, la sedia dal parlament e da la regenza da la Svizra vala sco in dals edificis istorics ils pli impurtants da la Svizra e cumpiglia trais parts ch'èn colliadas ina cun l'autra tras passarellas: la Chasa federala vest, l'edifizi dal parlament e la Chasa federala ost. Auter che en la gronda part dals pajais cun in sistem da duas chombras sa chattan ils dus cussegls sut il medem tetg.

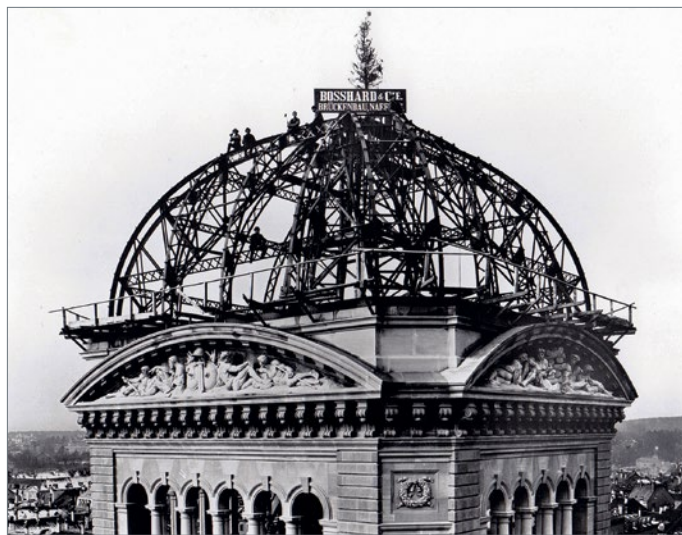
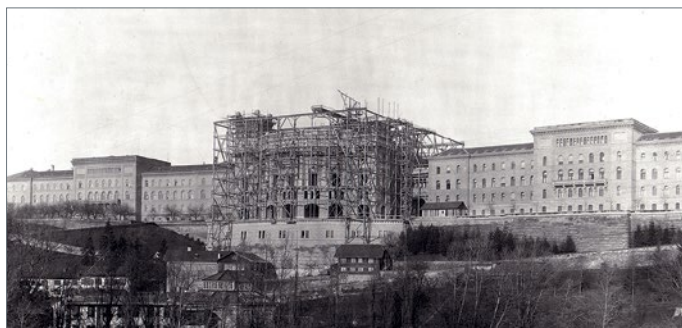
Ils 28 da november 1848 ha l'Assamblea federala tschernì en l'emprim scrutini la citad da Berna sco chapitala e tras quai sco sedia da las autoritads federalas. Per la collocaziun centrala da la regenza, dal parlament e da l'administraziun federala na devi a Berna anc nagin edificiu adattà, perquai han stuì vegnir tshertgadas soluziuns provisoricis. Al Cussegl federal è vegnì mess a disposiziun il «Erlacherhof» en la Junkerngasse. Il Cussegl federal è sa radunà en la sala da musica, construida l'onn 1821 e numnada «Casino» ed en cas da basegn en il «Rathaus» da Berna, entant ch'il Cussegl dals chantuns ha salvà sias sesidas en il «Rathaus zum Äusseren Stand» en la Zeughausgasse. Il Tribunal federal e l'administraziun federala èn sa chasads en differents edificis da la citad veglia.

Il favrer 1849 han las autoritads da la citad survegnì l'incumbensa dal Cussegl federal da tshertgar in lieu adattà per in edificiu central. El avess da cuntegnair las salas per las duas chombras parlamentaras, localitads per il Cussegl federal, 96 biros ed in'abitaziun per il chancelier federal. Da pliras propostas ha il Cussegl federal tschernì l'areal dal lavuratori da lain da la citad da Berna, situà gist sper il Casino. Il cussegl communal ha publictà ils 8 d'avrigl 1850 in'occurrèza d'architectura per la «Chasa dals cussegls federals» che duai esser situada a l'ur sid da la citad veglia e sin l'ur sura da la costa vers l'Aara.

L'onn 1852 han ins cumenzà a construir l'ala vest actuala, en la quala èn er vegnidas integradas las salas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns. Suenten in temp da construcziun da stgars 5 onns ha pudì vegnir festivada la surdada ils 5 da zercladur 1857. L'onn 1884 è ella vegnida engrondida cun l'ala ost spievlada.

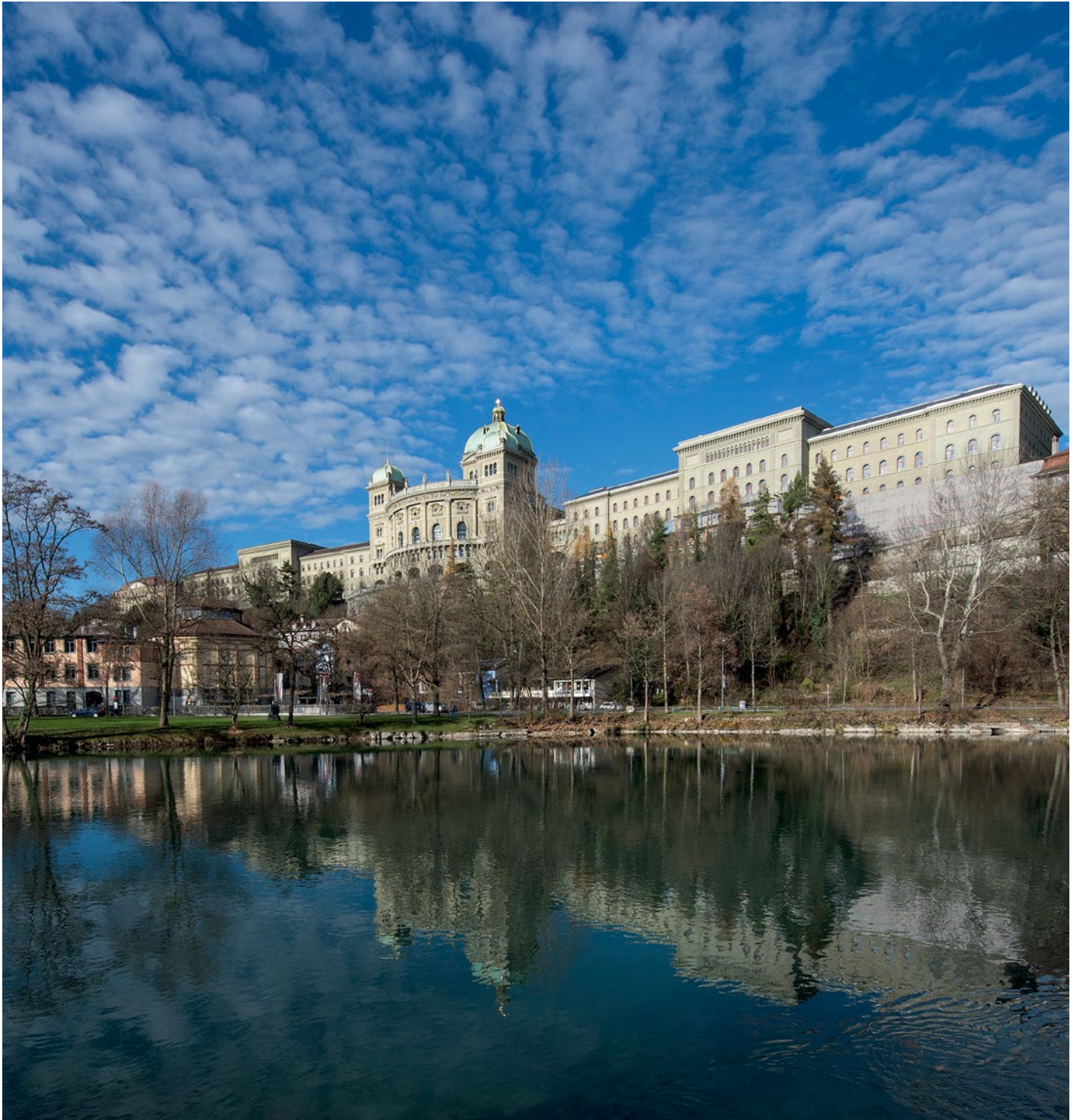

L'edifizi central dal parlament ch'è vegnì costruì durant ils onns 1894–1902 tenor ils plans da l'architect Hans Wilhelm Auer ha engrondi il stabiliment al complex actual da trais parts colliadas ina cun l'autra.

L'edifizi dal parlament è ina construcziun da represchentaziun monumental en in stil neorenaschimental cun in portic e cun ina cupla marcanta. La ritga decoraziun artistica e las materialias da construcziun da tut las parts da la Svizra suttastritgan il caracter da l'edifizi dal parlament sco monument naziunal da la Svizra e sco «Palaz federal».

L'intenziun da l'architect è stada quella da laschar nascher simbolicamain tut la Svizra en l'edifizi dal parlament. Per quai ha el sviluppà in program da maletgs e da simbols che represchenta trais temas: L'istorgia naziunala a maun dals mitus da fundaziun, las basas costituziunalas e las virtids generalas dal stadi sco er la diversità culturala, politica, geografica ed economica da la Svizra.

L'EXECUTIVA: IL CUSSEGL FEDERAL ED ILS DEPARTAMENTS

La regenza

Las commembras ed ils commembers dal Cussegl federal sa scuntran en l'antichombra da lur stanza da sedutas. Tgi discuta, tgi baiva in espresso, l'atmosfera tranter las magistratas ed ils magistrats è patgifica. La fotografia dal Cussegl federal 2015 mussa simbolicamain che la regenza svizra vul seser ensemen per tschertgar las megras soluziuns per noss pajais. En ina regenza da concordanza cun represchentantas e represchentants da tschintg partidas e per part programs politics differents po quai esser ina vaira sfida. Tschertas

fatschentas procuran per dispitas emoziunalas, ma a la fin sto la regenza chattar ina soluziun cuminaivla. I dovrà in'avischinaziun vicendaivla er suror ils cunfins da l'atgna partida. Uschia funcziuna il sistem guvernamental svizzer. E be uschia datti la schanza ch'ils conclus vegnian purtads er dal parlament e da la populaziun. Dal rest: In dals puncts culminants da l'onn electoral 2015 vegn ad esser, cur che l'Assamblea federala elegia il Cussegl federal e la chanceliera federala ils 9 da december en l'elecziun da renovaziun totala.

Il Cussegl federal

La regenza da la Svizra sa cumpona dals set commembers dal Cussegl federal che vegnan elegids da l'Assamblea federala per in temp d'uffizi da quatter onns. La presidenta da la Confederaziun è elegida mo per in onn e vala durant quest temp sco «prima inter pares», quai vul dir sco emprima tranter personas da la medema posiziun. Ella maina las sedutas dal Cussegl federal e surpiglia funcziuns spezialas da represchentaziun. La chanceliera federala è per uschè dir la schefsecretaria dal collegi guvernativ.

Simonetta Sommaruga
Presidenta da la Confederaziun
 Scheffa dal Departament federal da giustia e polizia
Commembra da la PSS
 Cussegliera federala dapi il 2010

Johann N. Schneider-Ammann
Vicepresident dal Cussegl federal
 Schef dal Departament federal d'economia, furmazion e retschertga
Commember da la PLD
 Cusseglial federal dapi il 2010

Doris Leuthard
 Scheffa dal Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun
Commembra da la PCD
 Cussegliera federala dapi il 2006

Eveline Widmer-Schlumpf
 Scheffa dal Departament federal da finanzas
Commembra da la PSD
 Cussegliera federala dapi il 2008

Ueli Maurer
 Schef dal Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport
Commember da la PPS
 Cusseglial federal dapi il 2009

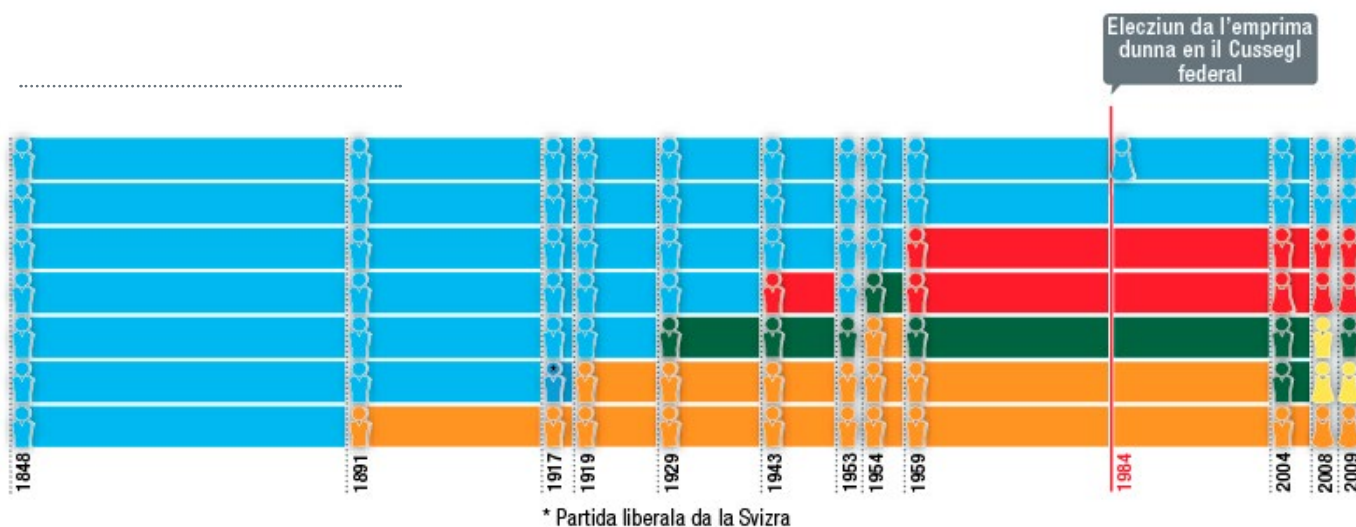
Didier Burkhalter
 Schef dal Departament federal d'affars exterius
Commember da la PLD
 Cusseglial federal dapi il 2009

Alain Berset
 Schef dal Departament federal da l'intern
Commember da la PSS
 Cusseglial federal dapi il 2012

Corina Casanova
 Chanceliera federala dapi il 2008

Las incumbensas dal Cussegl federal

Sco autoritad suprema dal pajais è il Cussegl federal en emprima lingia responsabel per las activitads guvernativas: El ha permanentamain da

- valitar la situaziun dal svilup tranter il stadi e la societad e tranter ils eveniments a l'intern dal pajais ed a l'exteriur;
- circumscriver las finamiras fundamentalas da las activitads dal stadi e definir ils meds ch'i dovra per realisar quellas;
- planisar e coordinar la politica da la regenza e garantir che quella vegnia exequida;
- represchentar la Confederaziun en Svizra ed a l'exteriur.

Ultra da quai ha il Cussegl federal da survegliar regularmain e systematicamain l'entira administraziun federala e da garantir l'activitad efficazia, legala ed opportuna da quella. Il Cussegl federal sa participescha er a la legislaziun, el

- maina la procedura preliminar da la legislaziun;
- suttametta leschas federalas e decisziuns federalas a l'Assamblea federala;
- relascha ordinaziuns, uschenavant che la Constituziun federala u las leschas federalas al autoriseschan.

Il Cussegl federal elavura er il preventiv ed il quint dal stadi. El sa raduna per regla mintg'emna per ina seduta ordinaria – là vegnan decididas onn per onn 2000 fin 2500 fatschentas. Ultra da las autras sedutas extraordinarias fixadas a curt termin e tenor basegn, datti anc mintg'onn pliras sedutas da clausura deditgadas a temas pli vasts e complexs.

Las sedutas dal Cussegl federal maina la presidenta da la Confederaziun, durant sia assenza il vicepresidente; questas sedutas duran tranter trais e sis uras. Ils departaments e la Chanzlia federala preparan las fatschentas, ma il Cussegl federal decida sco collegi. Mintga commember dal Cussegl federal ha ina vusch. La cancelliera federala ha il dretg da far propostas e da discurrer, ma nagin dretg da vuschar.

Collegialitad

«Il Cussegl federal decida sco collegi», quai prescriba la Constituziun federala. Tut ils commembers dal Cussegl federal han ils medems dretgs. La presidenta da la Confederaziun maina las sesidas, n'ha dentant betg dapli dretgs ch'ills auters commembers. Las decisziuns vegnan trahtas ensemen. Per regla evitescha il Cussegl federal veritablas votaziuns. Las maioritads resultan savens da la discussiun. Tut ils commembers dal Cussegl federal ston represchentar la decisziun dal collegi vers anora – er sche quellas na correspundan betg a lur opiniun persunala u a la posiziun da lur partida.

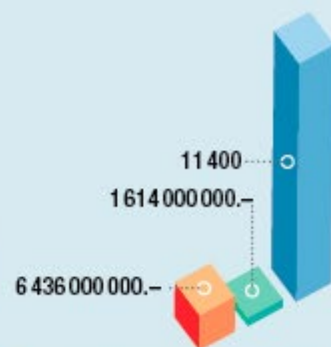
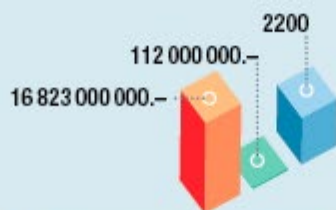
Consens

La cultura da consens svizra sa basa sin la persuasiun che decisziuns pon esser duraivlas mo, sch'ellas vegnan purtadas tant da la maioritad sco er da las minoritads. Decisziuns impurtantas duain represchentar in consens. Perquai èn er integradas en la regenza las diversas partidas e las differentas regiuns linguisticas. Ils commembers dal Cussegl federal derivan da tschintg partidas differentas e da divers chantuns da la Svizra tudestga e franzosa. L'onn 1984 è entrada l'emprima dunna en il Cussegl federal, oz sa cumpona el da trais dunnas e quatter umens.

L'evoluziun ad ina regenza da pliras partidas

La Svizra n'aveva betg adina ina regenza da pliras partidas. Suenter la fundaziun dal stadi federal il 1848 han ils liberals regnà per 43 onns sulets. L'onn 1891 è entrà l'emprim commember dals catholicconservativs (la PCD dad oz) en la regenza. In segund è suandà il 1919. L'onn 1929 ha l'Assamblea federala elegi in commember da la Partida da purs, mastergnants e burgais (la PPS dad oz) en il Cussegl federal. Durant la Segunda Guerra mundiala èn vegnids integrads il 1943 en la regenza er ils socialdemocrats (la PSS dad oz). L'onn 1959 èn questas quatter partidas sa cunvegnyidas da furmar ina regenza cun dus liberals, dus cristiandemocrats, dus socialdemocrats ed in represchentar da la PPS (la «furmla magica» 2:2:2:1). Questa repartiziun ha durà per 44 onns fin che la PPS ha gudagnà il 2003 in sez dapli a cust da la PCD. L'onn 2008 han ses dus cussegliers federals Eveline Widmer-Schlumpf e Samuel Schmid dentant midà en la nova Partida burgais-democratica PBD. Dapi la demissiun da Samuel Schmid è la PPS represchentada dapi il 2009 puspè cun in cusseglier federal, Ueli Maurer. Dapi lura è la furmla 2:2:1:1:1 (2 PSS, 2 PLD, 1 PCD, 1 PBD, 1 PPS).

Nua che lavuran ils var 38 000 employads federals

DFAE
Departament federal d'affars
exteriurs
Didier Burkhalter
Schef dal departament

DFI
Departament federal
da l'intern
Alain Berset
Schef dal departament

DFGP
Departament federal da giustia
e polizia
Simonetta Sommaruga
Scheffa dal departament

DDPS
Departament federal da
defensiun, protecciun da la
popolaziun e sport
Ueli Maurer
Schef dal departament

Secretariat general SG-DFAE

Secretariat general SG-DFI

Secretariat general SG-DFGP

Secretariat general SG-DDPS

Secretariat da stadi

Uffizi federal per l'egualitad
tranter dunna ed um UFEG

Secretariat da stadi per
migraziun SEM

Auditorat superiur

Direzziun politica DP

Uffizi federal da cultura UFC

Uffizi federal da giustia UFG

Defensiun

Direzziun dals affars
europeics DAE

Biblioteca naziunala svizra BN

Uffizi federal da polizia fedpol

Protecciun da la popolaziun

Direzziun da dretg internaziunal
public DDIP

Archiv federal svizzer AFS

Cumissiun federala da bancas
da giu CFBG

Sport

Direzziun consulara DC

Uffizi federal per meteorologia
e climatologia MeteoSvizra

Institut svizzer da dretg
cumparativ ISDC

armasuisse

Represchantanzas da la Svizra
a l'exteriur

Uffizi federal da sanadad
publica UFSP

Cumiseiun arbitrara federala
per la gestiun da dretgs d'autur
e da dretgs parents CAF

Servetsch d'informaziun
da la Confederaziun SIC

Direzziun per svilup
e cooperaziun DSC

Uffizi federal
da segirezza alimentara e fatgs
veterinars USAV

Cumiseiun naziunala
per la prevenziun cunter la
tortura CNPT

Uffizi federal
da topografia* swisstopo

Direzziun da resursas DR

Uffizi federal da statistica UST

Cumiseiun federala per
dumondas da migraziun CFM

Uffizi federal d'assicuranzas
socialas UFAS

Autoritad federala da
survegianza en chaussas da
revisiun ASR

Institut svizzer per products
terapeutics Swissmedic

Institut federal da proprietad
intellectuala IPI

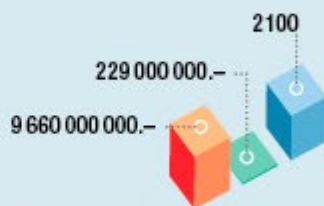
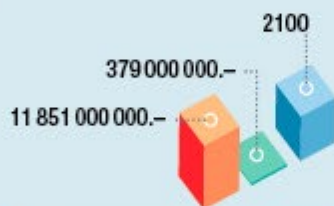
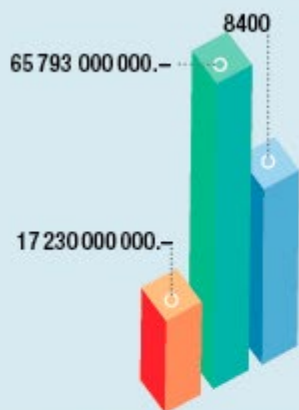
Museum naziunal svizzer MNS

Institut federal da metrologia
METAS

Fundaziun svizra per la cultura
Pro Helvetia

* resalvà il conclud dal Cussegl federal en
primavaira 2015

Plazzas: dumber da plazzas a temp cumplain, valur media 2013, arrundà.
Expensas/entradas: Quint statal 2013, arrundà

DFF
Departament federal da finanzas
Eveline Widmer-Schlumpf
Scheffa dal departament

DEFR
Departament federal d'economia, furnaziun e retschertga
Johann N. Schneider-Ammann
Schef dal departament

DATEC
Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun
Doris Leuthard
Scheffa dal departament

ChF
Chanzlia federala
Corina Casanova
Chancelliera federala

Secretariat general SG-DFF

Secretariat general SG-DEFR

Secretariat general SG-DATEC

Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT

Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas SFI

Secretariat da stadi per l'economia SECO

Uffizi federal da traffic UFT

Administraziun federala da finanzas AFF

Secretariat da stadi per furnaziun, retschertga ed innovaziun SEFRI

Uffizi federal d'aviatica civila UFAC

Uffizi federal da personal UFER

Uffizi federal d'agricultura UFAG

Uffizi federal d'energia UFE

Administraziun federala da taglia AFT

Uffizi federal per il providiment economic dal pajais UFPE

Uffizi federal da vias UVIAS

Administraziun federala da duana AFD

Uffizi federal d'abitaziuns UFAB

Uffizi federal da communicaziun UFCOM

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

Surveglianza dals pretschs PUE

Uffizi federal d'ambient UFAM

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

Cumissiu da concurrenza CUMCO

Uffizi federal da svilup dal territori ARE

Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC

Sectur da las Scolas politechnicas federalas SPF

Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN

Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA

Institut federal da scola auta per la furnaziun professiunala IFFP

Controlla federala da finanzas CFF

Cumissiu per tecnologia ed innovaziun CTI

Administraziun federala d'alcohol AFA

Cassa federala da pensiu PUBLICA

Las organisaziuns marcadas cun grisch èn per gronda part autonomas. Las indicaziuns davart las plazzas ed il budget n'èn perquai betg resguardadas en las cifras correspondentas dal departament.

La Chanzlia federala ChF

La chanceliera federala Corina Casanova, elegida dal parlament sco ils commembers dal Cussegl federal, è la directura da la Chanzlia federala. Ella participescha a las sesidas dal Cussegl federal e po far propostas. La chanceliera federala vegn sustegnida dals vicechanceliers André Simonazzi e Thomas Helbling sco er da var 270 collavuraturas e collavuratur.

Coordinaziun e controlla dals dretgs politics

Las burgaisas svizras ed ils burgais svizzers pon votar trais fin quatter giadas l'onn davart dumondas politics. Mintga quatter onns elegian ellas ed els in nov parlament. Che tut quai funcziunia senza incaps è l'incumbensa da la Chanzlia federala. Ella surveglia che las vischnancas ed ils chantuns realiseschian correctamain las votaziuns. Sche partidas politics, organisaziuns, gruppaziuns u persunas privatas han dumondas politics e vulessan midar insatge en Svizra, pon ellas sa drizzar a la Chanzlia federala. Ella cussegla, tge instrument ch'è il pli adequat per realisar lur giavisch ubain tge ch'èn las reglas per inoltrar in'iniziativa u in referendum.

Vote électronique: in project cuminaivel

La maiortad da las burgaisas svizras e dals burgais svizzers pon votar ed eleger oz en duas manieras: Per posta ubain bittond lur cedel da votar u d'eleger en la chascha da brevs communal ubain al purtond a l'urna da lur vischnanca. En l'avegnir duai esser pussaivel da votar er electronicamain. Per realisar il project «Vote électronique» collavura la Chanzlia federala intensivamain cun ils chantuns. «La segirezza va avant il tempo», quai è il motto tar l'introducziun dal nov chanal da votaziun. Dapi il 2010 sa participeschan la mesadad dals chantuns al project per votaziuns electronicas. Oz pon votar electronicamain en media var 160 000 votantas e votants, en emprima lingia Svizras e Svizzers che vivan a l'ester. Questa grupp vegn er a pudair votar tras l'internet tar las elecziuns dal Cussegl naziunal 2015. En in'etappa successiva duain vegnir extendidas las emprovas sin las votantas ed ils votants che vivan en Svizra.

Planisaziun per il Cussegl federal

Il Cussegl federal realisescha mintg'onn var 2000 fin 2500 fatschentas uffizialas. Quellas èn integradas en ina planisaziun. I dat ina planisaziun per mintga legislatura da quatter onns, da la quala vegnan deducidas finamiras per mintg'onn. En il rapport da gestiun preschenta il Cussegl federal al parlament, sche las finamiras han pudì vegnir cuntanschidas. Il process da planisaziun vegn coordinà da la Chanzlia federala en collavuraziun cun ils departaments. Ma er la planisaziun a lunga vista vegn realisada da la Chanzlia federala. En il rapport «Perspectivas 2030» èn per exempel vegnidadas skizzadas las sfidas futuras da la Svizra.

Dal sboz a la decisiun finala

Las sesidas dal Cussegl federal cumenzan normalmain mintga mesemna – durant las sessiuns parlamentaras mintga venderdi – punctualmain a las 9:00 en la stanza dal Cussegl federal en la Chasa federala vest. Per regla duran ellas trais fin sis uras. Fin ch'ina fatschenta arriva en il Cussegl federal sto ella passar diversas staziuns che vegnan coordinadas da la Chanzlia federala. Sch'il sboz d'in departament è passà tras l'uschenumnada consultaziun dals uffizis, suttascriva la scheffa u il schef dal departament cumpetent la proposta definitiva. Las ed ils collegas dal cussegl han lura la pussaivladad da s'exprimer davart questa proposta en ina procedura da cunrapport. Pir cur che quest process è terminà e che la Chanzlia federala ha controllà formalmain e giuridicamain la fatschenta, daventa ella ina tractanda per la sesida dal Cussegl federal.

Communicaziun da las decisiuns da la regenza

Gist sunter las sesidas dal Cussegl federal infurmescha il **vicechancelier e pledader dal Cussegl federal André Simonazzi** la populaziun e las medias davart las decisiuns principalas dal Cussegl federal. En ina conferenza da medias declera el las decisiuns ensemen cun ina commembra u in commember dal Cussegl federal u cun in'otra persuna cumpetenta. Las conferenzas da medias pon per regla vegnir guardadas live sin la pagina www.tv.admin.ch.

Il **vicechancelier Thomas Helbling** procura che tut ils set departaments vegnian infurmads en scrit ed en detagl davart las decisiuns da la regenza. En il Fegl uffizial federal vegnan publicgadas las decisiuns dal Cussegl federal en tut las trais linguas uffizialas. Las leschas ed ordinaziuns novas u midadas vegnan publicgadas en la Collecziun uffiziala da las leschas federalas. Actualisada cuntinuadamain vegn er la Collecziun sistematica dal dretg federal. Ella cuntegna cumplainamain il dretg vertent ed è in instrument absolutamain necessari per tut las giuristas e tut ils giurists, dentant er per persunas privatas.

Chanceliera federala:
Corina Casanova
Vicechanceliers: André Simonazzi, Thomas Helbling
Chasa federala vest, 3003 Berna
058 462 37 91
Responsabla per l'infurmaziun: Ursula Eggenberger
www.bk.admin.ch

Sustegn per la presidenta da la Confederaziun

Sch'ina cussegliera federala vegn elegida sco presidenta da la Confederaziun, spetgan numerusas incumbensas novas ella e ses departament. La Chanzlia federala la sustegna cun divers servetschs supplementars. Tschertas da questas purschidas vegnan subsummadas en il servetsch dal presidi federal furmà dal 2015. Quest servetsch cussegliera la presidenta da la Confederaziun principalmain en dumondas da la politica exteriura. Plinavant sustegna il servetsch presidial la presidenta da la Confederaziun areguard tut las incumbensas da comunicaziun.

Texts en tudestg, franzos, talian e rumantsch

En in pajais pluriling sco la Svizra ston l'entir dretg federal ed ils texts centrals dal parlament, da la regenza e da l'administraziun star a disposiziun en las linguas uffizialas. Ils Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala garanteschon che las leschas, las ordinaziuns ed ils contracts internaziunals sajan formulads en maniera correcta e chapai vla en tudestg, franzos e talian. Blers texts da la Confederaziun vegnan er translats en rumantsch ed englais.

Publicaziuns per las votaziuns ed elecziuns federalas

Trais fin quatter emnas avant mintga votaziun survegnan las passa tschintg milliuns persunas cun dretg da votar ils documents uffizials davart la votaziun scrits en furma bain chapai vla. Ina gruppa da lavur sut la batgetta dal pledader dal Cussegl federal prepara questas explicaziuns ensemen cun ils departaments cumpetents. Il Cussegl federal discutescha ed approvescha las explicaziuns. L'uschenumnà «carnet federal» vegn apprezzà fitg: Var 70 per tschient da las votantas e dals votants dovran el per s'infurmar. Er per las elecziuns dal parlament che han lieu mintga quatter onns edescha la Chanzlia federala mintgamai in mussavia electoral ed ina pitschna introducziun en la civica. Ultra da quai gestiunescha la Chanzlia federala diversas paginas d'internet da la Confederaziun sco www.admin.ch, www.bundesrat.admin.ch, www.news.admin.ch ed il portal svizzer www.ch.ch.

Käfigurm: in forum per ideas politicas

Cun la finamira da svegliar uschè bain sco pussaivel l'interess da la populaziun per la politica, porschan la Chanzlia federala ed ils Servetschs dal parlament ensemen in forum politic en il Käfigurm a Berna. Qua vegnan confruntads ils visitaders, las classas da scola, ils turists e passants en maniera attractiva cun dumondas politicas. Exposiziuns tematicas vegnan accumpagnadas da referats, discussiuns al podium e films. Ina vasta paletta da material infurmativ stat a disposiziun. Las partidas ed organisaziuns politicas pon duvrar il forum politic per far sesidas u pitschnas occurrenzas (www.kaefigurm.ch; www.facebook.com/KaefigurmForum).

Collavuraziun interdisciplinara ed archivaziun automatica

Tut las collavuraturas e tut ils collavurats da la Chanzlia federala lavuran cun in sistem electronic per gestiunar la lavur. Quai facilitescha la collavuraziun interdisciplinara tranter diversas gruppas e garantescha l'archivaziun automatica da documents impurtants. Ultra da quai pussibilitescha il sistem da definir process per evader proceduras administrativas regularas.

Sut la direziun da **Hans-Rudolf Wenger** procuran ils servetschs interns che las rodas da la Chanzlia federala na sa fermian mai. Els cumpiglian la gestiun dal personal, las finanzas e la contabilitad, la logistica, la gestiun electronica da la lavur, l'informatica, il servetsch dals salters, la gestiun d'occurrenzas en la chasa dals von Wattenwyl ed en il bain champester a Lohn sco er l'autentificaziun da suttascripziuns d'autoritads estras.

Incumbensà federal per la protecziun da datas e per la trasparenza IFPDT

Incumbensà:
Hanspeter Thür

www.edoeb.admin.ch

La Lescha davart la protecziun da datas (LPD) garantescha la protecziun da la personalitad e dals dretgs fundamentals da las persunas. La Cumissiun federala per la protecziun da datas e per la trasparenza (CFPDT) controlla che la lescha vegnia respectada e cussegliera las burgais ed ils burgais en dumondas davart la protecziun da datas. Ses segund champ d'acziun vegn descrit en la Lescha da trasparenza (LTrans) che garantescha l'invista en documents uffizials. Sch'ina autoritad federala refusa l'access als documents dumandads, pon ins consultar l'IFPDT sco intermediatur.

**Departament federal
d'affars externs DFAE**

Agid per gidar a sasez

En in vitget giud via dal Maroc hai dà in terratrembel. La devastaziun è immensa: Chasas entiras èn crudadas ensemen, personas ed animals èn serrads en tranter mirs da betun. Ussa hai num da salvar ils blessads il pli spert pussaivel. Per fortuna èsi be in exercizi. La catastrofa vegn inscenada en il vitg Epeisses sper Geneva ch'è construi tenor cundiziuns realistics. La protecziun civila marocana è vegnida cun 30 tonnas material da salvament e cun 11 chauns detecturs per exercitar ed esser pinà en cas d'ina catastrofa. Dapi il 2007 survegn l'agid da salvament marocan sustegn da spezialistas e spezialists svizzers manads dal DFAE. A dretga cun la chapellina alva ves'ins Susanna Graf da la Direcziun da svilup e da collavuraziun (DSC) dal DFAE. Ella è ina da las organisaturas dal grond exercizi da salvament. In princip fundamental da la cooperaziun svizra al svilup è da transmetter las enconuschientschas d'experts tenor il motto «Agid per gidar a sasez».

La Svizra dat regularmain enavant sia savida en il sector da l'agid en cas da catastrofes. La collavuratura dal DSC Susanna Graf è ina da var 5800 emploiadas ed emploiads da la Confederaziun en il Departament federal d'affars externs (DFAE).

Departament federal d'affars exterius DFAE

Il DFAE represchenta ils interess da la Svizra a l'exteriur e realisescha la strategia per la politica internaziunala dal Cussegl federal. Per ils onns 2012–2015 vulesse il Cussegl federal surtut tgirar e sviluppar las relaziuns cun ils stadis vischins e cun l'Uniu europeica. A medem temp vulesse el rinforzar l'engaschament da la Svizra per la stabilitad da l'Europa e dals pajais cunfinants e per partenadis strategics diversifitgads e temas globals. Grazia a tecnologies modernas mantegna e meglierescha il DFAE cuntinuadamain ses servetschs per Svizras e Svizzers a l'exteriur.

Secretariat general SG-DFAE

Secretari general:
Benno Bättig

www.eda.admin.ch

Il Secretariat general è il post da stab dal DFAE che coordinescha ils affars per il parlament ed il Cussegl federal ed è responsabel per la comunicaziun interna ed externa. Ina da sias incumbensas è la promoziun da schanzas egualas per dunnas ed umens en il DFAE. In'otra è da survegliar e controllar la gestiun dals affars diplomatics e consulars dals biros che represchentan la Svizra a l'exteriur.

Al Secretariat general suttastat la Preschientscha Svizra ch'è responsabla per la percezziun positiva da la Svizra a l'exteriur. Per questa chaschun organisescha ella ensem cun ils represchentanants da la Svizra occurrenzas u envida las delegaziuns da l'exteriur da visitar la Svizra. Ella è responsabla per il House of Switzerland a las occurrenzas da sport internaziunalas e per las represchentanaziuns a las exposiziuns mundialas. L'exempel il pli actual è il pavillon svizzer a l'exposiziun mundiala 2015 a Milaun. Plinavant maina Preschientscha Svizra la gestiun dals portals www.houseofswitzerland.org e www.swissworld.org ed è preschenta en las medias socialas.

Al Secretariat general suttastat plinavant il servetsch istoric dal DFAE. Qua vegnan documentads tranter auter ils aspects istorics da la politica exteriura da la Svizra.

Secretariat da stadi

Secretari da stadi:
Yves Rossier

Il Secretariat da stadi goga ina rolla decisiva per il svilup e la planisaziun da la politica exteriura. Il secretari da stadi po represchentar il schef dal DFAE tant entaifer sco ordaifer il departament. Sias activitads cumpiglian la tgira, la coordinaziun ed il svilup da las relaziuns bilaterals da la Svizra cun auters pajais, la collavuraziun cun organisaziuns internaziunalas sco l'ONU, e la politica da segirezza e da pasch inclusiv la politica da discharmament. Per realisar questas incumbensas vegn el sustegnì da la Direcziun politica che vegn dirigida dal secretari da stadi.

Il Center per la gestiun da crisas suttastat directamain al secretari da stadi. Quest center publitgescha infurmaziuns per viadis a l'ester cun analisas da la segirezza (www.reisehinweise.ch) ed infurmescha via twitter davart ils svilupps ils pli impurtants. Il

center coordinescha las mesiras federalas per proteger burgais svizzers a l'exteriur pertutgads da conflicts armads, agitaziuns politicas, gronds accidents, catastrofes da la natira, attentats u rapinaments. El garantiescha che las represchentananzas a l'exteriur sajan prontas en cas da crisas.

Er la divisiun *Protocol* fa part dal Secretariat da stadi che coordinescha las ceremonias protocollaricas e surveglia l'execuziun dal Reglament protocollaric federal.

Direcziun politica DP

Directur:

Secretari da stadi Yves Rossier

Valitar las sfidas globalas, sviluppar strategias, eruir ils territoris da crisa e da tensiuns: En la Direcziun politica sa concentreschan tut las infurmaziuns che fan valair ils interess da la Svizra a l'exteriur. Sut la direcziun dal secretari da stadi concepescha ella la politica exteriura ed è il post suprem per tut ils biros che represchentan la Svizra a l'exteriur.

Tschintg divisiuns geograficas èn responsablas per las relaziuns bilaterals cun ils stadis da lur regiun e per la coordinaziun cun l'administraziun federala. In'ulteriura divisiun realisescha la politica en l'ONU ed en autras organisaziuns internaziunalas ed è responsabla per la politica da la Svizra sco sedia per organisaziuns internaziunalas.

La Divisiun Segirezza umana sa deditgescha a la promoziun civila da la pasch ed al rinforzament dals dretgs umans. En il center stat la segirezza da mintga singul uman e la protecciun da violenza politica, guerra e despotissem. La Divisiun Politicas exteriuras sectorialas ha l'incumbensa da survegliar che la Svizra haja posiziuns coerentas vers l'exteriur en ils champs finzas, economia, ambient, traffic, energia, sanadad, furmaziun, scienza ed astronautica. La Divisiun Politica da segirezza sa deditgescha a la segirezza internaziunala, a la controlla da l'armament e dal discharmament.

Direcziun dals affars europeics DAE

Directur:
Henri Gétaz

www.eda.admin.ch/europa

La Direcziun per affars europeics DAE è il center da cumpetenza da la Confederaziun per tut las dumondas en connex cun l'integratiun europeica. La DAE analisescha ils aspects politics ed economics da l'integratiun europeica, coordinescha la politica svizra envers l'Europa ed infurmescha davart quella. Ella prepara decisziuns en quest connex e maina las negoziaziuns cun l'UE ensem cun ils posts spezialisads. Ultra da quai observa ed analisescha ella il svilup da l'UE e dal dretg europeic e las consequenzas per la Svizra.

Schef dal departament:
Didier Burkhalter

Chasa federala vest, 3003 Berna
058 462 21 11
Responsabel per l'infurmaziun: Jean-Marc Crevoisier
www.eda.admin.ch

Direcziun da dretg internaziunal public DDIP

Directur:
Valentin Zellweger

La Direcziun da dretg internaziunal public (DDIP) defenda ils dretgs ed interess da la Svizra en connex cun il dretg internaziunal. Ella procura che la Svizra respectia sias obligaziuns e s'engascha per defender e sviluppar il dretg internaziunal. Ella participescha a la negoziaziun, stipulaziun e realisaziun da contracts internaziunals. En pli ha ella l'incumbensa da tractar facultads da potentats, da survegliar aspects giuridics en connex cun la neutralitad svizra, da tractar dumondas dal dretg internaziunal e da las Convenziuns da Geneva per proteger las victimas da guerra.

In'ulteriura divisiun dal DDIP è l'Uffizi svizzer da navigaziun maritima USNM che observescha la navigaziun sut la bandiera svizra, perquai ch'i valan en quest context las relaziuns da dretg internaziunal.

Direcziun consulara DC

Directur:
Jürg Burri

La Direcziun consulara DC garantescha sco post da consultaziun central in servetsch public optimal per las burgaisas ed ils burgais svizzers a l'ester. Las represchentanzas a l'ester duain pudair prestar servetschs consulars en maniera fidaivla ed effizienta. Per quai als metta la Direcziun consulara a disposiziun ils instruments da lavur correspondents, coordinescha ed optimescha la collavuraziun cun ils partenaris naziunals ed internaziunals – cunzunt en il sector da visum.

Sche burgaisas e burgais svizzers èn a l'ester en ina situaziun d'urgenza e dovran agid, surpiglia il Center da servetsch per burgais da la DC la coordinaziun tranter las represchentanzas a l'ester, las organisaziuns, las autoritads e las famiglias en Svizra. L'assistenza telefonica dal DFAE (+41 (0)800 24-7-365) stat a disposiziun 24 uras al di per dumondas. Viagiaturas e viaggiatur pon s'inscriver sin il portal itineris, per ch'els vegnian spert infurmads en cas d'urgenza. L'app itineris infurmescha davart la situaziun da segirezza en il lieu da destinaziun e nua ch'ins chatta la proxima represchentanza svizra.

Ultra da quai è la DC er responsabla per las relaziuns cun las Svizras ed ils Svizzers a l'ester e respunda a las dumondas en connex cun l'emigraziun e la vita a l'ester (www.swissemigration.ch).

Represchentanzas da la Svizra a l'esteriur

La Svizra è represchentada a l'esteriur en var 170 lieux cun ambassadas, consulats generals e biros da cooperaziun sco er cun missiuns en las organisaziuns internaziunals. Questas instituziuns defendan ils interess diplomatics da la Svizra, porschan servetschs consulars ed èn activas en la cooperaziun internaziunala. Numerusas represchentanzas dattan er alloschi ad ulteriuras instituziuns sco Swiss Business Hubs, swissnex, Svizra Turissem u Pro Helvetia. Ultra da quai dispona la Svizra d'ina rait da var 190 represchentanzas d'onurari che s'occupan dals singuls champs.

Direcziun per svilup e cooperaziun DSC

Directur:
Manuel Sager

www.eda.admin.ch/deza

La Direcziun per svilup e cooperaziun DSC realisescha en il rom da la strategia internaziunala dal Cussegl federal agid umanitar ed a pli lunga vista cooperaziun da svilup en il sid ed agid da transiziun en l'ost. Per quest intent collavura la Svizra cun ils auters pajais, ma er cun las organisaziuns internaziunals. La DSC sustegna las victimas da crisas e da conflicts ed è responsabla per l'agid umanitar. Cun il Corp svizzer d'agid umanitar (CSA) presta ella agid d'urgenza e sustegna reconstrucziuns suenter catastrofes naturalas u en zonas da conflicts. A moda multilaterala s'engascha la DSC cun programs globals.

Ensemen cun il Secretariat da stadi per l'economia SECO gestiunescha la DSC las contribuziuns per l'extensiu che van als uschenumnads novs stadis da l'UE. Ella als accumpogna tar la collavuraziun locala per realisar las refurmas refurmas politicas ed economicas tenor il mandat dal Cussegl federal e dal parlament. Sin sia pagina d'internet che porscha er ina newsletter ed ina revista e via las medias socialas infurmescha la DSC regularmain davart sia lavur e davart l'engaschament cunter la miseria e las catastrofes.

Direcziun da resursas DR

Directura:
Helene Budliger Artieda

La Direcziun da resursas (DR) è il center da cumpetenza e da servetschs dal DFAE per tut las dumondas pertutgant las resursas (persunal, finanzas, logistica, informatica, immobiglias, servetschs logistics, e.u.v.). Ultra da quai garantescha ella la gestiun effizienta da la rait externa e metta a disposiziun tut ils meds necessaris per in funcziunament optimal e per la comunicaziun e la coordinaziun cun la centrala a Berna.

Tar las incumbensas da la DR tutgan er il servetsch giuridic dal departament e la Centrala federala da viadis che organisescha viadis uffizials internaziunals per l'entira administraziun federala.

**Departament federal
da l'intern DFI**

Salaris gists cunvegnan

En Svizra gudognan las dunnas en media in tschintgavel damain ch'ils umens, cumbain che la Constituziun federala prescriba exact il medem salari per umens e dunnas che prestan la lavur equivalenta. Ina gronda part da questa differenza na pon ins betg motivar cun tshertezza. L'Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um (UFEG) s'engascha per megliar questa situaziun – cun sensibilisaziun e cussegliaziun. Las interpresas percorschan pli e pli che l'egualitad da las pajas è in factur decisiv en il martgà da lavur. Las firmas che pajan cumprovadamain il medem salari ad umens e dunnas èn pli attractivas per candidatas cun autas qualificaziuns. L'UFEG metta a disposiziun a las interpresas instruments per controllar lur pajaments. Sin la fotografia discuta Patric Aeberhard da l'UFEG cun il schef dal personal dad ina interpresa da construcziun en metal. Facit: L'interpresa è sin buna via.

Patric Aeberhard (a sanestra cun gilet mellen) è collavuratur scientific da l'Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um (UFEG) ed è in da var 2600 employiads ed employiads federals en il Departament federal da l'intern (DFI).

Departament federal da l'intern DFI

Secretariat general SG-DFI

Secretari general:
Lukas Bruhin

www.edi.admin.ch

Il Secretariat general SG-DFI è responsabel per la planisaziun, la coordinaziun e la controlla. El funcziuna sco ina sort scharnier tranter il schef dal departament ed ils uffizis federals e porscha servetschs da cussegliaziun a l'entir departament. En il Secretariat general èn integrads er il secretariat da la Cumissiuun federala cunter il rassissem, il Servetsch per il cumbat cunter il rassissem e l'Uffizi federal per l'egualitad da persunas cun impediments.

Uffizi federal per l'egualitad tranter dunna ed um UFEG

Directura:
Sylvie Durrer

www.ebg.admin.ch

L'UFEG è responsabel per l'egualitad factica e legala tranter dunnas ed umens. El s'engascha surtut en las domenas egualitad da dretg, egualitad da las pajas, cumpatibilitad da professiuun e famiglia sco er prevenziun cunter la violenza a chasa. Cun agids finansials sustegna el posts da cussegliaziun e projects per promover l'egualitad da las schanzas tranter dunna ed um en la vita professiuunala. Integrà en l'uffizi è il secretariat da la Cumissiuun federala per dumondas da las dunnas.

Uffizi federal da cultura UFC

Directura:
Isabelle Chassot

www.bak.admin.ch

L'UFC metta il rom per la politica culturala da la Confederaziun. El promova la vita culturala e stgaffescha las cundiziuns necessarias, per che quella possa s'exprimer e sa sviluppar. L'UFC sustegna la lavur artistica, las organisaziuns culturalas e promova las differentas cuminanzas linguisticas e culturalas. El procura ch'ils interess da la protecziun dal maletg dal lieu, da la tgira da monuments e da l'archeologia vegnian resguardads. En l'UFC èn integrads ils posts spezialisads per art spoglià e per il transfer da bains culturals. Ultra da quai administrescha el er collecziuns custavivlas sco la collecziun d'art da la Confederaziun.

Biblioteca naziunala svizra BN

Directura:
Marie-Christine Doffey

www.nb.admin.ch

L'incumbensa da la BN è da collectar, da conservar e da render accessiblas tut las publicaziuns stampadas ed electronicas che han in connex cun la Svizra. La BN tgira ultra da quai numerusas collecziuns spezialas; las pli impurtantas èn l'Archiv svizzer da litteratura (ASL), la Collecziun grafica ed il Centre Dürrenmatt a Neuchâtel.

Archiv federal svizzer AFS

Directur:
Andreas Kellerhals

www.bar.admin.ch

L'AFS valitescha, conserva, intermediatescha e renda accessibels ils documents da la Confederaziun svizra cun valur archivara. Sin ina lunghezza da curunas da passa 60 kilometers e sin in spazi da 16 terabytes vegnan tegnids en salv documents originals sco la Constituziun federala, documents administrativs, fotografias, films, documents sonors e bancas da datas. La tradiziun da quests documents è centrala per garantir la cuntinuitad e la trasparenza dal stadi da dretg. Ella permetta a las burgaisas ed als burgais da controllar democraticamain l'activitad da la regenza e da l'administraziun e serva sco basa da perscrutaziun.

Uffizi federal per meteorologia e climatologia MeteoSvizra

Directur:
Peter Binder

www.meteoschweiz.ch

Sco servetsch naziunal da meteorologia e da climatologia furnescha MeteoSvizra infurmaziuns davart l'aura ed il clima e porscha uschia in impurtant servetsch per la societad, per la politica, per l'economia e per la scienza. Staziuns da mesiraziun, radars meteorologics, satellits, radiosondas ed ulteriurs instruments mesiran l'aura. Dasper la surveglianza da quests instruments elavura MeteoSvizra las previsiuns da l'aura, avertescha las autoritads e la populaziun da malauras ed analysescha las datas climaticas. Quellas infurmeschan davart la midada climatica e las previsiuns da l'aura extremas ed èn la basa per eruir scenaris dal svilup climatic.

Uffizi federal da sanadad publica UFSP

Directur:
Pascal Strupler

www.bag.admin.ch

L'UFSP è responsabel cun ils chantuns per la sanadad publica e per l'elavuraziun da la politica da sanadad naziunala. Ina da sias incumbensas è d'accompagnar e sviluppar las assicuranzas socialas da malsaus e d'accidents e da las survegliar. L'UFSP decretescha las disposiziuns legalas davart la protecziun dal consument e controlla che quellas leschas vegnian observadas. Plinavant è el responsabel per la surveglianza da las malsognas transmissiblas e per la protecziun cunter radiaziuns. L'UFSP elavura programs e campagnas per promover ina moda da viver sauna. El reglescha la furmaziun professiuunala da medis ed emetta ils diploms federals correspundents. L'uffizi è plinavant er responsabel per la legislaziun e la surveglianza da la segirezza biologica, da la perscrutaziun vi da l'uman e da la medischina da transplantaziun. Per pudair preparar il sector da sanadad svizzer a moda optimala per las sfidas dal futur, vegn realisada cun agid da partenaris e per incumbensa dal Cussegl federal la strategia «Sanadad 2020». L'uffizi represchenta ils interess da la Svizra en fatgs da sanadad en organisaziuns internaziunalas ed envers auters stadis.

Schef dal departament:

Alain Berset

Inselgasse 1, 3003 Berna

058 462 80 41

Responsabla per l'infurmaziun: Nicole Lamon

www.edi.admin.ch

Uffizi federal da segirezza alimentara e fatgs veterinars USAV

Directur:
Hans Wyss

www.blv.admin.ch

L'USAV è il center da cumpetenzas da la Confederaziun che s'occupa da dumondas en ils secturs segirezza alimentara, alimentaziun, sanadad d'animals e protecziun d'animals. Per quests secturs elavurescha l'uffizi la legislaziun naziunala e procura per sia executiun unitara en ils chantuns. Plinavant controlla l'USAV l'import d'animals e l'import dals products d'animals e s'engascha sco autoritad executiva da la Cunvegna internaziunala davart la protecziun da las spezias CITES per proteger las spezias da la fauna e flora. L'USAV decida davart las permissiuns, per proteger la populaziun svizra cunter engion e periclitaziun da la sanadad tras aliments ed objects da diever. El è er integrà en la scienza applicada e sustegna projects scientifics che resguardan ses interess. L'USAV è responsabel per diagnostitgar e giuditgar ristgas per la sanadad d'umans e d'animals.

L'Institut da virologia e d'immunoprofilaxa IVI fa part da l'USAV. L'IVI è il labor svizzer da referenza per diagnosa, surveglianza e controlla d'epidemias d'animals fitg contagiusas ed er l'uffizi d'admissiun per vaccins e serums per animals.

Uffizi federal da statistica UST

Directur:
Georges-Simon Ulrich

www.bfs.admin.ch

La statistica procura per la trasparenza sco basa cuminavla en las debattas publicas ed en las discussiuns politicas. L'UST resguarda en sia lavur ils secturs politics prioritars e mussa en sia funcziun sco memoria collectiva da la naziun ils svilups socials en ils secturs economia, societad, sanadad, territori ed ambient. Sco center da cumpetenza naziunala da statistica publica contribuescha l'UST a la cumparabilitad naziunala ed internaziunala. El garantiescha che mintgin haja access a datas fidaivlas.

Uffizi federal d'assicuranzas socialas UFAS

Directur:
Jürg Brechbühl

www.bsv.admin.ch

La Svizra dispona d'ina rait dad assicuranzas socialas efficazia e solida. Quai sto restar uschia er en il futur ed er en cas da cundiziuns economicas e demograficas difficilas, cunquai che la rait sociala è in impurtant element da la pasch sociala. Ils secturs da cumpetenza da l'UFAS èn l'AVS, l'assicuranza per invaliditad, las prestaziuns supplementaras, la prevenziun professunala (cassas da pensiun), l'urden da cumpensaziun dal gudogn per personas en servetsch militar, l'indemnisaziun en cas da maternitad ed ils supplements da famiglia. L'uffizi procura che questas assicuranzas socialas possian ademplir lur obligaziuns legalas e reagir a temp sin sfidas novas, per exempel cun il project da reforma «Prevenziun per la vegliadetgna 2020». Plinavant è l'UFAS responsabel per las domenas famiglia, uffants, giuventetgna e

glieud attempada, relaziuns tranter las generaziuns sco er per dumondas generalas che pertutgan la politica sociala. El controlla la lavur dals organs executivs e surpiglia per part sez ina tala funcziun, uschia per exempel en il sector da la finanziaziun inziala per la tgira d'uffants complementara a la famiglia.

Institut svizzer per products therapeutics Swissmedic

Directur:
Jürg H. Schnetzer

www.swissmedic.ch

Swissmedic è l'uffizi specialisà per l'admissiun e la surveglianza da tut ils products therapeutics. El garantiescha che sulet-tamain products segirs, effizients e d'alta qualitad vegnian sin il martgà e contribuescha uschia decisivamain a la protecziun da la sanadad dals umans e dals animals. L'Institut collavura sin plaun naziunala ed internaziunala cun autoritads partenarias.

Museum naziunala svizzer MNS

Directur:
Andreas Spillmann

www.nationalmuseum.ch

Il MNS è in'unitad administrativa che reunescha sut in tetg trais museums – il Museum naziunala svizzer a Turitg, il Château de Prangins ed il Forum da l'istorgia svizra a Sviz – sco er il Center da las collecziuns ad Affoltern am Albis. Ils museums documenteschan en lur exposiziuns permanentas l'istorgia culturala da la Svizra a partir da sias entschattas enfin oz e dattan perditga da l'identitad svizra e da la diversitad istorica e culturala da noss pajais. Las exposiziuns temporaras fan la punt a temas actuals socials, economics ed istorics. 840 000 objects furman la pli gronda collecziun ed illustreschan l'istorgia da la cultura e l'artisanadi da la Svizra.

Fundaziun svizra per la cultura Pro Helvetia

Directur:
Andrew Holland

www.prohelvetia.ch

Pro Helvetia promova la lavur artistica en Svizra, propagescha l'art e la cultura svizra a l'ester, tgira la collavuraziun interculturala e sustegna l'intermediaziun dals arts al public. Ella promova tut ils projects d'interess naziunala che han in'impurtanza sur ils cunfins da la Svizra ora sco er la generaziun giuvna d'artistas e d'artists. Pro Helvetia è ina fundaziun da dretg public che cumplettescha la promoziun culturala dals chantuns e da las vischnancas. Sias decisivamain da promoziun èn autonomas.

**Departament federal
da giustia e polizia DFGP**

Lavor utila en ils parcs da Chiasso

Ina giada per emna èn els fatschentads en vestgadira da lavor oranscha en il parc sper la Fonte Gal a Chiasso. Els midan ils satgs da rument tar il fuclar, segan il pastget e fan urden cun tut quai ch'è per mez quai. Ils tschintg requirents d'asil da l'Eritrea ch'abitan en il center da la Confederaziun a Chiasso fan lavor facultativa. Els vegnan accompagnads da Jimmy Ferro dal Secretariat da stadi per migraziun SEM. A Chiasso hai dà l'emprim center d'accoglientscha e da procedura che ha pussibilità als requirents d'asil da far lavor d'utilità publica en il rom d'in test.

En il fratemp èn ils programs d'occupaziun fixads en la lescha e vegnan purschids er dals ulteriurs centers d'accoglientscha e da procedura. Il concept è sa cumprovà: L'administraziun communal inditgescha las lavurs e paja ina part dals custs. Il center d'accoglientscha e da procedura procura che las lavurs vegnian fatgas. Ils requirents d'asil han uschia ina structura dal di fixa e fan ina lavor utila. Quai cunvegn er per las vischnancas cunfinantas da Chiasso. Ils requirents d'asil prestan var 5000 dis da lavor per onn.

Jimmy Ferro lavora en il center d'accoglientscha e da procedura Chiasso dal Secretariat da stadi per migraziun SEM ed è in da var 3100 employadas ed employads federals en il Departament federal da giustia e polizia (DFGP).

Departament federal da giustia e polizia DFGP

Secretariat general SG-DFGP

Secretari general:

Matthias Ramsauer

Responsabel CSI-DFGP:

Christian Baumann

www.ejpd.admin.ch

Il Secretariat general sustegna e cussegia la scheffa dal departament en sia lavur quotidiana e dirigia la collavuraziun da las differentas parts dal departament: El coordinescha las factschentas per il parlament ed il Cussegl federal, infurmescha la publicitad davart las activitads dal DFGP e maina ed administrescha il personal e las finanzas da l'entir departament.

Dal DFGP fa er part il Center da servetschs d'informatica (CSI-DFGP). Quel è responsabel per il svilup ed il funcziunament da las applicaziuns d'informatica per ils secturs da la giustia, da la polizia e da la migraziun che vegnan utilisadas en tut la Svizra, sco per exempel ils systems da retschertga u il register penal. Ultra da quai è suttamessa al CSI-DFGP l'administraziun dal Servetsch da surveglianza dal traffic da posta e da telecomunicaziun.

Secretariat da stadi per migraziun SEM

Secretari da stadi:

Mario Gattiker

www.bfm.admin.ch

La migraziun è in dals pli vegls fenomens da l'umanitad. Dapi tschientaners emigreschan persunas per motivs politics, socials u economics. Ellas arrivon en Svizra en tschertga da lavur u protecziun, per sa laschar scolar u pervi da la famiglia u l'amur. Il Secretariat da stadi per migraziun SEM reglescha las cundiziuns che lubeschan d'entrar, viver e lavurar en Svizra. Il SEM decida plinavant er tgi che ha il dretg a protecziun cunter persecuziun. En collavuraziun cun ils chantuns coordinescha el l'alloschament dals requirents d'asil ed il return da quellas persunas che n'han betg basegn da protecziun svizra. El coordinescha er las stentas integrativas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas ed è responsabel a nivel federal per la naturalisaziun. La politica da migraziun svizra sa concentrescha actualmain sin l'elavuraziun d'in nov model d'immigraziun e sin la restructuraziun dal sector d'asil.

Uffizi federal da giustia UFG

Directur:

Martin Dumermuth

www.bj.admin.ch

L'uffizi federal da giustia (UFG) elavura leschas en il sector dal dretg civil, dal dretg penal, dal dretg da scussium e da concurs, dal dretg privat internaziunal sco er dal dretg public ed administrativ. El surpiglia entaifer l'administraziun federala ina funcziun consultativa per tut ils affars da legislaziun. L'uffizi maina il register penal svizzer, ha la surveglianza suprema dals fatgs che concernan il register da commerzi, il stadi civil ed il register funsil, la scussium, il concurs e l'execuziun da chastis. En questa funcziun conceda l'UFG er contribuziuns da construcziun als chantuns per ils edificis destinads a l'execuziun da chastis e da mesiras. Sias contribuziuns a la gestiun d'instituziuns per l'assistenza

staziunara a la giuventetgna gidan plinavant a garantir la qualitat da la lavur educativa.

A nivel internaziunal represchenta l'uffizi la Svizra avant ils organs per ils dretgs umans a Strasbourg ed en numerusas organizaziuns. Ultra da quai è el il post central cumpetent per rapiments internaziunals d'uffants e per adopziuns internaziunals. En pli collavura l'UFG cun autoritads da l'exteriur en ils secturs da l'assistenza giudiziala e da l'extradiziun.

Uffizi federal da polizia fedpol

Directura:

Nicoletta della Valle

www.fedpol.admin.ch

Ils collavurats da fedpol surpiglian differentas incumbensas per la protecziun da la populaziun e per il stadi da dretg svizzer. Sut la direcziun da la Procura publica federala fan els per exempel mintg'onn retschertgas en plirs tschients cas, en ils quals la Confederaziun è responsabla per la persecuziun penala, surtut en ils secturs dal terrorissem, da la criminalitad organisada e da la lavada da daners suspectus. En numerusas proceduras sustegnan ils collavurats da fedpol las polizias chantunals, per exempel en il cumbat cunter il commerzi e la cuntrabanda cun umans e cunter la pornografia d'uffants en l'internet.

Fedpol è plinavant responsabel per la segirezza da las autoritads e dals edificis da la Confederaziun sco er da persunas ed edificis protegids dal dretg internaziunal public. Ultra da quai è fedpol responsabel per l'emissium da passaports e da cartas d'identitad e funcziuna sco scharnier tranter ils producents, las autoritads e la populaziun. L'uffizi offra a partenaris naziunals ed internaziunals ina structura naziunala da polizia che permetta servetschs sco la gestiun da bancas da datas per l'investigaziun da persunas e d'objects u per l'identificaziun da persunas e fastizs. Per in cumbat pli effectiv da la criminalitad transcunfinala elavura felpo convegnas da polizia cun singuls stadis.

Cumissiu federala da bancas da giu CFBG

Directur:

Jean-Marie Jordan

www.esbk.admin.ch

La Cumissiu federala da bancas da giu (CFBG) surveglia las 21 bancas da giu en Svizra. Ella controllescha ch'els casinos offrian a lur clients cundiziuns da giu gistas. Ella controllescha che las bancas da giu adempleschian lur obligaziuns en connex cun las mesiras cunter la lavada da daners suspectus e cun las prescripziuns per la prevenziun da la dependenza dals giuus. La CFBG persequitescha ils giuus da fortuna illegals, sche quels na sutastattan betg a la Lescha da lottarias ed èn tras quai en la cumpetenzza dals chantuns. La CFBG incassescha plinavant las taxas sin bancas da giu destinadas principalmain al fond da gulivaziun da l'AVS.

Scheffa dal departament:
Simonetta Sommaruga

Chasa federala vest, 3003 Berna
058 462 18 18
Responsabel per l'infurmaziun: Guido Balmer
www.ejpd.admin.ch

Institut svizzer da dretg cumparativ ISDC

Directura:

Christina Schmid

www.isdc.ch

«Mintga pajais ha ses agen punct da vista» – in fatg che tanghescha gist er la pitschna Svizra che ha numerusas relaziuns cun l'exteriur. En cas da relaziuns da famiglia internaziunalas u en il traffic economic po «l'agen punct da vista», numnadamain il dretg d'in auter stadi, esser fitg relevant. Ma co obtegn'ins per exempel ina lescha dal Kasachstan u ina decisiun giudiziala da la Mongolia? L'Institut svizzer da dretg cumparativ (ISDC) procura per infurmaziuns davart sistems giuridics da l'exteriur che servan als tribunals, a las autoritads ed ad advocats. Per che la Svizra possa profitar dad experientschas d'alters pajais, elavura l'ISDC plinavant studis da dretg cumparegliads en il rom da la legislativa.

Cumissiu arbitrara federala per la gestiun da dretgs d'autur e da dretgs parents CAF

President:

Armin Knecht

www.eschk.admin.ch

Tgi che vul copiar u trametter musica ubain represchentar ella ordaifer in rom privat sto pajar in'indemisaziun da l'autur. Questa obligaziun d'indemisaziun vala er per tut las autras domenas da l'activitad creativa, sco per exempel per ovras literaras u audiovisualas. I na vegnan dentant betg indemisads mo ils auturs dad ovras artisticas, mabain er las personas che represchentan ellas. Tut questas indemisaziuns vegnan negoziadas e fixadas sco tariffas tranter las societads che represchentan ils dretgs d'autur da mintga domena e las societads dals utilisaders. La Cumissiu arbitrara federala controlla ed autorisescha questas tariffas.

Cumissiu naziunala per la prevenziun cunter la tortura CNPT

President:

Jean-Pierre Restellini

www.nkvf.admin.ch

La Svizra ha ratifitgà il protocol da la Convenziun cunter la tortura da l'ONU. Ina cumissiu da dudesch personas spezializadas s'engascha sin viadis al lieu per evitar la tortura ed il tractament indegn ed inuman. Plinavant controlla la CNPT ch'i vegnian respectadas las garantias minimalas tar expulsions sfurzadas en aviuns.

Cumissiu federala per dumondas da migraziun CFM

President:

Walter Leimgruber

www.ekm.admin.ch

La Cumissiu federala per dumondas da migraziun (CFM) è vegnida fundada dal Cussegl federal il 1. da schaner 2008. En ella èn vegnidas fusiunadas l'antieriura Cumissiu federala dals esters e la Cumissiu federala dals fugitivs. Sco cumissiu extra-parlamentara cussegla ella il Cussegl federal e l'administraziun en dumondas da migraziun, prepara giudicats e recumandaziuns e publitgescha rapports. La cumissiu ha 30 commembers che han per gronda part lavurà sezs en la domena da la migraziun.

Autoritad federala da surveglianza en chaussas da revisiun ASR

Directur:

Frank Schneider

www.revisionsaufsichtsbehoerde.ch

L'Autoritad federala da surveglianza en fatgs da revisiun (ASR) garantescha ch'ils servetschs da revisiun vegnian fatgs en Svizra tenor las prescripziuns. Per quai maina ella in uffizi d'admissiun ed administrescha in register uffizial gratuit per tut las personas ed interpresas che porschan servetschs da revisiun prescrits da la lescha. Ultra da quai surveglia ella er interpresas che prestan servetschs da revisiun per societads da chapital publicas. L'ASR collavura stretgamain cun autras autoritads da surveglianza, cun las bursas, cun las autoritads penals, cun las dretgiras civilas e cun las autoritads da surveglianza en fatgs da revisiun d'alters stadis.

Institut federal da proprietad intellectuala IPI

Directur:

Roland Grossenbacher

www.ige.ch

Persunas creativas ed inventivas pon laschar registrar a l'Institut federal da proprietad intellectuala (IPI) lur innovaziuns e creaziuns per las proteger d'imitaziuns. Invenziuns pon ins patentar, nums pon ins registrar sco marcas e musters u furmas pon ins registrar sco designs. L'IPI porscha infurmaziuns en l'internet, cussegliaziuns al telefon ed accumpogna retschertgas da patentas. Ultra da quai cussegla el las autoritads federalas en dumondas da la proprietad intellectuala e represchenta la Svizra en quest connex a l'ester ed en organizaziuns internaziunalas. Cun l'agen label ip-search porscha l'IPI retschertgas da tecnologia e patenta sin mesira, differentas retschertgas da marcas protegidas sco er occurrenz d'infurmaziun davart la proprietad intellectuala.

Institut federal da metrologia METAS

Directur:

Christian Bock

www.metas.ch

Il products e servetschs svizzers sa distinguan grazia a lur auta qualidad, lur exactadad ed autenticitad. Quest standard excellent premetta ch'ins mesira, examinescha e valitescha cun la precisuon necessaria. Il METAS è l'organ che mesira il pli exact ed il lieu «nua che la Svizra è la pli exacta». Ils servetschs e las activitads dal METAS procuran per las cundiziuns correspondentas che vegnan pretendidas en l'economia, la scienza e l'administraziun. Il METAS prepara plinavant las disposiziuns legalas necessarias e surveglia en collavuraziun cun ils chantuns ils meds da mesirar en il commerzi, en ils secturs da la segirtad publica ed e l'ambient.

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS

L'entir mund en mira

La situaziun da la Svizra è en cumparegliaziun cun auters pajais calma e stabila. Quai constatescha il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) en ses rapport per l'onn 2014. Tuttina persequitescha il SIC permanentamain ils svilups mundials per pudair trair las decisziuns gistas per la Svizra. Il Cussegl federal e las autoritads èn numnadamain dependents che privels potenzials e ristgas vegnian percurschidas a temp per pudair reagir adequatamain. En il Center federal da situaziun (CFS) vegn stabilida la basa necessaria. Martin Schütz, il manader dal CFS, stat sin porta da ses biro: Il lieu, nua che tut vegn ensemen. Sin gronds moniturs observan las collavuraturas ed ils collavuratur las medias internaziunalas elavurond las infurmaziuns che porschan las metodas las pli actualas dal servetsch d'infurmaziun. La cumbinaziun da tut las infurmaziuns dat ina survista actuala da la segirezza da la Svizra e procura che noss pajais saja al current.

Martin Schütz è il manader dal Center federal da situaziun ch'appartegna al Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun. El è in da 12 200 emploiadas ed emploiads federals dal Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS).

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport DDPS

Secretariat general SG-DDPS

Secretaria generala: www.vbs.admin.ch
Brigitte Rindlisbacher

Las incumbensas dal schef dal DDPS èn fitg multifaras. Il Secretariat general (SG) è in team da spezialistas e spezialists dals pli differents secturs che sustegna il schef dal departament en sia lavur quotidiana, ma che s'occupa er da la planisaziun a media ed a lunga vista. Il SG dirigia, coordinescha e surveglia il diever da las resursas dal departament en ils secturs dal personal, da las finanzas, dal dretg, da la politica, da la surveglianza, dal territori e da l'ambient. El è responsabel per la strategia politica da segirezza, per la comunicaziun, per la Biblioteca Am Guisanplatz, per ils servetschs da translaziun, per il Center da donns dal DDPS e per la Segirezza d'infurmaziuns e d'objects (SIO).

Auditorat superiur

Auditor superiur: www.aa.admin.ch
Brigadier Dieter Weber

L'Auditorat superiur procura – independentamain dal comando da l'armada e da l'administraziun – ch'ils tribunals militars possian ademplir lur incumbensa. L'auditor superiur è il schef da la giustia militara e l'accusader suprem da l'armada. El instradescha las proceduras penals che tutgan tar la giurisdicziun militara, surveglia quellas ed ademplescha tut las obligaziuns e tut ils ulteriurs dretgs processuals attribuids ad el dal legislatur.

Defensiun

Schef da l'armada: www.armee.ch
Cumandant da corp André Blattmann

Il segund «D» da l'abreviaziun DDPS stat per la «Defensiun». Il pli grond sector departamental è responsabel per la planisaziun, la direcziun e l'administraziun da l'armada svizra. El vegn manà dal schef da l'armada en il rang d'in cumandant da corp (general cun trais stailas). La gruppa «Defensiun» cumpiglia il quartier general cun il Stab da l'armada ed il Stab da comando, las Forzas terrestres e l'Aviatica militara, l'Instrucziun superiura dals cadens da l'armada sco er la Basa logistica e la Basa d'agid al comando da l'armada.

Il Stab da l'armada ha l'incumbensa da realisar las directivas e las ordinaziuns d'acziun politicas sin il stgalim strategic-militar. Ultra da quai è el responsabel per il svilup, la planisaziun, la repartiziun da las resursas e la direcziun da l'armada. Il Stab da comando planisescha e dirigia la prontezza da la truppa ed ils engaschaments, saja quai per garantir la segirezza dal World Economic Forum WEF a Tavau, per promover la pasch en il Balcan (p. ex. cun agid da la Swisscoy en il Cosovo) u per gidar en cas da catastrofes (lavinias, inundaziuns u incendis da guaud) en Svizra ed a l'exteriur.

Ils cumandants da las Forzas terrestres e da l'Aviatica militara, medemamain cumandants da corp, han la responsabladad generala per l'instrucziun e la prontezza da las furmaziuns terrestres ed aviaticas. L'instrucziun ed il perfecziunament dals uffiziers da milissa e dals militars da professiun succedan en il rom da l'Instrucziun superiura dals cadens da l'armada.

La Basa logistica garantescha l'entir refurniment ed il retransport d'armas, da material e da victualias sco er il mantegniment e l'infrastructura. Las gruppas da sanita e da transport fan er part da la Basa logistica. La Basa d'agid al comando furnescha tut las prestaziuns electronicas necessarias.

Protecziun da la populaziun

Directur: www.bevoelkerungsschutz.ch
Benno Bühlmann

Il «P» da l'abreviaziun DDPS stat per la «Protecziun da la populaziun». I sa tracta d'in sistem civil per il comando, la protecziun, il salvament e l'agid. En cas da catastrofes e situaziuns d'urgenza segirescha la Protecziun da la populaziun la collavuraziun tranter las tshintg organizaziuns partenarias polizia, pum-piers, sanadad publica, servetschs technics e protecziun civila. In organ da comando communabel surpiglia la coordinaziun e la direcziun da las acziuns.

La protecziun da la populaziun stat per gronda part en la cumpetenza dals chantuns. La Confederaziun, en emprima lingia l'Uffizi federal da protecziun da la populaziun UFPP, è responsabla per las basas legalas e la coordinaziun, surtut en ils secturs da la concepziun, da la protecziun ABC (privels atomars, biologics e chemics), da l'avertiment e da l'alarm, da l'instrucziun u da l'infrastructura da protecziun. La Confederaziun è particularmain cumpetenta per il provediment en cas d'in augment da la radioactivitad, situaziuns d'urgenza concernent ils mirs da fermada, epidemias d'animals e d'umans e conflicts armads.

A l'UFPP èn suttamess dus secturs cun incumbensas spezialas: La Centrala naziunala d'alarm CENAL cun sedia a Turitg è il post da contact en il sector da la protecziun da la populaziun. En cas dad eveniments extraordinaris è ella incumbensada d'orientar e d'avertir las autoritads e da valitar la situaziun sin il stgalim da la Confederaziun. En cas d'in augment da la radioactivitad alar-mescha ella la populaziun ed ordinescha en cas da necessitad mesiras da protecziun. La CENAL è plinavant la centrala dal stab federal ABCN che furma la basa necessaria per trair las decisiuns. Il Labor da Spiez è l'institut federal spezialisà per la protecziun cunter privels atomars, biologics e chemics. Ses servetschs vegnan dumandads adina puspè er da l'ONU e d'autras organizaziuns internaziunalas.

Schef dal departament:

Ueli Maurer

Chasa federala ost, 3003 Berna

058 464 50 58

Responsabel per l'infurmaziun: Peter Minder

www.vbs.admin.ch

Sport

Directur:

Matthias Remund

www.baspo.ch

Il «S» da l'abbreviazion DDPS stat per il «Sport». L'Uffizi federal da sport UFSPÖ a Magglingen promova il sport ed il moviment per l'entira populaziun. Sias activitads s'orienteschan als effects positivs dal sport e dal moviment: la sanadad, l'educaziun, la prestaziun, l'economia e la persistenza. L'UFSPÖ guida a sviluppar ed a concepir la politica da sport naziunala e realisescha las incumbensas correspudentas. Il program da promoziun il pli impurtant da l'UFSPÖ è «Giuventetgna + sport», dal qual profitan mintg'onn var 550 000 giuvenils en 75 disciplinas da sport. La scola auta federala da sport a Magglingen SAFSM sco part da l'UFSPÖ è in dals pli impurtants instituts da scolaziun dal sport svizzer. Sias cum-petenzas centralas cumpiglian la pedagogia, il sport da junioras e juniors ed il sport d'elita sco er la qualitat en l'instrucziun da sport. En quests secturs instruescha e perscrutescha la SAFSM ed offra divers servetschs. A Magglingen ed a Tenero maina l'UFSPÖ centers da scolaziun, da curs e da trenament moderns che stattan a disposiziun a scolas autas, associaziuns, uniuns e scolas.

armasuisse

Schef da l'armament:

vacant

www.armasuisse.ch

armasuisse è il center da cumpetenza per l'acquisiziun, la tecnologia ed immobiglias dal DDPS. armasuisse garantescha il provediment da l'armada e dad ulteriurs posts da la Confederaziun e da terzas personas cun systems, vehichels, material ed immobiglias. El è in dals dus centers da cumpetenza per las acquisiziuns da la Confederaziun.

Las collavuraturas ed ils collavuratur civils dad armasuisse s'occupan tranter auter cun l'acquisiziun da la tschigulatta da l'armada, helicopters polivalentes u vehichels-cisternas. Plinavant planiseschan, accumpognan ed administreschan els divers projects d'immobiglias.

armasuisse cumpiglia ils suandants secturs da cumpetenza: systems da commando e d'exploraziun (p. ex. acquisiziun da tecnica radiofonica e da comunicaziun); systems terresters (p. ex. acquisiziun da vehichels, armas e muniziun); systems aviatics (p. ex. acquisiziun d'aviuns e helicopters); cumpra e cooperaziun (p. ex. acquisiziun d'equipament personal); scienza e tecnologia (p. ex. tecnologia da sensurs, surveglianza da muniziun); resursas e support (p. ex. finanzas, svilup d'interpresa) ed immobiglias (administraziun persistenta da var 14 000 objects e stabiliments e 24 000 hectaras terren dal DDPS). Cunquai che armasuisse s'occupa da las armas, dals apparats e da las immobiglias durant l'entira durada da diever, è ella er responsabla per lur liquidaziun.

Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun SIC

Directur:

Markus Seiler

www.ndb.admin.ch

Il Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun ha l'incumbensa legala da giuditgar a moda cumplexsiva la situaziun dals privels per la Svizra. El contribuescha cun prestaziuns operativas e preventivas directamain a la protecziun da la Svizra. Il SIC rimna infurmaziuns cun meds dal servetsch da novitads, analisescha ed evaluescha quellas e derasa sias enconuschentschas e ses giudicats cun la finamira da metter a disposiziun infurmaziuns relevantas per purtaders da decisiun sin tut ils stgalims. In aspect fitg impurtant da questa lavur è d'identifitgar il pli baud pussaivel las smanatschas ed ils privels, ma er las schanzas per ils interess da la Svizra.

Il SIC sa fatschenta cun ils temas terrorissem, proliferaziun, extremissem violent, servetsch d'infurmaziun scumandà e cun il svilup da la segirezza en las differentas regiuns inclusiv ils aspects militars. El po disponer d'ina vasta rait da partenaris naziunals ed internaziunals. Il SIC vegn controllà da divers organs da l'administraziun e dal parlament.

Uffizi federal da topografia* swisstopo

Directur:

Fridolin Wicki

www.swisstopo.ch

L'Uffizi federal da topografia swisstopo è il center da geoinfurmaziun da la Svizra. El è responsabel per la retschertga, per l'administraziun e per la preparaziun da geodatas. swisstopo mesira la Svizra, registrescha e documentescha la cuntrada e ses terren. Las chartas topograficas han in fitg bun renum en Svizra ed a l'ester, pervia da lur qualitat ed exactadad. L'Uffizi federal da topografia producescha er models d'autozza e da la cuntrada, fotografias or da l'aria, ortofotos, datas e chartas geologicas ubain applicaziuns en l'internet, per smartphones u tablets. In exempel spezial è il geoportal da la Confederaziun: map.geo.admin.ch.

La basa legala per las lavurs da swisstopo metta la Lescha da geoinfurmaziun. Sin nivel federal maina swisstopo er la coordinaziun da las datas geoinformaticas e geologicas e dirigia l'Institut geografic militar. swisstopo surveglia sco instanza suprema la mesiraziun uffiziala ed il Cataster da las restricziuns da dretg public da la proprietad (RDPP) e coordinescha l'armonisaziun da las geodatas svizas en collavuraziun cun ils chantuns, cun las vischnancas e cun l'economia privata.

* resalvà il conclus dal Cussegl federal en primavaira 2015

**Departament federal
da finanzas DFF**

Punts linguisticas per la Svizra

Nicoletta Mariolini è a la riva da la Sarine en la citad da Friburg. Il flum simbolisescha il cunfin tranter la Svizra tudestga e la Svizra franzosa. Las duas parts èn colliadas dapi tschientaners cun la «Bernbrücke». La punt represchenta in'allegoria da la lavur da la Tessinaisa. Sco delegada federala per la plurilinguitad promova Nicoletta Mariolini numnadamain il stgomi tranter las cuminzanzas linguisticas. La lescha preveda ch'igl è pussaivel da sa drizzar a l'administraziun federala en ina da las quatter linguas naziunales. L'administraziun respunda correspudentamain en tudestg, franzos, talian u rumantsch. En il cas ideal san las emploiadas ed ils emploiads da l'administraziun federala pia pliras linguas. Perquai ha il Cussegl federal revedì il 2014 l'Ordinaziun da linguas cun l'intenziun d'augmentar las enconuschientschas linguisticas da las emploiadas e dals emploiads federals facilitond l'access als curs da lingua.

Nicoletta Mariolini è la delegada federala per la plurilinguitad ed ina da var 9200 emploiadas ed emploiads da la Confederaziun en il Departament federal da finanzas (DFF).

Departament federal da finanzas DFF

Secretariat general SG-DFF

Secretari general:
Jörg Gasser

www.efd.admin.ch

Il Secretariat general dal DFF è il post da stab che sustegna la scheffa dal departament en sia lavur quotidiana. Tar quellas incumbensas tutgan la planisaziun, la coordinaziun e la controlla da tut ils affars dal DFF. La funcziun dal Secretariat general DFF pon ins descriver sco scharnier tranter ils differents furniturs da prestaziuns e la scheffa dal departament. Las collavuraturas ed ils collavurats dal DFF fan expertisas giuridicas, cumpileschan dossiers, infurmeschan la populaziun, translateschan e publiteschan documents. La divisiun Resursas dal SG-DFF è responsabla che las mesiras adequatas pertutgond il personal, las finanzas, las tecnicas d'infurmaziun e comunicaziun (TIC), la segirezza ed ils projects departamentals vegnian resguardadas. Plinavant fa part dal Secretariat general er la delegada per la plurilinguitad en l'administraziun federala.

Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas SFI

Secretari da stadi:
Jacques de Watteville

www.sif.admin.ch

Il Secretariat da stadi per dumondas finanzialas internaziunalas (SFI) fa valair ils interess da la Svizra en dumondas finanzialas, monetaras e fiscalas internaziunalas e represchenta la Svizra tant en pajais partenaris sco er en gremis decisivs sco l'OECD, il Financial Stability Board, il Fond monetar internaziunal ubain las gruppas da lavur G20. Il SFI elavura las cundiziuns da basa per che la Svizra sco stadi disponia d'ina piazza finanziaria ed economica segira, cumpetitiva e renconuschida en tut il mund. El è responsabel che la politica da finanzas dal Cussegl federal possa vegnir realisada e guida per exempel il barat d'infurmaziuns automatic davart las dumondas fiscalas tranter la Svizra, l'UE ed auters partenaris impurtants. Il SFI sa participescha ultra da quai a las stentas internaziunalas per cumbatter la lavada da daners suspectus e la finanziaziun dal terrorissem.

Administraziun federala da finanzas AFF

Directur:
Serge Gaillard

www.efv.admin.ch

«Betg dar ora dapli daners che quai ch'ins gudogna»: L'onn 2001 ha il pievel incumbensà il Cussegl federal ed il parlament da na far pli nagins debits. Quest «frain a l'indebitament» pretenda che las expensas na creschian betg pli spert che las entradas durant in ciclus conjunctural. Cura che l'AFF fa il budget per l'onn proxim, sto ella resguardar questa directiva. Per che la politica haja temp avunda da decider davart ils accents ch'ella vul metter e da vesair ad uras, sch'igl è da franar projects u da decider davart novas entradas, elavura l'AFF er in plan da finanzas per ils trais onns suandants. Grazia al quint transparent da l'AFF pon il parlament ed il pievel controllar tge che succeda cun ils daners da taglia. Ul-

tra da quai s'occupa l'AFF da las basas legalas da l'urden monetar. Unitads autonomas da l'AFF èn l'Uffizi central da cumpensaziun (UCC) e la Munaidaria federala Swissmint. L'UCC è l'organ executiv per l'AVS, l'AI e per la cumpensaziun dal gudogn. La Swissmint procura che nus hajan avunda munaida da circulaziun.

Uffizi federal da personal UPPER

Directura:
Barbara Schaerer

www.epa.admin.ch

Var 38 000 personas occupan ina piazza interessanta cun cundiziuns da lavur progressivas en l'administraziun federala. Sco patruna moderna ed attractiva contribuescha ella a la gronda cumpetitivitad da la Svizra en la cumparegliaziun internaziunala. L'UPPER procura cun sia politica da personal che l'administraziun federala restia er en l'avegnir ina patruna cumpetitiva che po attrair e salvar las meglras collavuraturas ed ils meglers collavurats.

Administraziun federala da taglia AFT

Directur:
Adrian Hug

www.estv.admin.ch

L'AFT festivescha dal 2015 il giubileum da 100 onns. L'AFT incassa la gronda part da las entradas federalas e garantescha uschia che la Confederaziun possa finziar sias incumbensas publicas. Ella è responsabla per la taglia sin la plivalur, per la taglia federala directa, per la taglia anticipada e per la taxa da bul. Plinavant porscha ella er agid uffizial en dumondas fiscalas internaziunalas. L'AFT procura er sin plaun internaziunal per l'agid uffizial en dumondas fiscalas. Per la Svizra elavurescha ella modificaziuns dal dretg fiscal e contribuescha al bun clima fiscal. Per accumplir sias incumbensas envers ils pajataglias e las autoritads chantunalas dat ella gronda paisa a l'effizienta, la cumpetenza ed al partenadi.

Administraziun federala da duana AFD

Directur:
Rudolf Dietrich

www.ezv.admin.ch

L'Administraziun federala da duana (AFD) controlla sin ils posts da duana ed en Svizra tgi e tge che dastga entrar en il pajais. Il Corp da guardias da cunfin (Cgcf) è la part unifurmada ed armada da l'AFD. Il pli grond organ internaziunal da segirezza civil è responsabel ultra da la duana er per ina vasta paletta d'incumbensas. Per exempel per l'investigaziun da personas, vehichels ed objects. L'AFD cumbatta er la criminalitad transcunfinala, la cuntrabanda professiunala e la migraziun illegala. La duana civila controlla la martganzia. Ella na pretenda betg mo taxas, mabain procura er per la sanadad da la populaziun cun controllar objects e victualias e limitar las ristgas. Quai cumpiglia er la protecciun da las spezias e dals bains culturals e bleras autras incumbensas sco p. ex. la collavuraziun a la convenziun dal commerzi liber.

Scheffa dal departament:
Eveline Widmer-Schlumpf

Bernerhof, 3003 Berna
058 462 60 33
Responsabla per l'infurmaziun: Brigitte Hauser-Süess
www.efd.admin.ch

Uffizi federal d'informatica e da telecomunicaziun UFIT

Directur:
Giovanni Conti

www.bit.admin.ch

Pli e pli spetg'ins da las burgaisas e dals burgais svizzers ch'els contacteschian las autoritads via internet, saja quai per laschar far in nov passaport u per pajar las taglias. L'UFIT è da grond'impurtanza per la collavuraziun electronica da la Confederaziun cun la populaziun, p. ex. per l'access ad infurmaziuns e servetschs via l'internet sco per colliaziuns tranter posts da controlla sin plazzas aviaticas, als cunfins dal pajais ed en ils uffizis a Berna. L'UFIT sustegna ils uffizis federals cun systems moderns e standardisads al plaz da lavur e garantescha in access efficient als archivs d'infurmaziun ed als programs principals entaifer ed ordaifer il pajais.

Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL

Directur:
Gustave E. Marchand

www.bbl.admin.ch

Ch'i saja la Chasa federala, in edifizis da l'administraziun u in'ambassada a l'exteriur – l'UFEL construescha, mantegna ed administrescha las immobiglias civilas da la Confederaziun. Tant tar edifizis novs sco tar sanaziuns dat el gronda paisa ad ina moda da construir duraivla. L'UFEL dirigia il process da l'acquisiziun per l'entira Confederaziun resguardond la regularitad e la duraivladad. Sco post d'acquisiziun cumpra el per l'entira administraziun federala meds d'informatica, utensils da biro sco er publicaziuns e stampats. Ultra da quai personalisescha el scrits da legitimaziun biometrics.

Organ da direcziun informatica da la Confederaziun ODIC

Delegà:
Peter Fischer

www.isb.admin.ch

Il diever da las tecnicas d'infurmaziun e da comunicaziun (TIC) duai sustegnair optimalmain la lavur da l'administraziun ed esser economic e segir. Questas finamiras èn fixadas en la stratega informatica da la Confederaziun. L'ODIC è responsabel per la realisaziun da questa stratega. Perquai publitgescha el directives per las unitads administrativas e gestiunescha centralmain ils servetschs TIC, sco p. ex. l'automatisaziun da biro u la telecomunicaziun. Ultra da quai coordinescha l'ODIC la collavuraziun da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas en la domena da l'administraziun electronica (e-government) e maina la Centrala d'annunzia e d'analisa per la segirtad da l'infurmaziun che protegia il TIC areguard las infrastructures criticas en Svizra.

Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA

Directur:
Mark Branson

www.finma.ch

La Svizra è ina da las pli impurtantas plazzas da finanzas dal mund. Il sector da finanzas è perquai d'impurtanza primordiala per l'economia publica svizra. La surveglianza da las domenas principalas dal sector finanziair (bancas, assicuranzas, bursas, e.u.v.) suttastat dapi l'entschatta dal 2009 ad in'unica autoritad, l'Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas FINMA. La FINMA adattescha sias activitads da surveglianza al svilup dinamic sin ils martgads da finanzas ed a la complexitad creschenta da sias incumbensas. Quai è impurtant per garantir la protecciun giavischada dals clients dal sector finanziair e la fiduzia en ina piazza da finanzas svizra integra e cumpetitiva.

Controlla federala da finanzas CFF

Directur:
Michel Huissoud

www.efk.admin.ch

La CFF è l'organ suprem da controlla da finanzas da la Confederaziun. Ella è independenta e sustegna l'Assamblea federala ed il Cussegl federal cun survegliar l'administraziun federala ed ils tribunals federals. Las examinaziuns da la Controlla federala da finanzas garanteschian che l'administraziun ed ils tribunals lavurian a moda regulara, legala ed economica.

Administraziun federala d'alcohol AFA

Directur:
Fritz Etter

www.eav.admin.ch

L'AFA dirigia il martgà da spirituosas cun taglias, restricziuns da commerzi e da reclama. Ses center da profit Alcosuisse proveda l'economia svizra cun etanol. En il rom da la revisiun totala da la lescha d'alcohol duai vegnir liberalisà il martgà d'etanol e da spirituosas ed optimà il sistem da taglia e da controlla. Cun la finamira d'ina politica d'alcohol coerenta duai il commerzi per tut las bavrondas alcoholicas vegnir suttamess a determinaziuns per gronda part unitaras che observan en emprima lingia la protecciun da la giuventetgna.

Cassa federala da pensiun PUBLICA

Directur:
Dieter Stohler

www.publica.ch

Sper l'AVS pussibilescha la prevenziun professiunala (cassa da pensiun) da cuntinuar il standard da viver usità er suentar la pensiun. Cun la Cassa federala da pensiun PUBLICA, che n'è betg orientada a la rendita da la prevenziun professiunala, administrescha ella ina facultad totala da var 37 milliuns francs. Ella è exclusivamain en servetsch per las persunas assicuradas (actualmain 62 000) e da quellas che retiran ina renta (actualmain 43 000). PUBLICA è ina da las pli grondas cassas da pensiun da la Svizra 21 cun cassas da prevenziun affiliadas e ca. 80 emploiaiders. Las strategias d'investiziun da la PUBLICA ston esser cumpainamain transparentas.

**Departament federal d'economia,
furmaziun e retschertga** DEFR

Quatter paraids per la terza etappa da la vita

Las personas en Svizra vegnan pli e pli veglias. Ils models prognostitgeschan che mintga tschintgavla persona vegn ad avair passa 65 onns l'onn 2020. Per che nossa societad possia vegnir a tapin cun quest fatg, dovri tranter auter il spazi d'abitar adequat: In'abitaziun per attempads sto restar en l'ambient usità da las personas pertutgadas, na po avair nagins impediments sco savas u stgalas e sto disponer da servetschs da tgira supplementars en cas da basegn. Plinavant stuess ella er esser pajabla. L'Uffizi federal d'abitaziuns (UFAB) dat precis qua ina maun. En il sector da la construcziun d'abitaziuns d'utilidad publica guida el a cussegljar e finanziair ils projects. La fotografia mussa l'inscunter da Felix Walder da l'UFAB cun in pèr attempà ed il president da la societad cooperativa d'in abitadi per personas attempadas a Kriechenwil (BE). L'UFAB ha accumulà la construcziun da l'edifizi.

Felix Walder (a dretga) è il suppleant dal directur da l'Uffizi federal d'abitaziuns (UFAB) ed in da 2400 emploiadas ed emploiads da la Confederaziun en il Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga (DEFR).

Departament federal d'economia, furmaziun e retschertga DEFR

Secretariat general SG-DEFR

Secretari general:

Stefan Brupbacher

www.wbf.admin.ch

Il Secretariat general sustegna e cusseglia sco organ da stab e da coordinaziun il schef dal departament en sia lavur quotidiana. Sias incumbensas èn la planisaziun, la coordinaziun e la controlla da las fatschentas sco er la surveglianza dals effects da las decisziuns. Ultra da quai sustegna il Secretariat general l'entir DEFR en ils secturs resursas umanas, finanzas, logistica, informatica, controlling e translaziuns.

Al Secretariat general èn suttemess l'administraziun dal Biro per dumondas da consumers e da l'Organ executiv dal servetsch civil. Il Biro per dumondas da consumers è il center da competenza federal per dumondas dals consumers en la politica d'economia. Tranter auter è el responsabel per la decleraziun da products da lain ed el maina cun il SECO in post d'infurmaziun e da registraziun per la segirezza da products. En Svizra dastgan ils umens che na pon betg prestar servetsch militar per raschuns da la conscienza far servetsch civil. L'Organ executiv dal servetsch civil procura cun ses centers regionalis ch'i dettia avunda instituziuns che porchan piazzas per prestar servetsch civil ed el prepara en ses center da furmaziun ils civis per lur incumbensas.

Secretariat da stadi per l'economia SECO

Secretaria da stadi:

Marie-Gabrielle Ineichen-Fleisch

www.seco.admin.ch

Prognosas davart la conjunctura, il martgà da lavur u il commerzi mundial: Quai èn mo intgins dals numerus temas ch'il SECO tracta. El è responsabel per tut las dumondas centralas da la politica economica. La finamira dal SECO è da promover ina creschientscha economica duraivla garantind bunas kundiziuns da basa.

Patruns da lavur e persunas employadas duain profitar d'ina politica che promova il creschament economic, che abolescha obstachels per il commerzi e che reducescha ils pretschs exagerads en Svizra. Il SECO sustegna in svilup economic equilibrà regionalmain e structuralmain e garantescha che las persunas employadas vegnian protegidas. Cun sia politica dal martgà da lavur promova el il cumbat cunter la dischoccupaziun e mantegna cun quai la pasch sociala. Il SECO s'engascha per avrir l'access da products, servetschs ed investiziuns da la Svizra a tut ils martgads. En la politica exteriura lavura el activamain per elavurar reglias effizientas, gistas e transparentas per l'economia mundiala. Per sminuir la paupradad s'engascha el en la cooperaziun economica al svilup. Il Servetsch d'accreditaziun svizzer SAS suttemess al SECO è responsabel per controllar ed accreditar tenor normas internaziunalas posts da controlla e da confurmitad privats e publics (laboratoris, posts d'inspeziun, posts da certificaziun).

Secretariat da stadi per furmaziun, retschertga ed innovaziun SEFRI

Secretari da stadi:

Mauro Dell'Ambrogio

www.sbf.admin.ch

La furmaziun, la retschertga e l'innovaziun èn fitg impurtantas per il svilup economic, politic e social da la Svizra. Questas trais domenas èn principalas en il SEFRI. El sa fatschenta cun dumondas naziunalas ed internaziunalas en connex cun la furmaziun professiunala, cun la furmaziun generala, cun las scolas autas, la retschertga, l'innovaziun e l'astronautica. Impurtants dossiers da la furmaziun èn per l'ina da formular e da renconuscher ensem cun ils chantuns e cun l'economia la basa giuridica per il sector da la furmaziun professiunala e per l'autra da renconuscher las maturitads chantunalas e da realisar ils examens per la maturitad svizra. In affar central è ultra da quai da promover las scolas autas professiunalas e las universitads e da preparar e controllar la realisaziun dal contract da prestaziun tranter la Confederaziun e las Scolas politechnicas federalas. Cun ils meds per il Fond nazional svizzer per la perscrutaziun scientifica, cun academies, instituziuns da perscrutaziun extrauniversitaras, sco commember d'organisaziuns scientificas internaziunalas e collavurond en programs scientifics internaziunals investescha il SEFRI en la qualitad da la Svizra sco lieu da la scienza e da la produziun.

Uffizi federal d'agricultura UFAG

Directur:

Bernard Lehmann

www.blw.admin.ch

La Svizra ha 1 049 924 hectaras terren d'agricultura, en las stallas sa chattan 1 557 474 animals; 158 919 persunas lavuran actualmain en il sector da l'agricultura. La Confederaziun sustegna l'agricultura cun 3,7 milliardas francs l'onn. L'UFAG procura che las puras ed ils purs produceschian vivondas d'alta qualitad a moda duraivla e tenor ils basegns dal martgà. El s'engascha per in'agricultura multifunziunala che contribuescha al provediment da la populaziun, al mantegniment da las resursas naturalas ed a la decentralisaziun dals abitadis. El sto chattar soluziuns che tegnan quint dals basegns socials, considerond tant las pretensiuns da la politica interna sco er quellas da la politica exteriura. L'UFAG s'occupa dal svilup dal spazi rural e promova la perscrutaziun en l'institut Agroscope cun sias differentas staziuns.

Uffizi federal per il provediment economic dal pajais UFPE

Delegada:

Gisèle Girgis-Musy

www.bwl.admin.ch

Nus retirain da l'exteriur quasi 100 pertschient da las materias primas, 80 pertschient da l'energia, 40 pertschient da las victualias ed ina gronda part da noss medicaments. Eveniments da tut gener, da disturbis tecnicos fin a tensiuns politicas en ils pajais d'origin, pon interromper il transfer en Svizra da products impurtants. Sco center da competenza per dumondas da la se-

Schef dal departament:
Johann N. Schneider-Ammann

Schwanengasse 2, 3003 Berna
058 462 20 07
Responsabel per l'informaziun: Noé Blancpain
www.wbf.admin.ch

girezza da provediment procura l'UFPE en stretga collavuraziun cun l'economia privata che difficultads andetgas en il provediment na possian betg disturbar considerablamain la populaziun u l'economia. El garantescha tranter auter ch'i dettia avunda spazi da vitgira er sch'i dat problems da transport e che nus hajan glisch er en cas d'ina mancanza d'electricitad.

Uffiz federal d'abitaziuns UFAB

Directur:
Ernst Hauri www.bwo.admin.ch

L'abitare è in basegn da mintgin. Abitaziuns èn dentant er in impurtant bain economic. Mintg'onn vegnan investidas var 29 milliardas francs per la construcziun d'abitaziuns. Per las chasadas èn ils custs d'abitare il pli grond post d'expensas. Ils locataris pajan var 33 milliardas francs l'onn per lur tschains-chasa ed ils proprietaris da chasas sbursan als creditaders var 19 milliardas francs en furma da tschains ipotecars.

L'UFAB s'engascha ensemen cun las societads da construcziun per garantir ch'i dettia avunda abitaziuns per pretschs moderads e pajabels e ch'ils novs basegns vegnian resguardads. L'UFAB ha ina posiziun intermediara tranter ils locataris ed ils locaturs ed emprova da cumbinar ils differents interess a basa dal dretg da locaziun.

Surveglianza dals pretschs SPR

Survegliader dals pretschs:
Stefan Meierhans www.preisueberwacher.admin.ch

Pli baud eri il pretsch d'in café, ozendi vai per exempel per las tariffas da medis e d'ospitals, per ils pretschs dals medicaments, dal gas e da l'aua, per las taxas da rument, per las tariffas postalas, per las taxas da radio e televisiun u per las tariffas dal traffic public: La Surveglianza dals pretschs protegia las consumentas ed ils consumers sco er las interpresas da pretschs excessivs. Ella observa il svilup dals pretschs ed impedischa u revochescha augments illegals e pretschs che n'èn betg sa sviluppad en la concorrenza libra.

Cumissiu da concorrenza CUMCO

Directur:
Rafael Corazza www.weko.admin.ch

Mintgatant èn bains da consum pli chars en Svizra che a l'exteriur, mintgatant mettan interpresas fermas sut pressiu lur furniturs u lura fusiuneschan firmas. Tals eveniments pon avoir consequenzas negativas per las consumentas e per ils consumers sco er per autras interpresas. La CUMCO examinescha quests process ensemen cun ses secretariat, scumonda cartels nunlubids ed intervegn en cas da restricziuns da la concorrenza libra. Ella s'engascha surtut per garantir a las interpresas en Svizra in access liber al martgà e per in'avertura dals cunfins.

Sector da las Scolas politecnicas federalas SPF

President dal cussegl da las SPF: www.ethrat.ch

Fritz Schiesser

Prestaziuns scientificas sin il pli aut nivel: Quellas vegnan cuntanschidas en il Sector da las SPF cun sias passa 19 000 collavuraturas e collavuratur, cun passa 28 000 studentas e students/doctorandas e doctorands e var 800 professuressas e professurs. Sia reputaziun è fitg buna er sur ils cunfins naziunals ora. Il Sector da las SPF sa cumpona da las Scolas politecnicas federalas a Turitg e Losanna e dals quatter instituts da perscrutaziun appligada – l'Institut Paul Scherrer (IPS), l'Institut federal per la perscrutaziun da gaud, naiv e cuntrada (GNC), l'Institut federal per l'emprova da material e per la retschertga (Empa) e l'Institut per la perscrutaziun da l'aua (Eawag). Il Cussegl da las SPF è l'organ strategic e directiv dal Sector da las SPF. El surveglia ils plans da svilup, realisescha la surveglianza e garantescha la coordinaziun. El è l'autorità da nominaziun e represchenta il Sector da las SPF vers las autoritàs federalas.

Institut federal da scola auta per la furmaziun professionala IFFP

Directura:
Cornelia Oertle www.ehb-schweiz.ch

Cornelia Oertle

Fabrica da reflexiun per la furmaziun professionala: L'Institut federal da scola auta per la furmaziun professionala (IFFP), staziunà a Losanna, Lugano, Zollikofen e Turitg è l'organisaziun experta da la Svizra per la scolaziun ed il perfecziunament dals responsabels per la furmaziun professionala, per il svilup en las professiuns e per la scienza en la furmaziun professionala. Cun il Master of Science en furmaziun professionala porscha l'IFFP ina scolaziun per specialists. L'IFFP è integrà en ina rait da contacts cun divers partenaris naziunals ed internaziunals.

Cumissiu per tecnologia ed innovaziun CTI

Directur a.i.: www.kti.admin.ch

Andreas Reuter-Hofer

La forza innovativa è in element decisiv per il success economic da la Svizra. La CTI gioga ina rolla centrala per la promozion d'innovaziun statala rinforzond iniziativas da l'economia cun mesiras statalas: La CTI promova projects scientifics tar la collavuraziun d'interpresas cun universitads, la fundaziun d'interpresas cun basa scientifica sco er il transfer da savida e tecnologia cun metter a disposiziun raits tematicas naziunals, menturs locals e plattafurmas. La cumissiu uffiziala è independenta da l'administraziun. L'organisaziun consista d'ina cumissiu, dals accompagnaders per la fasa iniciala, dals menturs per l'innovaziun e dal secretariat.

**Departament federal
per ambient, traffic, energia e com-
municaziun DATEC**

Spunda verda segirescha la via

La via naziunala sur il Pass dal Simplon maina fin sin 2000 m s.m. Qua en las Alps n'èsi betg simpel da garantir la segirezza dal traffic. Sin il Pass dal Simplon regia per exempel il privel da lavinas: La spunda stippa da la vart sidoccidentala dal Glatthorn sa chatta gist sur la via e po daventar privlusa l'enviern e la primavera. Per proteger il sviament da la vischnanca da Simplon èn vegnids installads gia avant onns rempars da lavinas. L'erosiun ha dentant leventà plaun a plaun il fundament da las construcziuns d'atschal. Sin quai ha intervegni Philippe Arnold ch'è geolog en l'Uffizi federal da vias. L'UVIAS ha sviluppa ensemen cun experts ina metoda per stabilisar la spunda. Els han cultivà 170 000 plantas indigenas e las han plantà en la zona critica dal Glatthorn. Cun raits han els fixà las plantas. Ils spezialists han gi success: Oz è la spunda dal Glatthorn bella verda, las plantas fixeschan la spunda e la via po uschia vegnir segirada meglier.

Il geolog Philippe Arnold è spezialist per privels da la natira en l'Uffizi federal da vias UVIAS. El è in da 2400 emploiadas ed emploiads federals dal Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun (DATEC).

Departament federal per ambient, traffic, energia e communicaziun DATEC

Secretariat general SG-DATEC

Secretari general:
Walter Thurnherr

www.uvek.admin.ch

L'entretschament stretg da bleras fatschentas dal departament pretenda ina coordinaziun cumplessiva cun ils uffizis e cun auters departaments. Per questa lavur è responsabel il SG-DATEC, il post da stab dal departament. Il SG-DATEC prepara er las fatschentas dal Cussegl federal, sustegna la planisaziun politica, serva sco scharnier tranter il departament ed il parlament e garantisce er la communicaziun coerenta vers anora. Il secretariat gestiunescha er las resursas dal departament. Ultra da quai surpiglia el la rolla da proprietari da La Posta, las VFF, la Swisscom e Skyguide e surveglia la realisaziun da las finamiras strategicas fixadas dal Cussegl federal.

Al DATEC èn sutta mess l'Autorità independenta da recurs da vart radio e televisiun, la Cumissiun federala da communicaziun, il Servetsch d'inquisiziun svizzer per accidents, l'Autorità da regulaziun postale, la Cumissiun federala per l'electricità, l'Inspecturat federal per la segirezza nucleara, l'Inspecturat federal d'installaziun a current ferm, l'Inspecturat federal dals condicts d'iel e da gas e la Cumissiun da cumpromiss concernent la viafier.

Uffizi federal da traffic UFT

Directur:
Peter Füglistaler

www.bav.admin.ch

Ils Svizzers èn in pievel che viagia cun la viafier. Nagin auter pievel europeic na viagia tant cun il tren. Quai che riguarda ils kilometers viaggiads cun la viafier per persuna essan nus perfin champiuns mundials. Er la quota da nossa viafier en il traffic da martganzia è a la testa da la rangaziun europeica. Quai è il resultat d'ina politica da traffic consequenta che promova il traffic sin binaris. Actualmain construon nus cun il tunnel da basa dal Gottard da 57 kilometers il pli lung tunnel da viafier dal mund. El vegn ad esser en funcziun a partir da la fin dal 2016.

Il svilup successiv e la finanziaziun da l'infrastructura da viarie vegnan dirigids da l'Uffizi federal da traffic (UFT). El realisescha las incumbensas dal Cussegl federal e dal parlament, surveglia ils custs ed ils termins e dat las permissiuns necessarias.

Ultra da tut quai è l'UFT er responsabel per la controlla da la segirezza dal traffic public. L'uffizi formulescha las prescripziuns da segirezza per las construcziuns e per il funcziunament e controlla cun examens punctuals, sche las interpresas dal traffic public respectan quellas. La finamira è da mantegnair in aut nivel da segirezza e da megliar el tant sco pussaivel cun meds finansials giustifitgads.

Uffizi federal d'aviatica civila UFAC

Directur:
Peter Müller

www.aviation.admin.ch

Safety first – la segirezza è il pli impurtant da tut: Quest princip ha prioritad en l'UFAC. In sistem da certificaziun e d'inspeziuns garantisce in standard d'alta qualitat cumpareglia cun la media europeica. Per augmentar vinavant la segirezza vala en l'aviatica civila svizra il princip da l'annunzia nunchastiable. Quel permetta als pilots, als controlladers dal traffic aviatic, als mecanists ed als emploiads dals eroports d'annunziar sbagls senza vegnir chastiads. Uschia datt'ins dapli paisa a las experienschas che permettun da megliar la segirezza che a l'effect da sancziuns. L'UFAC sa stenta da rinforzar ils mecanissem da segirezza en l'aviatica svizra cun novs instruments, per exempel cun l'introducziun d'ina nova gestiun da segirezza en las interpresas.

Uffizi federal d'energia UFE

Directur:
Walter Steinmann

www.bfe.admin.ch

La politica d'energia dal Cussegl federal vul megliar l'effizienz energetica, promover las energias regenerablas e surtut la forza idraulica, amplifitgar spert las raits da la forza electrica, rinforzar la perscrutaziun da l'energia e sviluppar la collavuraziun internaziunala. L'UFE è incumbensà cun la realisaziun da quests princip d'energia en la pratica. Per quai elavura el cundiziun da basa adequata sco er mesiras e prescripziuns davart il consum d'energia dad apparats per il tegnairchasa, da l'electronica da divertiment, da lampas e da motors electrici. La finamira è da metter a disposiziun en noss pajais er en l'avegnir in provediment d'energia sufficient, segir, pajabel ed ecologic.

Uffizi federal da vias UVIAS

Directur:
Jürg Röthlisberger

www.astra.admin.ch

Per che tut funcziunia sin las vias svizras, sto l'UVIAS schliar ils suandants problems per incumbensa dal Cussegl federal e dal parlament: Tge trajects da la via naziunala duain vegnir amplifitgads? Tgenins sanads? Tge tunnel sto anc vegnir adattà a las pli novas normas da segirezza?

L'UVIAS s'engascha intensivamain en il rom da «Via sicura» – il program d'acziun da la Confederaziun – per dapli segirezza en il traffic sin via. La finamira è da reducir a moda massiva il dumber da morts u blessads tras accidents da traffic. Perquai duain charrar sin vias segiras mo persunas cumpetentas cun vehichels segirs e favuraivels a l'ambient. L'UVIAS fixescha p.ex. las premissas ch'ils manischns da camiuns da 40 tonnas ston ademplir per pudair transportar lur chargia a moda segira e favuraivla a l'ambient u adatta las pretaisas tecnicas per e-bikes promovend vinavant questa furma ecologica d'esser mobil.

Scheffa dal departament:

Doris Leuthard

Chasa federala nord, 3003 Berna

058 462 55 11

Responsabla per l'infurmaziun: Dominique Bugnon

www.uvek.admin.ch

Uffizi federal da comunicaziun UFCOM

Directur:
Philipp Metzger

www.bakom.admin.ch

Mintga di tadlain nus radio, telefonain nus, scrivain nus e-mails, navigain nus en l'internet e guardain nus televisiun. Per che nus possian nizzegiari tut quests servetschs, dovri in'infrastructura da comunicaziun stabila ed effizienta. L'UFCOM procura che la societad e l'economia disponian da servetschs da telecomunicaziun cumpetitivs ed adequats en tut las regiuns dal pajais. L'uffizi pussibilitescha ch'ils utilisaders da radio e televisiun possian s'infurmar localmain sur emetturs regiunals u en tut il pajais sur ils programs da la SRG. El reparta las entradas da taxas a moda gista sin tut las regiuns da la Svizra. En il sector da la posta procura l'UFCOM che las gassetas e revistas hajan tariffas da spediziun favuraivlas.

L'Uffizi federal da comunicaziun è ultra da quai er responsabel per la gestiun e l'attribuziun da las frequenzas a las staziuns da radio, da televisiun e da la telecomunicaziun mobila.

El protegia ils consumers cun controlliar che las disposiziuns legalas na vegnian betg violadas, p.ex. tar la reclama da radio e da televisiun, tar ils servetschs supplementars cun ils numers 090x u tar il diever da la frequenza.

Uffizi federal d'ambient UFAM

Directur:
Bruno Oberle

www.umwelt-schweiz.ch

Viver en segirezza ed en buna sanadad: Quai vulain nus tuts. Nus vulain er admirar la bellezza da las cuntradas variadas ed avair plaschair dals animals e da las plantas. E sa chapescha vulain nus er in'economia solida, per che nus possian manar ina vita confortabla.

Ma tge ha quai da far cun la politica da l'ambient? Fitg bler. Ils spazis natirals ed ils ecosistems n'ans allegran betg mo cun lur ritgezza da la flora e fauna, els prestan er bler: Els purifitgeschan l'aua, pussibiliteschan che las plantas cultivadas vegnian fructifitgadas ed els reguleschan il clima. Els ans porschan aliments, materias primas ed auters bains. In'incumbensa centrala da l'UFAM è da mantegnair a lunga vista questa varietad da la vita, la biodiversitad. Sustegnend in sfruttament durabel da las auas, dals terrens e da l'aria contribuescha l'UFAM ad in'economia sauna. Gist en in pajais muntagnard sco la Svizra po dentant la natira er daventar in privel. Pensain mo a las inundaziuns, a las bovas ed a las lavinias. L'UFAM gida ils chantuns, las vischnancas e la populaziun da sa proteger ad uras – saja quai cun chartas che inditgeschan las zonas da privels pussaivels ubain cun guads che protegian las vias ed ils abitadis ubain cun flums renaturads che protegian d'auas grondas.

Uffizi federal da svilup dal territori ARE

Directura:
Maria Lezzi

www.are.admin.ch

L'Uffizi federal da svilup dal territori ARE s'engascha per che la Svizra possia far valair sias fermezzas er en il futur – sias metropolas e ses spazis economicamain effizients, sia spessa rait da vischnancas vitalas ed attractivas e sia cuntrada ed agricultura variada ed intacta. I dat svilups parallels: Per l'ina sto la Svizra esser buna da reagir cun ina politica duraivla sin las pretensiuns creschentas a la mobilitad da la populaziun (infrastructura da traffic e gestiun da mobilitad). Per l'autra dovri pli e pli spazi d'abitar ed a medem temp èsi da mantegnair pli bain pussaivel las cuntradas natirals e culturalas. Las directivas da quest svilup territorial vegnan elavuradas en il concept da territori che l'ARE sviluppa ensem cun ils chantuns, las citads e las vischnancas. Per dar cuntrapais a la destructureziun, prevesa quest concept in svilup d'aglomeraziun vers l'intern dal pajais che sa basa sin novas referenzas legalas. Per coordinar meglier il svilup dal territori cun l'infrastructura dal traffic, surveglia l'ARE ils programs d'aglomeraziun cofinanziads da la Confederaziun «Abitadi e traffic» sin plaun regional ed accumpogna la lescha d'abitaziuns secundaras.

Inspecturat federal per la segirezza nucleara IFSN

Directur:
Hans Wanner

www.ensf.ch

L'Inspecturat federal per la segirezza nucleara (IFSN) surveglia ils implants nuclears svizzers. Sco instituziun da dretg public independenta è l'IFSN suttamess directamain al Cussegl federal. L'IFSN è l'organisaziun successura da la Divisiun principala per la segirezza d'implants nuclears (DSN) da l'Uffizi federal d'energia. La finamira suprema da l'activitad da surveglianza da la Confederaziun sin il sector da l'energia nucleara è da proteger l'uman e l'ambient da donns chaschunads da la radioactivitad. L'IFSN surveglia damai ils tschintg implants nuclears en Svizra, ils deposits temporars per ruments radioactivs sco er las instituziuns da perscrutaziun a l'Institut Paul Scherrer, a la Scola politecnica federala Losanna ed a l'Universitad da Basilea. El controlla, sch'ils manaders respectan las prescripziuns, sch'ils implants vegnan manads a moda segira e sche la proteziun cunter radiazions è garantida. Dal punct da vista da la segirezza examinescha l'IFSN dumondas per far midadas vi d'implants nuclears existents, però er dumondas per construir novs. Plinavant s'occupa l'IFSN dal transport segir da substanzas radioactivas en Svizra sco er da las retschertgas geologicas concernent il deposit da ruments radioactivs en la profunditad.

LA GIUDICATIVA

Ils tribunals

In nov cas è sin la maisa dal derschader federal. Ina scena che sa repeta di per di a Losanna ed a Lucerna. La fotografia mussa il president dal Tribunal federal Gilbert Kolly che survegn d'in salter las actas per ina procedura. Ultra da las incumbensas sco manader e represchentant dal tribunal suprem da la Svizra giuditgescha Gilbert Kolly en l'emprima partiziun da dretg civil. Il dossier il pli actual tracta ina pretensiun d'indemisaziun ad in biro d'architectura. Il patrun da construcziun ha tratg vinavant il cas al Tribunal

federal, sunter che ses plant era vegnì refusà da las instanzas chantunales. Normalmain prend'ins las decisziuns sin la via circulara: La proposta dal derschader responsabel vegn preschentada en roda a tut ils ulteriurs derschaders ch'èn involvids en il cas. Sche quels èn perencletgs, vegn fatga la sentenza. Sch'els na van betg perina, datti ina consultaziun publica. Las partidas perturgadas e las visitas pon prender part. A la fin da la discussiun vegn votà.

La giustizia

Il Tribunal federal è la dretgira suprema da la Svizra. El ha l'ultim pled en bunamain tut las dumondas giuridicas dal dretg civil, dal dretg penal, dal dretg administrativ e dal dretg d'assicuranza sociala. El procura per in diever unitar dal dretg federal en ils 26 chantuns da la Svizra e contribuescha al svilup dal dretg. El è l'autorità administrativa che surveglia ils trais tribunals federals d'emprima istanza: il Tribunal penal federal, il Tribunal administrativ federal ed il Tribunal federal da patentas.

Intervista cun il president dal Tribunal federal Gilbert Kolly

Tgeninas èn Vossas incumbensas principalas?

Sco president main jau la Dretgira cumplexsiva e represchent il Tribunal federal vers anora. Jau defend ses interess e quels da la giurisdicziun federala davant il parlament a Berna e davant las cummissiuns parlamentaras, ma er en differentas organisaziuns giudizialas naziunalas ed internaziunalas. Sper il pensum presidial che dumonda ca. la mesadad dal temp da lavur, sun jau en uffizi sco derschader en l'emprima partiziun dal dretg public.

Co davent'ins derschader federal?

En princip è quest uffizi avert per tut las burgaisas ed ils burgais svizzers che han il dretg da votar. I na dat nagina scolaziun obligatoria per derschaders. Ils derschaders federals èn dentant tuts giurists cun ina lunga carriera da giurisprudenza che han absolvi ina scolaziun giuridica fundada. Per il solit han els lavurà sco derschaders chantunals, sco derschaders d'emprima istanza dal Tribunal federal, sco professurs da giurisprudenza, sco advocats u auts funcziunaris. Questas persunas vegnan elegidas da l'Assamblea federala che procura che tut las linguas e tut las regiuns e partidas sajan represchentadas a moda adequata. Ellas vegnan elegidas mintgamaì per ina perioda d'uffizi da sis onns e pon vegnir reelegidas senza limitaziun fin ch'ellas han accumulà 68 onns.

Il Tribunal federal è l'istanza giudiziala suprema da la Svizra.

Tge vul quai dir exactamain?

Quai vul dir ch'il Tribunal federal ha il dretg definitiv da decider davart ils recurs che vegnan fatgs cunter sentenzias chantunales da davosa istanza e cunter sentenzias dals tribunals federals. El admonescha sch'ina lescha vegn applitgada a moda fallada u sch'il dretg costituziunal na vegn betg respectà. En Svizra ha el il davos pled en bunamain tut las dumondas giuridicas impurtantas. Uschia garantescha il Tribunal federal per ina giurisdicziun unitara e cuntinuantamain en svilup. Las decisziuns dal Tribunal federal dictan la basa per las decisziuns dals ulteriurs tribunals.

Tge signifitga la giurisdicziun dal Tribunal federal?

Las decisziuns dal Tribunal federal èn directives per interpretar las leschas e las ordinaziuns u sch'i dat situaziuns che n'èn anc betg regladas giuridicamain. Ils ulteriurs tribunals respectan da princip sias sentenzias. Igl è dentant pussaivel che las decisziuns provocheschian debattas politicas e sforzian il parlament dad elavurar ina nova lescha. Uschia p.ex. in cas da la divisiun penala l'onn 2011: Ina dunna è viaggiada cun ils meds da transport publics senza bigliet valaivel. La divisiun penala ha constatà, sa basond sin la Lescha federala davart il transport da persunas da quella giada, che persunas senza bigliet na pudevan betg vegnir chastiadadas. Ils meds da transport publics avevan prevesi questa pussaivladad, sch'ina persuna senza bigliet na vuleva betg pagar la multa u na vuleva per disa betg cumprar in bigliet. La sentenza dal Tribunal federal ha già la consequenza ch'il legislatur ha stuì midar la lescha per che viaggiaturs senza bigliet possian insomma vegnir sancziunads.

Co funcziuna ina procedura davant l'ultima istanza giudiziala da la Svizra?

Normalmain cumenza la tractativa cun l'inoltraziun dad in'acta da recurs che na duai betg esser vegnida scritta per forza d'in advocat. Sin quai vegn la cuntrapartida envidada da s'exprimer en chaussa. En la plipart dals cas vegnan las sentenzias fatgas sin via circulara. In derschader suttametta in sboz per la sentenza a ses collegas che l'approveschan cun lur suttascripziun. Sch'els èn d'accord cun il sboz, vegn decidì a favur da quel. Sch'ils derschaders n'èn betg perina, vegn la sentenza tractada publicamain. Quella vegn anunziada sin la pagina d'internet dal Tribunal federal (www.bger.ch) e po vegnir perseguitada da las partidas e da las visitadras e dals visitaders al lieu. Quai vul dir ch'ils derschaders discutan e dattan finalmain lur vusch en preschientscha da las partidas e da la publicità en ina da las salas da dretgira. Il derschader responsabel preschenta il sboz per la sentenza e la cuntraproposta. Lura espriman ils ulteriurs derschaders en la lingua materna lur opiniun davart questas duas propostas ubain davart ulteriuras. Finalmain voteschan ils derschaders auzond il maun suenter la discussiun che po cuzzar pliras uras. La sentenza cun la maiortad da las vuschs vegn acceptada. Avant il Tribunal federal n'han pia lieu pli naginas debattas, nua ch'i vegnan a pled las partidas u las perditgas u nua ch'ils advocats tegnan lur pledoyer.

Il presidi dal Tribunal federal

L'Assamblea federala elegia dals derschaders ordinaris il president dal Tribunal federal ed in vicepresidente. L'elecziun vala per dus onns, ina reelecziun è pussaivla in'unica giada. Il president maina la dretgira collectiva e represchenta il tribunal vers anora. Ses suppleant è il vicepresidente u, sche quel n'è betg disponibel, il derschader cun ils pli blers onns da servetsch. Sche dus derschaders èn tuttina ditg en servetsch, decida la vegliadetgna.

**President
dal Tribunal federal:
Gilbert
Kolly**
PCD

**Vicepresident
dal Tribunal federal:
Ulrich
Meyer**
PSS

38 derschadras e derschaders federalis

Il 38 derschaders federalis ed il 19 derschaders accessorics adempleschan lur incumbensas en ina da las set partiziuns dal Tribunal federal a Losanna ubain a Lucerna. L'Assamblea federala elegia las derschadras ed il derschaders dal Tribunal federal te-

nor criteris linguistics, regionalis e politics; la durada d'uffizi munta a sis onns. Els vegnan sustegnids da var 130 actuars da dretgira che collavuran a las sentenzias sco consulents.

I. partizium da dretg public

Jean
Fonjallaz
PSS President

Thomas
Merkli
PES

Peter
Karlen
PPS

Ivo
Eusebio
PCD

François
Chaix
PLD

Lorenz
Kneubühler
PSS

II. partizium da dretg public

Andreas
Zünd
PSS President

Hans Georg
Seiler
PPS

Florence
Aubry Girardin
PES

Yves
Donzallaz
PPS

Thomas
Stadelmann
PCD

Stephan
Haag
PVL

I. partizium da dretg civil

Christina
Kiss
PLD Presidenta

Kathrin
Klett
PSS

Gilbert
Kolly
PCD

Fabienne
Hohl
PLD

Martha
Niquille
PCD

II. partizium da dretg civil

Nicolas
von Werdt
PPS President

Elisabeth
Escher
PCD

Luca
Marazzi
PLD

Christian
Herrmann
PPS

Felix
Schöbi
PBD

Grégory
Bovey
PLD

Partizium da dretg penal

Christian
Denys
PES President

Laura
Jacquemoud-Rossari
PCD

Niklaus
Oberholzer
PSS

Yves
Rüedi
PPS

Monique
Jametti
PSS

I. partizium da dretg social

Susanne
Leuzinger
PSS Presidenta

Rudolf
Ursprung
PPS

Jean-Maurice
Frésard
PSS

Marcel
Maillard
PCD

Alexia
Heine
PPS

II. partizium da dretg social

Lucrezia
Glanzmann
PLD Presidenta

Ulrich
Meyer
PSS

Brigitte
Pfiffner
PES

Francesco
Parrino
PSS

Margit
Moser-Szeless
PPS

Il secretari general

Il Secretariat general è il post da stab dal Tribunal federal e dals organs directivs. Il secretari general participescha a las sesidas dals organs directivs sco consulent. El maina ultra da quai il servetschs scientifics ed administrativs dal tribunal.

Paul
Tschümperlin

Il Tribunal federal

Il Tribunal federal è la l'autorità giudiziaria suprema da la Svizra. Tar ils derschaders a Losanna ed a Lucerna pon vegnir contestadas las sentenzias da las ultimas instanzas chantunales ed en la plipart dals cas las sentenzias dals tribunals da la Confederaziun. Il Tribunal federal procura ch'il dretg federal vegnia applitgà a moda correcta en tut il pajais. Plinavant sviluppa el vinavant il dretg reagind sin las cundiziuns da viver che sa midan cuntinuadamain.

Il Tribunal federal sa cumpona da **set partiziuns**. Las duas partiziuns dal dretg public èn per exempel responsablas per dumondas da taglia, da permissiuns da construcziun e da la natiralisaziun e procuran che las elecziuns e votaziuns vegnian realisadas correc-tamain. Savens èn quai dumondas da dretg fundamental. Las au-toritads decidan lura, sche dus cas cumparabels èn propi vegnids tractads a moda eguala.

Las duas partiziuns da dretg civil decidan oravant tut davart cas che pertutgan il Cudesch civil svizzer (CCS) u il Dretg d'obligaziuns (DO). Ellas giuditgeschan tranter auter davart dumondas dal dretg da famiglia e dal dretg d'ierta e tar dispitas cun contracts u problems tranter acziunaris. Uschenavant ch'i na dat naginas du-mondas da dretg fundamentalas, sto la valur minimala en disputa concernent il dretg da locaziun u da lavur importar almain 15 000 francs, en tut ils auters cas 30 000 francs.

La partizun penala giuditgescha recurs da personas sentenziadas e da procuras publicas. Crititgadas pon vegnir per exempel, sche las reglas da procedura n'èn betg vegnidas respectadas, la moda ch'in delict è vegnì sentenzià ubain la summa dal chasti pronunzià.

Las duas partiziuns dal dretg social a Lucerna giuditgeschan final-main tut ils recurs che tractan las segiranzas da malsauns u d'accidents ubain, en cas da decisiuns dispitaivlas pertutgond l'AVS, l'AI, l'assicuranza cunter la dischoccupaziun u davart ul-te-riuras assicuranzas socialas.

Il Tribunal federal è l'ultima istanza che giuditgescha. Sut tschertas cundiziuns pon personas privatas sa drizzar al Tribunal europeic dals dretgs umans. Sche quel constatescha che la Svizra n'ha betg respectà ils dretgs umans, po vegnir inoltrà ina dumon-da da reveder in'antieriura sentenza tar il Tribunal federal.

Tribunal federal svizzer
1000 Losanna 14
021 318 91 11
www.bger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal penal federal

Il Tribunal penal federal è domicilià a Bellinzona. Il tribunal tira ina sentenza penala e decida davart ils recurs cunter l'autorità da persecuziun penala da la Confederaziun. Plinavant giuditgescha el en cas d'assistenza giudiziaria e tar conflicts da competenza. La pli gronda part da las sentenzias dal Tribunal penal federal pon vegnir recurridas tar il Tribunal federal.

Quest tribunal sa cumpona d'ina chombra penala e d'ina chombra da recurs. La **Chombra penala** giuditgescha davart ils fatgs penals che vegnan attribuids a la giurisdicziun federala. Da princip sa tracti da crims e delicts cunter ils interess da la Confederaziun, p. ex. delicts cunter emploiadas u emploiads da la Confederaziun ed instituziuns federalas u cas da corrupziun en l'administraziun federala. La Chombra penala tracta plinavant delicts cun mate-rials explosivs, cas da criminalità economica e criminalità orga-nisada, corrupziun e lavada da daners che surpassan ils cunfins chantunals u naziunals. Ella è medemamain responsabla per de-licts che regardan l'aviazion u l'energia nucleara.

La Chombra da recurs decida davart recurs cunter disposiziuns ed acts processuals da la Procura publica federala, da la Polizia criminala federala sco er en fatgs che pertutgan il dretg penal amministrativ. Ina gronda part da sia incumbensa è l'assistenza giudiziaria en chaussas penalas. In'otra part impurtanta èn ils re-curs en connex cun l'assistenza giudiziaria internaziunala en fatgs penals. I sa tracta da conceder sez assistenza giudiziaria u da sur-dar las personas accusadas ad auters stadis, dad exequir chastis da l'ester en Svizra respectivamain dad expiar chastis da las sen-tenzias penalas svizras a l'ester. Finalmain giuditgescha la Chombra da recurs davart conflicts da competenza tranter las autoritads da persecuziun penala dals chantuns e/u las autoritads da persecu-ziuns penala da la Confederaziun.

Las 18 derschadras e derschaders dal Tribunal penal vegnan elegids da l'Assamblea federala. La durada d'uffizi cuzza sis onns. 68 personas lavuran totalmain tar il Tribunal penal federal. Ellas lavuran a moda autonoma, ma suttastattan a la sorveglianza amministrativa dal Tribunal federal ed a la sorveglianza suprema da l'Assamblea federala.

Tribunal penal federal
Chascha postale 2720, 6501 Bellinzona
091 822 62 62
www.bstger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal administrativ federal

Il Tribunal administrativ federal ha sia sedia a Son Gagl e decida en ils cas, nua ch'i dat recurs che sa drizzan cunter las disposiziuns da l'administraziun federala. En tschertas domenas duai il Tribunal administrativ federal er controllar decisziuns d'istanzas chantunalas e sentenziar – excepziunalmain – en proceduras da plants. La gronda part da sias sentenzias pon vegnir contestadas al Tribunal federal.

Ils cas dal Tribunal administrativ federal èn fitg multifars e regardan temas complexs per part polarisonts en la politica ed en la societad. Durant ils ultims onns ha il Tribunal administrativ federal per exempel decidì sco emprima istanza davart limitaziuns da la permissiun da manaschi per l'ovra atomara Mühleberg ubain davart l'obligaziun dad anonimisar fatschas e numers da l'auto sin Google Street View.

Il tribunal sa cumpona da tschintg divisiuns. La partiziun I è responsabla per ils recurs che regardan l'infrastructura, l'ambient, il traffic, l'energia, las taglias ed il persunal federal. La partiziun II metta il focus sin la furmaziun, la concorrenza e l'economia. La partiziun III s'occupa surtut dals recurs areguard il dretg da persunas estras, il dretg da burgais, las assicuranzas socialas e la sanadad. Las partiziuns IV e V sa concentreschan exclusivamain sin il sector d'asil, nua ch'il Tribunal administrativ federal pronunzia sper ulteriuras materias ina sentenza definitiva.

En sia activad è il Tribunal administrativ federal independent. El è suttamess a la surveglianza administrativa dal Tribunal federal ed a la surveglianza suprema da l'Assamblea federala. Cun var 75 derschadras e derschaders ed ulteriurs 320 collavurats è el il pli grond tribunal da la Confederaziun.

Las derschadras federalas ed ils derschaders federal vegnan elegids da l'Assamblea federala per mintgamai sis onns. L'onn 2011 han els fixà ils princips da lur impegn en la Charta d'etica ch'els veglian giuditgar a moda independenta, imparziala, collegiala e scuntrar lur collavurats cun stima e respect.

Tribunal administrativ federal
Chascha postala, 9023 Son Gagl
058 705 26 26
www.bvger.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Il Tribunal federal da patentas

Il Tribunal federal da patentas giuditgescha dapi il schaner 2012 las dispitas dal dretg civil areguard patentas sco tribunal d'emprima istanza. Avant era la cumpetenza tar ils tribunals chantunals. Las sentenzias dal Tribunal federal da patentas pon vegnir contestadas tar il Tribunal federal.

Las patentas èn da grond'impurtanza en l'economia. Ellas protegian ils dretgs d'invenziuns. Il svilup da las invenziuns procura savens per gronds custs. En cas da conflict, decida il Tribunal federal da patentas, sch'ina protecziun da patentas po insumma vegnir dumandada per in nov svilup tecnic o per ina procedura determinada. Plinavant giuditgescha el davart la dumonda, sch'ina protecziun da patenta existenta è vegnida violada tras ina terza persuna. Ins po er purtar plant tar il Tribunal federal da patentas, sch'i n'è per exempel betg cler tgi che è il proprietari d'ina patenta u co che la patenta po vegnir utilisada en il rom d'ina licenza.

Las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal da patentas vegnan elegids da l'Assamblea federala per ina durada d'uffizi da sis onns. Sper dus derschaders en uffizi cumplain èn emploiads ils 36 derschaders restants en uffizi accessoric. Be var in terz ha enconuschientschas specificas da giurisprudenza. Il rest ha ina scolaziun tecnica, ma medemamain enconuschientschas qualificadas dal dretg da patentas. Lur enconuschientschas tecnicas vegnan dumandadas tenor basegn e cas. Uschia procura il Tribunal federal da patentas per proceduras favuraivlas senza stuaire retrair giudicats externs che custan per regla bler temp e daners. La gronda part da las proceduras pon però vegnir concluidas cumparond las duas partidas.

Ina spezialitad dal Tribunal federal da patentas pertutga las linguas. Per far in plant o durant in process dastga vegnir duvrà er l'englais sper las trais linguas uffizialas tudestg, franzos, talian o rumantsch, sche las partidas pertutgadas èn d'accord.

Tribunal federal da patentas
Chascha postala, 9023 Son Gagl
058 705 21 10
www.patentgericht.ch
www.eidgenoessischegerichte.ch

Impressum

Edizium

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
Chasa federala vest, 3003 Berna
info@bk.admin.ch

Texts e redacziun

Servetschs d'infurmaziun da la Chanzlia federala, dals departaments,
dals Servetschs dal parlament e dals Tribunals federals

Translaziuns

Servetschs linguistics centrals da la Chanzlia federala, dals departaments,
dals Servetschs dal parlament e dals Tribunals federals

Concepziun

Chanzlia federala, Secziun da sustegn per la communicaziun
Atelier Bundi, Boll (concept e grafica frontispizi)
Center da produccziun Chasa federala, SRG SSR (infograficas)

Fotografias

Karl-Heinz Hug, Ueberstorf
Martin Mägli, Herbligen (frontispizi)
Rolf Weiss, Ittigen (Corina Casanova p. 1)
Keystone (saramentaziun p. 24)
Béatrice Devènes, Berna (sala dal Cussegl naziunal p. 27 e sala d'entrada da l'edifizi dal parlament p. 31)
Servetschs dal parlament, Berna (fotografias istoricas p. 36)
Christian Grund/Maurice Haas, Turitg (fotografia dal Cussegl federal p. 38–39)
Dominic Büttner/Béatrice Devènes, Turitg/Berna (fotografias singulas dal Cussegl federal p. 40)

Fin da redacziun

31 da december 2014

Edizium

En total	292 000
• tudestg	200 000
• franzos	55 500
• talian	16 000
• rumantsch	2 500
• anglais	18 000

Distribuziun

Questa publicaziun po vegnir empustada gratuitamain
tar l'Uffizi federal per edifizis e logistica UFEL
Distribuziun publicaziuns, 3003 Berna
www.bundespublikationen.admin.ch
Nr. d'artitgel 104.617.r

37avla ediziun, mars 2015

www.admin.ch

www.ch.ch

www.parlament.ch

